Duplikat

CONSTITUTIONES ET EXERCITIA SPIRITUALIA

CLERICORUM SÆCULARIUM IN COMMUNE VIVENTIUM.

Josepha APPROBATA

à Sanctissimo Domino Nostro

JNNOCENTIO PAPA XI.

Juxta Exemplar excusum

ROMÆ,

Jn Typographia Reverendæ Cameræ Apostolicæ.

Cum Facultate Superiorum.

VARSAVIÆ

Typis S. R. Maiestatis Anno 1785.

JMPRIMATUR

Si videbitur Reverendiſs. P. Sacri Palatii Apost: Mag: *A. de Ang. Archiep: Vrb. Vicesg.*

JMPRIMATUR,

Fr. Raymdus Capiſuccus Ordinis Præd: Sac. Pal: Apoſt: Magiſt.

REIMPRIMATUR

Antonius Okęcki Epiſcopus Poſnanienſis, & Varſavienſis, Supremus Regni Cancell:

AD S.D. INNOCENTIUM PAPAM XI.

BEATISSIME PATER.

Paſtoralis ſolicitudo, & animarum pretioſo Sangvine Salvatoris Noſtri Redemptarum cura plurimis ex capitibus inter tam varia Chriſtianæ pietatis opera, tanquam ex fine præſtantiſsima, ex occupatione Sanctiſsima, ex neceſſitate cujusvis Chriſtiano gratiſſima elucet; eò quòd fide-

les per eam à putredine peccatorum virtute divinâ liberati, & ad Episcopum ac Pastorem animarum nostrarum Jesum Christum conversi, securè ad beatam illam ac cælestem vitam deducantur: quam S. Chrysostomus loquens ait: *si quis voluerit Deo commendatus esse, curam habeat ovium illius, publicamque quærat utilitatem, fratrum suorum saluti prospiciat; nullum enim officium hôc Deo charius est;* est verò & aliud admirabile curæ hujus encomium, quòd per eam, & curæ hujus amatores id præsteturChristo in terris, quod ab ipso in cælis quivis se consecuturum sperat Christianus; nempe æternô immortalitatis gaudio perfundi; curam enim gerere pastoralem, est in eodem, quo Christus perfunctus est, officio versari, eidem collaborare; gaudium Christi in se excitare, & Christo

gaudium dare ; ipſomet atteſtante, dum ait: *hæc locutus ſum vobis, ut gaudium meum in vobis ſit; & gaudium veſtrum impleatur ;* rectè hinc infert S. Dionyſius Areopagita, dum inquit: *Divinarum omnium perfectionum diviniſſima eſt, Dei cooperatorem eſse in reductione animarum ad Creatorem.* Ex quorum omnium conſideratione, Beatiſsime Pater, ad Sanctitatis Tuæ pedes nos humillimi Sacerdotes & Clerici ad collaborandum adjuvante divinâ gratiâ in hac Paſtorali curâ ex toto corde provoluti nos ſiſtimus, quia majus gaudiumSanctitati Tuæ in tot curis, in tantis occupationibus & tam ardentibus deſideriis afferri non poſse vel ideò credimus, quia ipſe Tuæ primæ Apoſtolicæ literæ in uuiverſali Jubileo per communes Chriſtianitatis preces Sacerdotes & bonos animarum curatores à Deo mitti

ardentiſſimè depoſcunt. Et jure meritò de Tua paſtorali ſolicitudine pro universâ Chriſtianitate tanquam à te dictum affirmatur; quod Eminentiſsimus quondam Joannes Philippus Archiepiſcopus Moguntinus (cujus pia & exemplaris converſatio, uti & ſingularis prudentia in regendo, in toto Romano Imperio notiſsima ſunt, uti & ab ipſametSanctitate Tua etiamnum commendantur) de ſemetipſo fatebatur, inquiens: ſalus æterna gregis à Deo Nobis commiſsi ſolicitudinem noſtram jugiter exſtimulat, ut eidem præfici curemus paſtores, à quibus & verbo & exemplo ritè paſcatur, atq; ſic ad omnem honeſtatem morum, & pietatem Chriſtianam ſuaviter inducatur &c. quatenus per hoc non tam ipſe tibi gaudere, quàm efficere poſses, ut Chriſtiani veri Apoſtolorum & Chriſti Domini

imitatores effecti, verbum veritatis cum gaudio Spiritûs Sancti exciperent, & hôc pacto illi gaudium in terris dare studerent, à quo in cœlis gaudium expectare credunt æternum. Sicut proinde Salvator Noster verba quæ acceperat; Sanctis Apostolis dans, leges & constitutiones de Regno Dei præscribens tradidit, & sic in salutem mundi illos misit: Ita nos cum lege illa Evangelica â Salvatore Nostro præscriptâ, Constitutiones à Ven: Dei Servo Bartholomæo Holzhausero &c. Dei, uti confidimus, impulsu conscriptas, à memorato Archipræsule Moguntino summô studio ac ardentî zelo primis typis mundo propositas, & in animarum salutem omnibus in suo Archiepiscopatu pro singulari tanti principis in bonos pastores affectu commendatas accepimus, & à Tua nunc Sanctitate

cum totius Instituti nostri singulari gaudio confirmatas cognovimus, ita easdem Romanis typis excusas ad pedes Sanctitatis Tuæ humillimè præsentando ideo deponimus, quia ex earum observatione Tibi totiq; S.R. Ecclesiæ, ex eo capite gaudium afferendum speramus, quòd gaudium sit Christo, si fructus Apostolicus, si verborum ab ipso datorum canon, à generatione, in generationem transmittatur; pro quibus omnibus cum gratia Dei fideliter præstandis, uti nos liberè consecravimus, pactô obligavimus, juramentô univimus, sic à Tua Sanctitate Apostolicam Benedictionem submissisimè flagitantes, omnem fidelitatem Tibi, & S.R. Ecclesiæ, uti & Rev: D.D. locorum Ordinariis promittimus, in fidelitate diligentiam, in diligentia curam, in cura veritatem, in veritate unitatem, in

unitate pacem, in pace gaudium Chriſti hîc in terris ſectaturi, alterius verò vitæ communia omnibus Sanctis gaudia ſperantes, qui ſumus & manemus Sanctitatis Tuæ.

Humillimi Sacellani

Sacerdotes & Clerici Sæculares

in communi viventes.

JNNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Creditæ Nobis divinitus Apostolicæ ſervitutis ratio poſtulat, ut ſalubria Chriſti fidelium in ſortem Domini vocatorum Jnſtituta, ex quibus uberes in Eccleſia Dei bonorum operum fructus aſſiduè provenire noſcuntur, ac Conſtitutiones pro felici, proſperoq; illorum regimine, & progreſsu piè prudenterq; factas Apoſtolici muniminis præſidiô roboremus, piaque illorum ſtudia favoribus, & gratiis decoremus, ſicut ad Omnipotentis Dei gloriam, & animarum ſalutem expedire in Domino arbitramur. Exponi ſiquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii Clerici Sæculares

in communi viventes, quod Annô MDC.XL. operâ tunc in humanis agentis Bartholomæi Holzhauſer Vicarii tunc exiſtentis Epiſcopi: Chiemenſis in Bavariâ ac ad Sanctum Joannem in Leoggenthal Decani inchoatum fuit eorum Jnſtitutum, quod Deo opitulante in aliis Diæceſibus, & Provinciis in dies usq; in præſens adeo excrevit, ut non tantùm à bon: memor: Joanne Philippo dum vixit Archiepiſcopo Moguntino, Sacri Romani Jmperii Principe Electore; ſed etiam ab aliis pluribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis fuerit in eorum Diæceſes receptum, & expreſsè approbatum, ac ab iisdem per proprias literas, prout etiam à Chariſſimo in Chriſto filio Noſtro Leopoldo Romanorum Rege in Jmperatorem electo, & à bonæ pariter memoriæ Maximiliano Primo, & Ferdinando Maria dum vixerunt

utriusq; Bavariæ Ducibus, ejusdem Sac: Rom. I. Principibus Electoribus, huic S. Sedi Apostolicæ instantissimè comendatum extiterit. Cùm autem sicut eadem expositio subjungebat, Institutum prædictum sub immediata jurisdictione Ordinariorum, ac directione unius Supremi Præsidis, prout modo dicti Exponentes eisdem subsunt, omni prorsus exemptione seclusâ, salubriter ordinatum, ac pro felici ipsorum Exponentium, & Instituti hujusmodi directione, rectaq; juventutis institutione, nonnullæ Constitutiones factæ fuerint, quæ per Congregationem nonnullorum ex Venerabilibus Fratribus nostris S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus super hoc negotio à Nobis specialiter deputatam, revisæ, & in nonnullis correctæ fuerunt, ac in unum volumen redactæ, tenoris, qui sequitur videlicet:

CONSTITUTIONES

Clericorum Sæcularium in Commune Viventium.

PROOEMIUM.

Finis hujus Vitæ Clericalis non eſt novum inſtitutum, aut Religionem introducere; ſed ipſummet Statum Clericalem & Eccleſiaſticum à Chriſto fundatum, & ab Apoſtolis obſervatum, ſub immediata RR. Ordinariorum poteſtate, omni prorſus exemptione ſeclusâ, pure amplecti. Ut verò primæva ac genuina prædicti Statûs honeſtas tutiûs & ſanctiùs conſervetur, Sacerdotes hujus vitæ juxta antiquos Eccleſiæ Canones, ſecluſo fæminarum conſortio, bini, terni, vel etiam plures, ſimul ſub privatâ, & æconomica quadam unius Superioris directione, ac inſpectione vi-

vent, & bona ſua Eccleſiaſtica in communes pios uſus conſerent: atq; ſic & privatam ſuam, & animarum ſibi commiſsarum æternam ſalutem gnaviter promovere ſtudebunt, prout ſequentes Conſtitutiones in certa capita digeſtæ, uberiùs explicant.

Jllud porrò ſibi perſvadeant, ſe jurisdictioni Ordinariorum, in quorum Diæceſibus pro tempore beneficia, vel domicilia obtinuerint (ſeclusâ omni exemptione) ſemper manere ſubjectos: Quorum proinde, uti & præcipuè ipſius Sanctæ Romanæ Catholicæ Eccleſiæ Matris noſtræ Dogmata, Jura, Decreta, & conſuetudines; pro viribus obſervabunt, atq; defendent, quemadmodum à Clericis ea obſervari, & defendi par eſt,

Cæterum Conſtitutiones hujus vitæ Clericalis in ſex partes præci-

puè dividuntur. Prima eſt de cura propriæ ſalutis, & profectûs in ſpiritu. 2. De communitate bonorum. 3. De fraterna cohabitatione. 4. De ſeparatione mulierum. 5. De obedientia. 6. Deniq; de cura animarum.

DE CURA PROPRIÆ SALUTIS, ET PROFECTUS IN SPIRITU.

I.

Cum fides ſit fundamentum, & initium ſalutis æternæ, ſublatô omnî proprio judicio, captivantes intellectum ſuum in obſequium fidei Jeſu Chriſti, teneant promptam, ac paratam voluntatem omnibus iis fidem, ac obedientiam præſtandi, quæ vera Chriſti Sponſa, ac S. Mater noſtra, Romana Orthodoxa, Catholica Eccleſia credenda, aut facienda declaravit, vel impoſterum declarabit.

II.

Per rectam intentionem in omnibus ſuis actionibus ſincere gloriam Creatoris ſui ſpectent, curentque quantùm in ſe erit, non ſolùm ſeipſos, verùm etiam omnes alios, ad ſerviendum Divinæ majeſtati excitare propter Ipſammet, & propter nimiam charitatem, quâ prior dilexit nos, neq; in ulla re ſe ipſos quærant, ſed in omnibus creaturis, quemadmodum & in ſemet ipſo, Creatorem ſuum, & omnes in illo diligant.

III.

Unusquisq; perſpectas habeat animi ſui propenſiones, & antevertere noverit tentationes, opponendo ipſis remedia, quæ quivis ſibi cum divina gratia comparare, & in promptu habere laborabit, inflectendo ſe ad ea, quæ ſunt contraria peccatis, & profectui ſpiri-

tûs conducunt ; ut ſi quis animadverterit, ſe ad ſuperbiam, aut iram, aliamve paſsionem eſse propenſum, is exerceat ſe in rebus abjectioribus , & quærat ea, quibûs patientiam exercere, aut alii vitioſæ propenſioni reſiſtere poſsit.

IV.

Ad virtutes ſolidas hominis ſui interioris pro viribus enitantur; præcipue verò ſtudeant in ſui ipſius cognitione veraque abnegatione, & Chriſtiana ſimplicitate , in humilitate, patientia, & charitate, timore Dei, cum prudentia & diſcretione plurimùm excellere.

V.

Propter amorem Chriſti Salvatoris ſui libenter debent ferre iniurias, perſecutiones, contumelias & quævis opprobria , imò ex animo gaudere, ſi gratis odiô habuerit eos mundus , & contempſerit: quæ o-

mnia, eò ardentiùs complectentur, quòd ſciant iisdem inſignibus Dominum & Magiſtrum ſuum fuiſse ſpectabilem.

VI.

Cùm ex ſola voluntatis affectione (quantumvis etiam ſpirituali) vel ſubita boni, verive apprehenſione ad agendum, vel omittendum præcipitanter, & quâ datâ portâ, ruere, maximè ſemper ſit periculoſum, ideo affectus ſuos etiam ſpirituales, ita refrenent, ut neq; in agendo, neq; in loquendo ſint inconſiderati, aut præcipites, ſed re priùs in oculis Dei diſcusâ, penſent, quæ honeſtas, utilitas, neceſſitas, & veritas rebus agendis, vel omittendis ſubſit, quæve commoda aut incommoda ex iis ſint naſcitura.

VII.

Temperantiam in cibo, & potu, ad majus DEI obſequium, & per-

fectiorem carnis ſubjugationem, unicé cordi habeant, & ſanctè ſemper conentur obſervare. Hinc convivia, quantúm fieri poteſt, domi forisq; evitent: ſi verò humanitas, vel Chriſtiana charitas ſubinde aliud prudenter ſuaſerit, ex Superioris arbitrio ſtabit, quid hac in re cum ædificatione permittendum ſit; nemo proinde hiſce citra juſſionem ſe ingerat, aut propriô motu aliquod convivium accedere præſumat.

VIII.

Quando itinerantur, apud hujus vitæ Sacerdotes divertant, quòd ſi in eorum defectu diverſorium aliud eos capere neceſſe fuerit, memores ſobrietatis, & frugalitatis, diligenter caveant, ne cibi,& potûs abuſù, animæ puritati, & proximorum ædificationi aliquid officiant.

IX.

Quia otium pulvinar diaboli, & ivtiorum carnis, aliorumq; pluri-

morum malorum mater esse noscitur; omnî modô sibi prospiciant, ut semper etiam extra statutas exercitationes ordinarias, honestâ aliqua actione sint occupati, quam singuli pro capacitate sui ingenii, & superiorum directione suscipiant.

X.

Statutis Exercitiis diligenter suum tempus tribuant, uniformitatem omnes servent, & semetipsos utiliter de die in diem in sincerum servitium Divinæ Majestatis impendant: hinc quantumvis aridi sint, & desolati, fortiter nihilominus iisdem insistant, scientes, etiam absq; stipendio cælestium consolationum, voluntati Divinæ obsequium rationabile præstare, ejusq; providentiæ, & nutui, perfectâ quadam voluntatis suæ cum divinâ conformatione, in omnibus sese subiicere; quare constanter pergant,

& ad devotionem in quibusvis difficultatibus ſe jugiter excitent.

XI.

Jn ſuis ſpiritualibus exercitationibus viæ ordinariæ, ſecundùm communes prudentiæ, & diſcretionis regulas, inſiſtant omnes; & ut ſe contra dæmonis illuſiones tueantur, Superiorum, & Confeſſariorum ductum ſequantur; norintq; modos, tentationes, & inſidias maligni ſpiritûs vitandi & ſuperandi.

XII.

Ad majorem in ſpiritu profectum, aut ſaltem ad neceſſariam illius conſervationem, omnes quotidie in meditationem, ſecundùm exercitium trium animæ potentiarum, vel aſceticam lectionem, ad minimum per mediam horam poſt matutinas preces incumbant, adquam ſe pridie veſperi per horæ quadrantem præparaverint, eam potiſſimùm ex vi-

ta Chriſti, & Sanctorum materiam ſeligentes, quam ſibi ſinguli magis profuturam exiſtimabunt.

XIII.

Aveant omnes quotidie celebrare, & ita vivere, ut dignè celebrare poſſint, idcirco ſummô ſtudiô conentur conſcientiam ſuam, ab omni, etiam minima labecula mundam ſervare; mortalem culpam plus, quàm faciem colubri formidantes. Jn hunc finem adminimum ſemel in ſeptimana ſua peccata integrè confitebuntur, idq; aliàs toties facient, quoties neceſse fuerit, & quotidiana tantorum myſteriorum tractatio requiſiverit.

XIV.

Ubi non eſt Chorus, Breviarium Romanum aliasq; preces conſuetas unà cum conſcientiæ examinibus ſimul eodem locô & tempore, cum debita attentione, & devotio-

ne, in Creatoris ſui laudem perſolvere allaborent.

XV.

Lectioni, ſtudio, ac meditationi Sacrarum Scripturarum eâ ſeduliate, ac frequentiâ invigilabunt, ut huic tam ſancto exercitio, ultra tempus matutinæ meditationis, vel lectionis ſupra nominatum, ſaltem unam adhuc horam quotidie impendant, & ad majorem fructum inde percipiendum Sanctorum Patrum, probatorumq; Interpretum explanationem deſuper adhibeant.

XVI.

Præter ſtatuta Exercitia quotidiana, omnes, & ſinguli cujuscunq; Diſtrictûs Sacerdotes, in loco à Superioribus aſſignando, quot annis recollectioni ſpiritûs ſui per certos dies vacabunt: ad quam etiam extra hoc præſcriptum parati eſse debent, quando eam Superiores illis,

aut utilem, aut neceſsariam eſse judicaverint. XVII.

Non ſolùm æquo animò accipiant, ſi ad majorem in virtutibus progreſſum, proprii defectus ipſis à Superioribus fuerint intimati; verùm etiam ad aliorum correctionem viam ſternant: quare ſi quis grave delictum, aut tentationem, vel ejus periculum in altero notaverit, de hoc Superiorem vel fideliter moneat, vel ſaltem deſuper interrogatus veritatem aperiat, ut ipſe pro paterna in ſuos cura periclitantibus convenientî remedio poſſit ſuccurrere. XVIII.

Caveant Sacerdotes ſeſe negotiis ſæcularibus, aliisq; rebus ad ſe non pertinentibus immiſcere, & ſi quam cauſam civilem habuerint, ſublimioris ſtatûs ſui intuitu in judicio perſonaliter non compareant, ſed utantur Procuratore; quòd ſi verò

rò urgente neceſſitate, cauſam viduarum, pupilorum, aliorumq; miſerabilium perſonarum ſuſcipere charitas ſvaſerit, non faciant id absq; licentia Superiorum; in iis autem ſuo duntaxat conſilio adjuvandis, memores ſint modeſtiæ, & erga partes litigantes reconciliandæ charitatis.

De Communitate Bonorum.

XIX.

Communitas bonorum hujus vitæ Clericos & Sacerdotes obligat, ut redditus ſuos Eccleſiaſticos, quocunque titulo obvenientes, quorum tamen libera diſpoſitio de jure ad ipſos pertinet, in communes pios uſus conferant, collatione ſtabiliter in vita, & poſt mortem duratura: (ſalvîs juribus Sacræ Sedis Apoſtolicæ & RR. DD. Ordinariorum) quam eò ipſo facere cenſentur, dum vitæ huic communi ſe ag-

gregant. Hanc porrò communitatem bonorum, eò ardentiùs coli decet, quòd Christus Dominus cum Apostolis suis eam tenuerit, in Ecclesia Dei diu viguerit, & sacri Canones tam sanctè ad eam hortentur. Igitur in Authorem vitæ Jesum Christum iugiter respiciant; & memores, se ad vindicandam veram libertatem filiorum Dei, & adipiscendas divitias gloriæ ejus, totum thesaurum suum in Cruce Domini suspendisse, laborent omnem affectum & inordinatam animi solicitudinem erga res temporales sic extirpare, ut solus Christus Crucifixus, velut summum bonum unius cujusq; præcordia abundanter impleat.

XX.

Quapropter, ut in majore pace domestica, & quiete animi, Deo, sibi, proximo vacare, & vivere possint, ubi plures simul habitant, u-

nus eligatur, qui beneficiorum, & functionum Ecclesiasticarum redditus è manibus Sacerdotum sibi cohabitantium recipiat, & singulorum necessitatibus ex æquo prospiciat, atq; de receptis, & expensis suô tempore Superiori ordinatam rationem reddat.

XXI.

Habitatio, victus, vestitus, lecti, pro diversitate locorum uniformiter sic accomodentur, quemadmodum servos & Ministros Dei, & Ecclesiæ decet; infirmorum tamen semper habitâ ratione. Sine expresso consensu Superioris nihil de uno in aliud domicilium transferatur: hinc caveant hospites, itinerantes, aut qui aliò commigrant, ne quid, sive ex Biblioteca libros, sive ex domo alias quascunq; res, clanculum, & pro libitu suo, secum accipiant, ob confusiones, & in-

commoda, quæ ex oppoſito conſequuntur.

XXII.

Qui Parentes, fratres, & ſorores in neceſſitate conſtitutos habent, æconomiam ſuam ita inſtituant, & vivant, ut eos charitativè iuvare poſſint, ubi verò beneficiorum tenuitas id non patitur, ex diſpoſitione Superioris defectus aliunde ſupplebitur. Illi autem, qui ab ejusmodi onere iuvandorum parentum, fratrum, ſororum liberi ſunt, ne arbitrentur rapinam id, quod ad obſequium pietatis, & neceſſitatis, in ſuorum confratrum parentes, fratres, & ſorores, ab eodem Superiore commendatos expenditur, verùm ſibi perſvadeant, (cùm charitati fraternæ omnia ſint communia) in ſuos impendi, unde, qui non habent parentes, fratres, vel ſorores in neceſſitate conſtitu-

tos, ſint tanquam habentes, gratiasq; Deo agant, quòd hâc libertate eos donârit.

XXIII.

Cæterum Communitas bonorum hujus vitæ Clericalis, prout ſupra inſinuatum, procedit ſolummodò de bonis intuitu munium, functionum ac redituum Eccleſiaſticorum quomodolibet quæſitis: bona autem patrimonialia ſub libera cujusque diſpoſitione relinquntur; cum hoc tamen moderamine, ut in iis diſpenſandis prima, ac potiſſima pauperum conſangvineorum ratio habeatur: bonô nihilominus communitatis noſtræ Clericalis non prætéritô. Ad evitandam verò omnem in hac diſciplina Clericali, & pace domeſtica confuſionem, & alia incommoda, hujusmodi diſpoſitiones patrimonialium diligenter conſignentur, & Superiori, quoties ipſi

videbitur, deſuper ratio reddatur: lites verò, ſi quæ ſuper dictis bonis patrimonialibus movebuntur, non à Sacerdotibus in perſona, multò minùs nomine communitatis, ſed per procuratores coram Tribunalibus agitentur.

De Fraterna Cohabitatione.

XXIV.

Duo, tres, vel etiam plures Clerici, pro locorum qualitate (conformiter antiquis Eccleſiæ Canonibus) eâdem in domo, ac menſa piè, ſobriè caſtè & fraternè cohabitent; nec facilè aliquis ſolus exponatur, niſi locorum diſtantia poſtulet, eaq; ſit parochialium proventuum tenuitas, ut duo cohabitare non poſſint: tales verò ſoli exponantur, qui eam vitæ morumque conſtantiam probârunt, ut ſolitudo nihil periculi ſecum trahere meritò credatur.

XXV.

Ut autem hujus vitæ ſocialis diſciplina, vitatô otiô, ſanctiùs continuetur, & ſimul major proximo utilitas accreſcat, teneros adoleſcentes in bonis moribus, & literis, eò usque informabunt, prout ſingulorum capacitas, opportunitasq; locorum permiſerit.

XXVI.

Ne tamen ipſi Clerici notitiam ſtudiorum Theologicorum, & Controverſiſticorum in ſcholis acquiſitam deperdant, ſe se, etiam poſtquam ad animarum curam, aliasq; functiones Clericales applicati fuerint, in prædictorum ſtudiorum exercitio diligenter occupabunt, & ſubinde in loco ad hoc deputandò, per repetitiones &conferentias deſuper inſtituendas, aliquod ſuæ induſtriæ, ac profectûs ſpecimen exhibebunt.

XXVII.

Fraternam charitatem, & unionem ſedulò obſervare nitatur, ſupportantes ſe, mutuò in charitativa patientia, & infirmitatis propriæ recordatione; quemadmodum nos, & totum mundum in peccatis innumeris divina bonitas benigniſſimè ſuſtinet.

XXVIII.

Quilibet Sacerdotum, quavis hebdomada pro Summo Romano Pontifice, & occurrentibus Sanctæ Eccleſiæ neceſſitatibus, nec non pro incremento hujus vitæ Clericalis, & ſingularibus ejus Benefactoribus unam Miſsam faciat: menſtrua verò ſacra duo (unum quovis in loco pro ejusdem Ordinario, alterum pro defunctis Confratribus, & Benefactoribus) à ſingulis celebrentur. Quotiescumq; etiam continget aliquem ex dictis Confratri-

bus è vita decedere præter conſuetas exequias, quæ in ſepulturæ loco peragentur, quivis Sacerdos hujus vitæ, pro ſalute animæ ejusdem, tria Sacra legat : preces, & alia pietatis opera uniuscujusq; libertati relinquuntur.

De ſeparatione mulierum.

XXIX.

Cùm Sacerdotes quotidianum Chriſti Domini receptaculum ſint, arctiſſimam caſtitatis cuſtodiam omnes habeant, enitendo Angelicam puritatem imitari; ad quam obtinendam portas ſenſuum occludere, omnesque occaſiones, & privata cum mulieribus commercia diligentiſſimè fugere ſtudeant.

XXX.

Quare nullæ mulieres cum hiſce Sacerdotibus in eadem domo habitent; ſed quantum fieri poteſt, in

administratione domûs & culinæ, opera virorum utantur, si tamen familiæ rusticæ, vel alia inevitabilis necessitas, mulierum famulitium requirat; matres, vel sorores, si haberi possint, vel saltem tales suscipiantur, quas vitæ, morumq; honestas commendat, eâ nihilominus separatione factâ, quæ Superioribus videbitur fore sufficiens, & necessaria.

De Obedientia.

XXXI.

Viam regiam sanctæ illius obedientiæ omnes teneant, quam locorum Ordinariis exhibere Clerici Sæculares communiter tenentur: quemadmodum hæc via Clericalis ab origine sui, sine exemptione illorum Jurisdictioni se subiiciens sanctè servavit, & servare deinceps perpetuò debebit. Præterea omnibus, & singulis dictæ vitæ consti-

tutionibus, ac omnibus illis, quæ eorum Superiores rationabiliter in Domino mandaverint, circa actiones, & functiones ſuas privatas & æconomicas, perfectam quandam obedientiam, non ſolùm opere, verùm etiam voluntate, & intellectu, præſtare pro viribus enitantur, ſalvâ ſemper in omnibus Ordinariorum authoritate, & Jurisdictione.

XXXII.

Jn obtinendis, vel retinendis beneficiis non proprium ſuum arbitrium, vel commodum ſpectantes, promptum ſemper, & paratum animum habeant, vel manendi, vel aliò eundi; ſic tamen, ut in acceptione, ac dimiſſione, ſeu renuntiatione ejusmodi beneficiorum, ordo debitus, & uniuscujusq; Diæceſis conſuetudo ſemper obſervetur.

XXXIII.

Secundùm ſubordinationem ſuperioritatis,& inferioritatis unusquisque in converſatione ſua, vel officio, ab alio ſe dirigi patiatur: ſi quis tamen fortè irrationabili & indiscreto imperio gravetur, ad Superiorem recurrat; qui pro ſua diſcretione in Domino remedium afferet.

XXXIV.

Superioribus ſuas neceſſitates candidè aperiant, & amotîs ſuspicionibus, eorum dicta, & facta, ita accipiant, ut ſemper in meliorem partem interpretentur etſi propriæ voluntati, & judicio contraria eſse videantur: maximè verò caveant murmura, & factiones contra Superiorum diſpoſitiones excitare; hæc enim mutuam charitatem ſcindunt, bonorum regimen diſturbant, & inſtar peſtis corpus viresq; Communitatis inficiunt, ac divino ſpiritui adverſantur.

De cura animarum.

XXXV.

Cùm pro noſtræ vocationis ſcopo habeamus, juxta normam SS. Canonum (quo ad ejus fieri poteſt) & vitæ Eccleſiaſticæ honeſtatem, puritatemq; vivere, & ſimul per functiones Parochiales Dei honorem, & ſalutem animarum, ſincerè atque vigilanter, cum propriæ perfectionis ſtudio, per Dei gratiam promovere; idcirco Sacerdotes hujus vitæ ſingulari induſtriâ dictam animarum curam exercebunt, & quidem eâ ferventi charitate, ac ſolicitudine, ut neq; in verbo, neq; in opere, aut exemplo bono aliquid deſideretur, quod ad oviculas ſibi concreditas, etiam cum extremo vitæ periculo, ritè paſcendas conducere poſſit.

XXXVI.

Sacramentorum itaque admini-

ſtrationem, Sacrarumq; Cæremoniarum ſunctiones, cum decenti gravitate, & veneratione peragant. Ritus etiam ubique illos obſervent, quos Romana Eccleſia, & locorum Ordinarii præſcripſerint.

XXXVII.

Ad frequentem uſum Sacramentorum, Pænitentiæ, & Euchariſtiæ populum fervidè adhortentur; neceſsitatem, vim, & effectus eorum explicando; maximè verò invigilent, ut ægroti Sacro Viatico, & extremâ Unctione maturè proviſi, ex hac vita decedant.

XXXVIII.

Jn prædicando Evangelio Chriſti, ſolius Dei gloriam, & animarum ſalutem ſpectantes, ab omni invectivarum genere, & acrimoniâ verborum in particulares perſonas abſtineant, neque hominibus, ſed Deo placere ſtudeant: unde, & o-

ſtentationem, & auditorum captui minùs accomodatos conceptus fugiant; ea ſemper in medium proferentes, quæ pro diverſitate auditorii ſui, populum in virtute Chriſtiana erudire, aut in moribus corrigere, vel in charitate, aliarumq; virtutum ſtudio magis accendere apta ſint. De quibus plura infrà.

XXXIX.

In ſenſu ſimplicitatis, & veritatis Chriſtianæ abundantes, Eccleſiæ traditiones, & Sanctorum Patrum doctrinas, præcipuè verò Sacræ Scripturæ libros ſummè æſtiment, venerentur & ſibi familiares reddant; quos non ex propria ſapientia interpretando, ad ſubtiles conceptus trahere, ſed ſimpliciter ita proponere ſtudeant, prout eſt utile ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, & erudiendum in juſtitia, & prout Sancta Eccleſia,

Sancti Patres, & Theologorum orthodoxorum conſenſus, ſanctè hacctenus intellexit, & etiamnum intelligit.

XL.

Doctrina catechetica, ad rudiores, & parvulos in articulis fidei orthodoxæ, & moribus Chriſtiano homine dignis ritè inſtruendos, ſingulîs Dominicis in Eccleſiis Parochialibus uniformiter ex præſcripto inſtituatur; ut ſic ex naturalibus ignorantiæ tenebris ad lumen veritatis fidei, & viam ſanctæ converſationis traducantur.

XLI.

Ad hoc plurimùm juvabit, ſi ſcholas vernaculas (quæ magnum, præter alia commoda non pauca, doctrinæ catecheticæ cum fructu proſequendæ præſidium conferunt) ruri non minùs, quàm in civitatibus, omni ſtudio & ſolicitu-

dine inſtituendas curent, frequentiùs viſitent, & ea, quæ in catecheſi dicta, vel dicenda ſunt, ludimagiſtrum parvulos ſuos docere jubeant.

XLII.

Ex vernaculis hiſce ſcholis aliqui bonæ indolis parvuli ad ædes parochiales aſsumantur; qui Sacerdotibus ad altare inſerviant, menſæ miniſtrent, ad eamque Scripturam Sacram legant, canere, & latinè loqui paulatim addiſcant; in miſteriis quoque Chriſtianæ fidei, timore Domini, ingenuis moribus, bonis literis, & aliis hujus vitæ Clericalis principiis inſtruantur; ſicque ad omnem pietatem, & morum honeſtatem ab ineunte ætate ſolicitè educentur.

XLIII.

Animarum fructum plurimùm prmoveri ſciant, ſi Parochiani ſincerâ charitate foveantur: hinc æ-

grotos frequentiùs inviſant, eisq; cùm opus erit, ad ultimam luctam ex debito ſalutaribus monitis aſsiſtant, & confortent: pauperum verò, pupillorum, viduarum, aliarumque miſerabilium, & afflictarum perſonarum ſingularem quandam curam habeant, earundem neceſsitates, & miſerias, quantùm fieri poterit, conſiliô, operâ, ſolatiô ſublevando.

XLIV.

Jn Parochiis ſuis nihil novi incipiant, nihil mutent; verùm conſuetudinibus laudabiliter hactenus obſervatis inſiſtant; maximè verò caveant, ne in ullam controverſiam, præſertim cum Magiſtratibus ſe intromittant; niſi requiſitô priùs Superiorum conſiliô, & impetratô conſenſu.

XLV.

Hanc Clericorum Sæcularium

vitam diligant, defendant, propagent, & in vocatione ſua, tanquam generoſi milites in ſtatione, quibuscumque adverſariis non obſtantibus, conſtanter perſeverent; ac pro firmiore harum Conſtitutionum obſervatione, & cuſtodiâ, quandoq; colloquia inſtituant, quibûs id efficiant, ne res ſuæ, ſive ſpirituales, ſive temporales, aliquid capiant detrimenti, & caſu, quo diſciplinam diſsolvi, vel æconomiam periclitari deprehenderint; providô, maturôq; conſiliô occurant, quod ipſum aſsequentur faciliùs, ſi quivis in examine privato, juxta ſtatum, & conditionem ſuam, ſuper his Conſtitutionibus, cum propoſito emendationis, diligenter ſe examinaverit.

XLVI.

Denique hæ Conſtitutiones ſub peccato, per ſe loquendo, non o-

bligant, etſi quis ad hanc vitam Clericalem ſervandam per juramentum ſe adſtringat. Solus autem ille perjurus cenſebitur, qui proprio motu ſe ab hujus Clericalis vitæ, & diſciplinæ ſtatu ſeparaverit.

CONSTITUTIONES
JUVENTUTIS AD VITAM SACERDOTALEM CLERICORUM SÆCULARIUM.
In Commune viventium Educandæ.
PROOEMIUM.

Finis hujus vitæ Clericalis est, & Clericos Sæculares in Commune viventes in honestate, & disciplina Clericali conservare & ingenuos adolescentes ad eadem educare : unde qui hic aluntur firmiter sibi pronere debent, quòd Sacerdotes facti, sub disciplina hujus vitæ ad incrementum Ecclesiæ Catholicæ militare, & juxta propriam, & aliorum salutem ex professo procurare velint. Quare, qui ad hujus disciplinæ institutionem accedunt, sibi persuadeant, se verè in filios,

& in membra hujus corporis ſuſcipi: igitur ſepoſito erga domum paternam & conſangvineos inordinato affectu, eò magis Deum Creatorem ſuum, & Spirituales ſuos parentes diligere debent, quò majora beneficia & pretioſiorem vitam omninò gratis ab ipſis accipiunt. Proinde hanc Clericorum ſæcularium vitam, ut veram & chariſsimam Matrem habeant, illius diſciplinæ ex animo ſe ſubmittant, tradendo perſonas ſuas, inſtituendas, & erudiendas ſecundùm voluntatem ſuorum Superiorum: maximè verò ad perfectionem debitam, & gradum quendam excellentem communitatis bonorum, dilectionis fraternæ, caſtitatis, & obedientiæ ab adoleſcentia conentur; in quibus, veluti columnis, tota ſtructura hujus vitæ Clericalis ſubſiſtit. Porrò Conſtitutiones hu-

jus juventutis ad vitam Clericorum ſæcularium ritè educandæ in tria potiſsimùm puncta dividere viſum eſt. Primum erit de pietate Chriſtiana: alterum de morum honeſtate ; tertium de ſtudiis literarum.

De Pietate Chriſtiana.

I.

Articulos fidei Catholicæ, eorumque fundamenta animis ſuis firmiter imprimere; item tam Sacramentorum virtutes, quàm etiam ſignificationes ſacrarum Cæremoniarum, earumque congruitates probè addiſcere ſtudeant, ex quorum deinde ſcientia intelligant, ſolam Eccleſiam Catholicam cæleſtis ſapientiæ, & divinæ veritatis, inſuper & morum laudatiſsimorum in terris Magiſtram exiſtere, extra quam ſalvari impoſsible ſit.

II.

Noſse prætera debent, mundum, carnem, & diabolum eſse tres animæ noſtræ capitales hoſtes, qui viam ad Cælum tanquam latrunculi obſidentes, ſuis hoſtilitatibus efficiunt, ut tota vita hominis ſit militia ſuper terram, ad quam viriliter oportet accingi. In hunc finem ſibi omnis generis practica principia, ac media faciliora ex lectione, & meditatione ſacra comparabunt, quibus concupiſcentiæ motus, aliæque tentationes eludi, & muſcarum inſtar poſsint ac debeant repelli. Huic rei maximoperè deſervient libri piorum Auctorum, quos Pater Spiritualis ſingulorum captui, atque profectui idoneos judicaverit.

III.

Frequenter ſibimetipſis inculcent humani generis vilitatem, vanita-

vanitatem, fragilitatem & nihilum, ut ex hujuscemodi cognitione, & quotidianâ experientiâ agnitionem ſui ipſius paulatim conſequantur. Item tam beneficia Creationis, Redempionis, & Sanctificationis, quàm pænas eorum, qui iiſdem abutuntur; ſicut & quatuor hominis noviſsima perpetuó ob oculos ponant; ut ſic vel ad amorem Dei, gratiq; animi affectum, vel ad juſtum timorem Domini ſeriò impellantur, ſuper quæ, tanquam firma Chriſtianæ vitæ fundamenta, olim ſolidarum virtutum ædificium extruere oportet. IV.

Virtutum Theologicarum, fidei, ſpei, charitatis; & Cardinalium, prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, & juſtitiæ genuinam naturam practicè addiſcant. Ad hæc in vera humilitate, patientiâ, abnegatione, ſui ipſius jugiter ſe exerceant, omnesq;

ſuas actiones in vera diſcretione inſtituere ſeriò conentur: maximè verò quodnam in quavis virtute medium, & quænam vitioſa extrema ſint, ſeduló indagent: alias enim juvenilis impetus, ob ſuam immoderatam vehementiam, experientiâ teſte facilè & plerumque ad extrema deflectit. Hîc multum proderit, ſi quilibet aliquid temporis certo cuidam vitio, vel particulari defectui extirpando, & virtuti oppoſitæ exercendæ, juxta majorem ſuam indigentiam & utilitatem de conſilio Patris Spiritualis, vel quoties ſibi aliàs viſum fuerit, impendat.

V.

Veram indifferentiam erga omnes res hujus mundi habeant; ſolùm illud optimum exiſtimantes, quod à Dei, & Suporiorum voluntate dimanat: proinde promptam

obediendi voluntatem, quæ omnibus hanc vitam ſectantibus maximè neceſsaria eſt, à juventute ſibi comparabunt.

VI.

Tam primam innocentiam, quàm caſtitatem mentis, & corporis, ut pupillam oculi, illibatam conſervare fatagant: proinde principiis obſtent, & omnes malas ſuggeſtiones ſine cunctatione ex animo ejiciant.

VII.

Ad ſenſuum ſuorum tam internorum, quàm externorum cuſtodiam pro viribus attendant: maximè verò ab auditione rerum turpium, tanquam à facie colubri, fugiant; & ſi fugere non poſſint, reprehendant, vel ſaltem ſeriò apud ſe deteſtentur.

VIII.

Oculos ſuos ab omni curioſo intuitu Sexûs fæminei, aliarumque

vanitatum, quæ hominem faſcinando inquinare, vel diſtrahere ſolent, ſolicitè avertant. Hinc frenum timoris Domini ſibi iniicientes, foris, & in templo oculos ab omni inordinata evagatione pro viribus cohibere nitantur; quod faciliùs conſequentur, ſi præſentiam Dei, & futurorum bonorum ſtabilitatem, reſpectu quorum hæc caduca vileſcnnt, animò jugiter revolvant.

IX.

Turpiloquia, ſicut & blasphemiæ, procul arceantur; & ſi quis in his deprehenſus, tertiaque vice correptus, emendationem effectivè non demonſtraverit, tanquam peſtis è conſortio innocentum ejiciatur.

X.

Ne rerum ſingularium usû ad avaritiæ ſordes inclinentur, nemini liceat pecunias proprias, aut res alias, clandeſtinè, poſsidere; & ſi quis

à parentibus, conſangvineis, tutoribus, aut quibuscunq; aliis ſimile quid acceperit, non ſibi ſeorſim reſervet, ſed in communi cuſtodiâ Superiori aſservandum tradet. Hinc etſi plutei ad aſservationem quarundam recularum ſtudioſæ juventuti neceſsariarum, ſingulis permittantur, Superior tamen ad eos clavem magiſtram habebit.

XI.

Singulis diebus, ſtatim poſt preces matutinas, mediam horam lectioni ſpirituali, vel meditationi diligenter impendant; & quæ ex attenta lectione; vel meditatione notatû digna deprehenderit, cum brevi reflexione, primò memoriæ benè mandent, tum etiam in libro ſuo ſpirituali ad hoc deputato clarè, & breviter notent, ne theſauro ſpiritualis ſcientiæ defraudentur.

XII.

Quotidie, tèmpore, & loco ſibi aſsignato, tremendo Miſsæ Sacrificio devotè interſint; & ſub eodem non ſolùm corpus & animam, verùm etiam omnes cogitationes, verba, & opera ſua Patri Cæleſti per Jeſum Chriſtum in ſervitium offerant: & qui Officium parvum B. Virginis Mariæ necdum orant, Officium Immaculatæ Conceptionis à S. Sede Apoſtolica approbatum, una cum Hymno S. Caſimiri, pariter approbato vel approbando, præcipuè pro conſervanda caſtitate perſolvant: cùm verò celebrans ad Communionem pervenerit, ſuam quoq; ſpiritualem Communionem (prout didicerunt) inſtituant.

XIII.

Qui verò in majoribus Claſsibus exiſtunt, Officium parvum B. M. Virginis pro incremento gratiæ

vocationis Clericalis ſingulis diebus recitent; ſic quidem, ut Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam ſub Miſsæ Sacrificio, Veſperas verò, & Completorium, cum Matutino & Laudibus pro die ſequenti, tempore pomeridiano paulò ante cænam in honorem Genitricis Dei, Reginæ, & Patronæ ſingularis hujus vitæ Clericalis, pro temporum diverſitate, alternis vocibus recitando perſolvant.

XIV.

Jn templo ſub Miſsæ Sacrificio, aut Veſperis verâ pietate, & modeſtiâ prælucentes, ab omni garrulitate, & ſtrepitu, oculorum curioſitate, & inordinata mentis, omniumque aliarum facultatum effuſione ſe cuſtodiant. Sub auditione Verbi Dei januam alienis cogitationibus præcludendo, intellectum, memoriam, & voluntatem, ad per-

cipiendum debitum fructum, Concionatoris sermoni ex animo accommodent.

XV.

Philosophiæ, & Theologiæ studiosi singulis septimanis, & majorum totius anni Festivitatum diebus, conscientiam suam Sacramentali Confessione expiare, & ad Sacram Communionem accedere assuescant: qui verò in humanioribus scholis existunt, saltem singulis quatuordecim diebus id òbservabunt. Confessariis autem confiteantur omnes, quos Superiores, vel ex hujus vitæ Clericalis Sacerdotibus, vel aliunde determinaverint.

XVI.

Post Communionem aliquantum temporis in gratiarum actionem pro tanto beneficio, aliquam affectuosam orationem, vel ore, vel mente recitando impendant; in

qua omnia viſcera ſua, cum omnium neceſsitatum ſuarum, tam privatarum, quàm publicarum Eccleſiæ, explicatione, coram oculis divinæ Majeſtatis effundent, & in vulnera Chriſti hoſpitis amabiliſsimi abſcondendo commendabunt.

XVII.

Ut ab occultis ſathanæ & naturæ vitiatæ inſidiis faciliùs præſerventur, ab adoleſcentia aſsveſcant, non raró cum Superioribus, Patre Spirituali, & Confeſsario ſuper ſtatu hominis ſui interioris conferre; & iiſdem graviores, præſertim extraordinarios, animi ſui motus, & impulſus candidè aperire, id, quod ad cognitionem, & diſcretionem ſpirituum, an ex Deo ſint, nec ne, plurimùm prodeſse dignoſcitur.

XVIII.

Singulis annis recollectioni ſpirituali, qui ejusdem capaces ſunt,

per aliquod dies vacabunt. Idem obſervetur in eorundem ſusceptione ad hanc vitam, antequam juramentum præſtent: adjungant etiam confeſsionem generalem totius vitæ, niſi ante eam ſecerint.

XIX.

Majores junioribus in obſervatione conſtitutionum, tanquam ſpeculum veræ integritatis, pro viribus præluceant; & cogitent, ſe à pueritiæ indulgentia ablactatos, jam ad veras & ſolidas virtutes evocari; proinde ſpirituali fulgore, ſtudioſis nempe virtutum, & exercitiorum hactenus præſcriptorum actibus, in vera diſcretione ubique prælucere conentur.

De morum honeſtate.

XX.

Ad eam integritatem morum omnes & ſinguli pro viribus atten-

dant, ut caſtigationibus non indigeant; & ſi deliquerint, citò contriti, & humiliati, fateantur ſuam culpam, atque cum propoſito ſeriæ emendationis, ſe Superioris arbitrio ſubmittant, ſuſtinentes libenter pænitentias, quæ pro qualitate delicti fuerint injunctæ; idque ſine reſiſtentia, aut murmuratione, vel frivolâ excuſatione.

XXI.

Senectutem venerentur, & tam domi Superiores, quàm foris Sacerdotes, ac perſonas Eccleſiaſticas quascunq; maximè verò præceptores ſuos, & omnes homines, ſecundùm cujusque ſtatûs dignitatem, ex animo venerentur, ac debitum honoris titulum impendant.

XXII.

In externis cæremoniis, quæ in modò dictæ reverentiæ ſignum ſolent adhiberi, hypocriticam pſeudo-

politicorum ſimulationem, & ineptam geſticulationem, ut peſtem fugiant, è contrà cum debita gravitate, modeſtia, & decore, ut recta prudensque dictabit ratio venerationem paucis oſtendant.

XXIII.

Quoties domi, vel foris, ſibi invicem obviabunt, ſemper ii, qui ſunt in inferiori Claſse adoleſcentes altiorumClaſsium, omnes verò, & ſinguli ſuos Superiores, aliosq; Sacerdotes, honore debito præveniant, Majores quidem detecto capite, Superiores verò, & Sacerdotes, etiam cum inclinatione corporis ſalutantes.

XXIV.

Coram Superioribus, & majoribus ſe ultrò non facilè ad loquendum ingerant, ad interrogata verò paucis, modeſtè, & graviter reſpondeant. Cum æqualibus ea agere,

& loqui expedit, quæ vel honeſtas, vel utilitas, vel neceſsitas commendat.

XXV.

Quando advertent, ex domeſticis aliquem deliquiſse, aut ad delictum periculoſè inclinari, vel ſi aliud quodcunque ſcandalum patiantur, ad Superiorem debitâ cum modeſtiâ, locô, & tempore congruo, fraternæ correctionis causâ deferre teneantur, ut maturè malo occurri poſsit.

XXVI.

Contra correctionem Superiorum non murmurent & ſi quid injuſtè ſibi pati videantur, patienti taciturnitate prudenter ſufferant, & in meliorem partem accipiendo cogitent, ſe de præſenti non intelligere correctionis menſuram. Inprimis autem caveant, ne de ſuis Superioribus malè loquantur, vel

illos judicent, irrideant, aut illorum dicta, facta, correptiones, diſpoſitiones &c. ſiniſtrè interpretentur; multò minùs talia ſuis ſociis, aut (quod pejus foret) extraneis evulgent.

XXVII.

Contra diſpenſationem neceſsariorum, nullas factiones, & murmura excitent; ſed ſi quem defectum horum quomodolibet in veritate notaverint, competenti Superiori ſeorſim indicabunt, ut ſuô tempore; & modo ſciat remedium adhibere.

XXVIII.

Ab omni ſpecie mendacii abſtinere; veritatem verò, quæ inter præcipua benè moratæ juventutis ornamenta meritò numeratur, tanquam pupillam oculi, in omnibus verbis, & actionibus ſuis cuſtodire ſtudeant.

XXIX.

Non adulentur, non pietatem ſingant, neminem decipiendo verbîs circumveniant : & in narratione rerum auditarum ab omni falsa amplificatione abſtineant, ut ſicut os loquitur, ita in veritate ſentiat cor.

XXX.

Nemo alterum mendacii inciviliter arguat; nec in paſſione iræ erga ſe invicem efferveſcant, aut vindictam ſumere quocunque modô attentent: ad competentem verò Superiorem, ſi rei gravitas poſtulaverit, rationabiliter, & ſine cupiditate vindictæ deferre nemo prohibetur, qui noverit optimè in Domino providere.

XXXI.

Sermone utantur modeſto, non ſapientiæ ſublimitatem affectent, non falsæ humilitatis abiectionem, ſed in omnibus curent ſimplicita-

tem ſinceritatemque Chriſtianam ſervare; quibus ædificetur proximus, non offendatur.

XXXII.

Jn iis, quæ narrant, ambages. & ſuperfluos verborum ambitus ſicut, & circumſtantias ad rem non pertinentes, abſcindant & modô rectô, ac planô ad ſcopum ſui diſcurſûs feſtinent, aliis etiam diſcurrendi locum ceſsuri,

XXXIII.

Seipſos præ aliis non extollant, neque interiùs in ſuis rebus ſibi vanè complaceant: multò minùs ſeipſos, aut ſua laudare, & per jactanctiam magni facere præſumant: cogitare enim debent omne bonum eſse deſuper à Patre luminum.

XXXIV.

Non ſint moroſi, erga omnes autem affabiles, manè, & veſperi ſalutem invicem impertiantur: mi-

nores in alloquio à majoribus, & ſuperioribus affatum expectent; quod debitæ ſubmîſſionis & verecundiæ ſignum fuerit.

XXXV.

Tam vultûs triſtitiam, & oculorum auſteritatem, quàm levitatem in ſeipſis omnes ſic corrigant, ut ſvavitas cum gravitate, modeſtia verò cum magnanimitate in cujusvis vultu certare videatur, in hoc ipſo tamen omnem ſimulationem, & hypocryſin excludentes.

XXXVI.

Excluſa omni levitate, in inceſſu gravitatem cum modeſtia conjungant ſemper, incedendo non currant; in veſtibus munditiem ament, ſordes oderint, & in omnibus verbis, actionibusque ſuis geſtus membrorum, ac totius corporis compoſitionem talem exhibeant, quæ omnem hominem ædificare poſſit, ac debeat.

XXXVII.

Erga cibos in menſa appoſitos ipſius appetitûs ſenſualitatem ſibi prædominari ſic non ſinant, ut gula rectæ rationis uſum præveniat; quantùm autem ad moderatam corporis refectionem neceſſarium fuerit comedant: in ſingulorum ciborum contrectatione debitam modeſtiam, ac decorem in aliorum ædificationem obſervent: ſilentium quoque in triclinio ſanctè ſervetur, extra menſam porrò ordinariè ſive domi, ſive foris, abſtineant, neque ſine licentia Superiorum alibi comedant, aut bibant.

XXXVIII.

Poſt menſam aliquantum temporis honeſtæ recreationi indulgebunt, ſic tamen, ut ab indecora corporis agitatione abſtineant, & cum ea circumſpectione, ac modeſtia lætitiam attemperent, ut nemo prudens offendi queat.

XXXIX.

Nemo autem, ſive domi, ſive foris, recreationi ſe ſubducere, vel ad alia loca, occaſiones, aut conſortia declinare, vel eo tempore, præpoſtero ordine, literis operam dare, vel in loco ſolitario ſe triſtitiæ, aut melancholiæ dedere permittatur: eſt enim tempus flendi & tempus ridendi, omnia tempus habent.

XL.

Quamvis humanum ſit, intra limites virtutis Eutrapeliæ, jocari, & jocos, aut ſales ab aliis accipere, ac tolerare poſse; nihilominus tamen ſtultiloquia, ſcurilitates, & alia, quæ honeſtatis terminos mediumque diſcretionis excedunt, in nulla occaſione tolerentur. Cùm verò ex humana imperfectione, tam domi, quàm foris, contra dictas Eutrapeliæ & diſcretionis le-

ges non raro peccari ſoleat, à teneris aſsveſcant, ne ita delicati efficiantur, ut nihil pati velint, aut poſſint, exiſtimantes omnia ſibi ex voto accidere debere.

XLI.

Cùm valde indecens ſit, proprium ſermonem ſuis interpolare cachinis, ideo in narrandis, vel audiendis leporibus, ac facetiis, nolint aliis in ridendo palmam præripere; ſed appetitum ſuum inhibentes, cum moderata ſvavitate oris ſua loquantur, vel alios auſcultent: aliis in riſum ſolutis, & ipſi ſubrideant; prout virtus Eutrapeliæ ſuaſerit; vitando duo extrema, nimiam quidem auſteritatem ex una, nimiam verò levitatem ex altera parte.

XLII.

Jn recreationibus invicem verbîs, vel actionibûs irritare, aut in-

ſulſorum morum ineptiis moleſti eſse nolint, quibûs alii ad triſtitiam, nauſeam, irracundiam, vel antipathiam provocentur.

XLIII.

Jn auſcultando alterius diſcurſu, ſecluſo omni contemptu, ſagaciter obſervent, quid is pulchrum, quid indecens effundat, indeque ſibi documenta tacitè efforment, quomodo ſe in ſimili occaſione gerere velint, quæ cavere, quæ obſervare: loquentem autem proximum importuné ne interrumpant, ſed patienter audiant; indecens enim eſt audiri velle, audire verò non niſi impatienter.

XLIV.

Nemini detrahant, aliorum dicta, & facta in melius interprætentur. Siniſtrè verò alios judicare, & amarîs verbis perſtringere, oderint, cane pejus & angve.

XLV.

Ubi duo, tres vel plures fuerint ſimul, caveant, ne defectus tertii, (quisquis ille fuerit, domeſticus, vel extraneus, Superior, vel æqualis) imprudenti ore ſuggillent, quod enim ſibi quis fieri non vult, æquum eſt, ne faciat alteri.

XLVI.

Alterius dicta vel facta, ſeu graviora, ſeu leviora videantur, tertio non revelent; ſed ad Superiorem, ſi correctione indiguerint, cum debita modeſtia, & commiſerationis affectu deferant.

XLVII.

Ab aliis audita in ſe ſinant emori, quæ cum debita utilitate, neceſsitate, aut honeſtate non propalari poſsunt: quod fiet, ſi Superiores abolendæ garrulitati, adoleſcentes verò ſervando ſilentio dederint operam.

XLVIII.

Si quis proximum, vel fratrem ſuum, de tertio malè loqui audîerit; hoc tertio non manifeſtabit: multò minùs, quæ tertius ille de eodem proximo dixerit, velut ſuſurro, effutiet: hæc enim quia diſcordiam ſeminant etiam in rebus levibus, adoleſcentes, odiô capitali proſequi meminerint.

XLIX.

Unus alterum vexando, irritando vel defectus exprobando, ad iram non provocet; multò minùs diſcordiam inter fratres ſeminare, aut cum altero verbîs, pugnîsque contendere attentet, quæ omnia, ſicut è diametro bonis moribus repugnant, ita in domo juventutis nequaquam tolerabuntur.

L.

Quòd ſi unus alterum læſerit, citò in gratiam redeant, & qui illa-

tæ injuriæ reus fuerit, injunctâ pænitentiâ, leſæ parti humiliter deprecando ſatisfaciat.

LI.

Jnjurias tamen ab aliis ſibi illatas nullô modô vindicare velint, ſcientes in patientia poſſidere animas ſuas; maximè ſi tantùm in propriam perſonam, ſine alio nocumento redundare videantur.

LII.

Si quando proximus in flagranti paſſione effervеſcit, qui ſibi præſentes ſunt, cedant, illius iræ dando locum, ne ſimiliter accendantur. Hinc neq; corripiant quemquam in fervore animi conſtitutum, ſed tempus congruum expectent, donec ardor ſedetur, & ſedatâ paſſione correctionis ſit capax.

LIII.

Nemo alteri quicquam furetur, aut ex petulantia abſcondat: pro-

inde

inde ſeriò ſit omnibus interdictum aliorum muſæa pervagari, aut pluteos luſtrare.

LIV.

Omnium rerum munditiem diligentes, non tantùm in muſæo libros, chartas, aliaque ſtudioſis neceſsaria, poſt ſingulos uſus in ordinem componant, verùm etiam in cubiculo veſtimenta quæcumq; inter ſordes perire, & àliis nauſeam creare non ſinant.

LV.

Longiores crines, aut comam non nutriant; ſed proſcriptâ indecorâ capillorum longitudine, modeſtam mediocritatem ex præſcripto uniformiter omnes ſervent, ut caput honeſtè tegatur, non obruatur.

LVI.

Seorſim dormiant omnes; & totum corpus cum omnibus membris

ad debitam honeſtatem componere, ſicque compoſitum in obſequio ſervare aſsueſcant.

De ſtudiis literarum.

LVII.

Gratiæ Dei, & naturæ talentis viriliter cooperentur; virtutumque ſtudio illum ſcientiarum profectum conjungant, qui virtutibus adminiculetur.

LVIII.

Tam in ſcholis, quàm domi, eliminatâ omni petulantiâ, explicationibus, aliisque ſcholaſticis exercitationibus, ſedulà attentione aures præbeant.

LIX.

Tempore ſtudiorum nemo ſtrepitum, aut pulveres excitet, multò minùs extra proprium muſæum in domo vagetur, aut quocumquo modò alios inquietare, & à ſtudiis impedire audeat.

LX.

Concertationes ſcholaſticæ abſque clamore nimio, qui veritatem dubii ſolummodo confundit, ſic inſtituantur, ut argumentans tardè & ordinatè ſua proponat; defendens verò patienter argumentum audiens ad formam reſpondeat. In ſe invicem non invehantur, neque fervore nimiô, vel irâ excandeſcant: multò minùs unus alterum confundere, ſed rei propoſitæ veritatem eruere conentur, & ubi illius evidentia, vel probabilitas conſtiterit non violenter argumentum ex ſtimulo ſuperbiæ intellectualis torquere præſumant, ſed veritati, vel probabilitati prudenter acquieſcant.

LXI.

A prandio ante initium ſtudiorum mediam ſaltem horam cantui chorali addiſcendo impendent o-

mnes, à quo nemo eximi poterit. Hunc ſemel edocti, vel ad cantûs figuralis, vel muſicæ inſtrumentalis varia exercitia pro cujusque capacitate applicabuntur.

LXII.

In quibus quilibet privatim deliquit, etiam privatim caſtigetur, publica verò delicta publicâ pænitentiâ intra domeſticos parietes mulctentur, ut ſic ſcandalum tollatur, & alii à ſimilibus abſterreantur.

Nobis propterea præfati exponentes, ac etiam dilectus filius Abbas Pompejus de Scarlattis dilecti filii Nobilis Juvenis Maximiliani Emmanuelis utriusq; Bavariæ Ducis, Sacri Romani Jmperii Principis Electoris, in Romana Curia Adminiſter, tam ipſius Prin-

cipis Electoris, quàm dilecti quoque filii Nobilis viri Ducis Maximiliani Philippi ejus Patrui, & Electoratûs Adminiſtratoris nomine humiliter ſupplicari fecerunt, ut Inſtitutum, & Conſtitutiones hujusmodi pro majori Religionis Catholicæ bono, ipſiusque Inſtituti decore & augmento, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ patrocinio communire, & alias opportunè in præmiſſis providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur piis eorundem Maximiliani Emanuelis & Maximiliani Philippi Ducum votis, quantúm cum Domino poſsumus favorabiliter annuere, dictosque exponentes ſpecialis favore gratiæ proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuspenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis,

cenſuris & pænis à jure, vel ab homine quâvis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum seriè abſolventes & abſolutas ſore cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, de memoratorum Cardinalium conſilio, Inſtitutum prædictum ſub immediata Jurisdictione Ordinariorum, & directione unius generalis Præſidis, nec non Conſtitiones præinſertas, cum omnibus & ſingulis in eis contentis, Auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium Confirmamus, & Approbamus, illisq; inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes & ſingulos Juris, & facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint, ſupplemus. Præterea eiſdem exponentibus alias Conſtitutiones

præinſertis non contrarias pro ſpirituali, temporalique dicti Inſtituti directione ab hac Sancta Sede poſtmodum approbandas condendi facultatem impertimur. Ac ad tollendam omnem ambiguitatem, cum dicti exponentes ſint Clerici merè ſæculares, omnibusque ſæcularis Cleri oneribus obnoxii, eoſdem exponentes quorumcunq; beneficiorum Eccleſiaſticorum ſæcularium capaces eſse, ac proinde Canonicatus,&Præbendas,Perſonatus, Dignitates, etiam poſt Pontificalem majores in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Principales in Collegiatis Eccleſiis, nec non Parochiales Eccleſias earumque perpetuas Vicarias, & alia quæcunq; cum cura, & ſine cura, beneficia Eccleſiaſtica ſæcularia quomodolibet qualificata, quæ per Clericos ſæculares obtineri con-

ſveverunt, poſſidere, ac conſequi & obtinere poſse, Auctoritate, & tenore præfatis declaramus. Decernentes eaſdem præſentes literas ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuosque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illos, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunq; ſpectabit, in omnibus, & per omnia pleniſsimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari; ſicq; in præmiſsis per quoscunque Judices Ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibùs præmiſsîs, ac Conſtitutionibûs, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non quate-

nus opus ſit, quarumvis Eccleſiarum, aliisvè quibuslibet etiam Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſvetudinibus; privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſsorum quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris ad præmiſsorum effectum hâc vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, ceterisque contrariis quibuscunq. Volumus autem, ut earundem præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſsis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Ecleſiaſtica

dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides ubique locorum tam in Judicio, quàm extra illud habeatur, quæ haberetur, ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 7. Junii M.DC.LXXX. Pontificatûs Noſtri Anno IV.

J.G. Sluſius.

STATIONES

Quotidianorum Exercitiorum Spiritualium omnibus huic vitæ addictis communes.

STATIO MATUTINA.

I.

Mane omnes, & ſinguli ſtatutâ horâ è lecto ſurgant; & factô ſigno S. Crucis inter induendum ſeriò recogitent, quòd creati ſint, ut Creatori ſuo in hac vita ſerviant, & per hoc ipſum ſervitium ſalvi fiant. Ex hac cogitatione quendam vehementem in voluntate impulſum excitantes, die illo, ac in omni vita Deo ſervire, ad ipſiusque Majeſtatis majorem gloriam, omnes ſuas cogitationes, verba, & opera unicè dirigere; conſequenter peccatum, tanquam ſummum hominis malum, fugere firmiſsimè proponant.

II.

Porrò vestiti ad abluendum corpus accedant, & sub lotione vultûs, puritatem cogitationum ac mentis; sub lotione oris, prudentiam, & verborum rectitudinem, & deniq; sub lotione manuum, sanctitatem operum suorum à Deo exposcant.

III.

Uno quadrante sic impenso, flexîs genibus ante altare domesticum clarâ voce Litanias Lauretanas, unà cum adjunctis Sæ. Matris, & S. Josephi collectis, devotè recitent: addatur etiam cum suis versiculis, & responsoriis Oratio pro loci Ordinario, quæ incipit: Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus. (Idem fiat meridie post Litanias Omnium Sanctorum, & noctu post psalmum, De profundis) tum ad

matutini examinis finem ter Pater & Ave in ſecreto ſubjungant, quibûs finitis, ad lectionem ſpiritualem, vel meditationem ſinguli accedant.

De intentione dictarum Litaniarum.
IV.

Has Litanias Lauretanas in dilectionis teſseram ex filiali affectu erga ſuam Matrem Sanctam Mariam Virginem quotidie recitent, unicè ab eadem flagitantes, ut nos filios ſuos in hora mortis, cum comite, & Sponſo ſuo ſvaviſsimo Joſepho, maternè velit protegere.

De examine matutino.
V.

In examine matutino ſuper malignitate noctis inquirant, primò, quomodo præterita nocte conſcientiam examinaverint, & preces

ſuas compleverint: in quibus cogitationibus, & deſideriis dormitum iverint: quî noctem exegerint, & quomodo ſe mane usq; ad examen geſserint. Secundò, præter culpas, quas de præſenti in ſe repererint; omnia totius vitæ peccata conceptu quodam collectivo ac generali ante oculos Divinæ Majeſtatis, ingratitudinem propriam intimè agnoſcentes, ſtatuant; atq; de iiſdem dolentes, humilliimè ſe in abyſsum miſericordiæ Dei, & meritorum Chriſti per actus Fidei, Spei, & Charitatis proiiciant. Tertiò, firmiſsimè in genere omnia peccata mortalia & venialia de præſenti die per divinam gratiam prorſus evitare proponant: in ſpecie verò contra proprias paſsiones ſuas, certumq; vitium extirpandum animum obſirment.

De exercitio trium Pater & Ave.
VI.

Tria deniq; Pater & Ave in honorem Sanctissimæ Ttrinitatis persolvent; per Jesum & Mariam trium virtutum Thologicarum incrementum; item cogitatonum, verborum & operum suorum rectitudinem perfectionemq; desiderent: insuper proportionatum medium, triplici hâc nostrâ operatione ordinatè semper utendi, scilicet Lumen, Gratiam & benedictionem supernaturalem à Deo petant; quorum beneficio sciant (per illuminationem) quid in omni re Creatori suo acceptum sit; moveantur etiam (per gratiæ excitationem) ad eadem facienda; & deniq; moti ita afficiantur (per supernaturalem benedictionem) ut operentur bonum.

Statio Meridiana.

VII.

Poſtea unô quadrante horæ ante menſam recollectioni ſpiritûs inſiſtant: & in hunc finem ſimul omnes Litanias de Omnibus Sanctis, unâ cum earum collecta, recitabunt, easq; prævió examine meridiano, dictisq; ſubmiſsâ voce ſeptem Pater, & Ave, concludent.

De intentione dictarum Litaniarum de Omnibus Sanctis.

VIII.

Præfatis Litaniis non ſolúm ſuos Patronos, ſed etiam Omnes Sanctos, veluti ſingulares Dei Amicos & Advocatos amantiſsimos, piô affectu honorent & invocent; ut à Chriſto Jeſu Rege ſuo veram charitatem fraternam, unitatisque vinculum adamantinum huic ſtatui Clericorum ſæcularium impetrare

velint, quò in hac vita, usque ad finem mundi, in debita compage pacis & dilectionis, ad ſuam & aliorum æternam ſalutem, mutuò conſerventur.

De examine meridiano.

IX.

Jn hoc Examine recollectionem mentis ſeriam inſtituant, & ſuper decurſum medii diei ſedulò inquirant, quam conformiter, vel difformiter, matutinis ſuis propoſitis fuerint operati; vel quibus delictis à præfixo ſibi ſcopo divini ſervitii aberraverint, & ſi per divinam gratiam benè in ſtadio ſe cucurriſse invenerint, glorificent Deum, lætantesq; ſpiritû ſimiliter reliquum diei curſum conſumere proponant, quôd ſi verò defectus quoscunque repererint, eorum occaſiones indagent, & contrito corde firmiter ad

oppoſitas virtutes animum aſſumant. X.

Deniq; ſeptem Pater & Ave ſic perſolvant, ut unicuiq; Pater noſter ſua petitio (prout ordine in oratione Dominica comprehenduntur, & paulò poſt fuſius explicantur) correſpondeat: idem fiat in ſeptem Ave Maria per Matrem Dei à Filio ſuo poſtulando ſeptem dona Spiritûs S. prout ad hanc vocationem Clericalem, & ad lucrandas animas neceſſaria ſunt.

Explicatio ſeptem Petitionum Orationis Dominicæ, cum earundem applicatione ad ſupradicta ſeptem Pater noſter.

PRIMA PETITIO.

Pater noſter, qui es in Cœlis, ſanctificetur nomen tuum.

XI.

Jn primo Pater noſter mentem

ad Deum Patrem ſuum in cælis reſidentem elevent; & per memoriam innumerorum beficiorum, quæ unicuiq; & toti orbi benigniſsimus Pater in creatione, conſervatione & gubernatione exhibuit, & quotidie exhibet, filialem quendam affectum excitent, intimè humillimèq; deſiderantes, ut primò à ſe ipſis, deinde à toto Clero noſtro ſæculari, & denique ab omnibus creaturis Deo Creatori ſuo omnis gloria deferatur; quemadmodum in cælis per illam unanimem vocem à tota curia cæleſti in æternum Sanctus, Sanctus, Sanctus proclamatur.

SECUNDA PETITIO.

Adveniat regnum tuum.

XII.

Jn ſecundo Pater noſter præſentiæ Dei, quàm ſibi priùs efformâ-

runt, insistentes, se ad Verbum Dei Incarnatum convertant; itidemq; per memoriam ingentium beneficiorum, quæ sibi ipsis totiq; generi humano per redemptionem misericordissimus Salvator contulit, ad majorem quendam amoris affectum mentem suam erigant; totô desiderio intimè cupientes, ut primò à se ipsis, tum à toto Clero nostro sæculari, omnique genere humano fidelissimè huic Filio Dei, amantissimo Salvatori serviatur, & in nomine ejus omne genu flectatur, consequenter idem Salvator omnes homines (propter quorum salutem descendit de cælis) hic in teris, & ibi in cælis sibi regnum facere benignissimè dignetur.

TERTIA PETITIO.

Fiat voluntas tua ſicut in cœlo. & in terra.

XIII.

Jn tertio Pater noſter ad Spiritum Sanctum converſi, per memoriam beneficiorum, quæ tam in Sanctificantis quàm actualis gratiæ, & aliorum beneficiorum diſpenſatione ſpecialiter unicuique, & toti mundo abundantiſſimè præſtitit, & adhuc præſtat, majore niſû ad amorem voluntatem ſuam inflammantes ardentiſſimè deſiderent, ut hic Spiritus amantiſsimus, verus Deus, ab omnibus ſuper omnia diligatur; & Sanctiſsima ejus voluntas, cùm ſit ineffabiliter bona, in cælo & in terra impleatur; cujus directioni ſanctæ in omnibus conformari dulciſsimum eſt, & his tribus petitionibus, Deo ob proprietatem Perſonarum, & appropria-

tionem beneficiorum, gloria, ſervitium & amor præſtari à nobis deſideratur.

QUARTA PETITIO.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

XIV.

Verùm, quia ſecundùm Apoſtolum Paulum non ſumus ſufficientes ex nobis aliquid cogitare, & tribus illis prædictis titulis divinæ Majeſtati ſine ejusdem nova gratia ſatisfacere; ideo in quarto Pater noſter, non ſolùm corporalem, ſed magis etiam ſpiritualem panem, ſcilicet actualem gratiam ad Dei ſervitium neceſsariam, poſtulent: ad quàm faciliùs obtinendam, more cujusdam mendici, qui cum ollula ad divitis fores ſtare ſoiet, in conſpectu Sanctiſsimæ Trinitatis penitus humiliati ſe ſiſtant, & o-

ſtendendo inſufficientiam ſuam, mediantibus omnibus Sanctis, in vas ſuum inane (quod eſt anima) donari ſibi à Deo efficacem gratiam expoſcant, quâ ipſi per decurſum diei dignum ſervitium præſtetur.

QUINTA PETITIO.

Et dimitte nobis debita noſtra; ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris.

XV.

Cùm verò ſcriptura dicat, nimiumq; conſtet, nos omnes quotidie in multis offendere, quibus triplicem illum titulum divinæ Majeſtati debitum per neglectum laudis, per transgreſsionem legis, & deniq; per teporem charitatis lædimus; in quinto Pater noſter quotidianorum defectuum veniam deprecantes, intimè à Deo poſtulent, ut in nullo peccato mortali ab ipſo finaliter deſerantur: hinc in-

ſtar alicujus leproſi, qui in via iacet, & miſeriam ſuam viatoribus monſtrat, ſua peccata, & imperfectiones ſummo Sacerdoti Jeſu Chriſto humillimîs lachrymis oſtendant, firmiſsimè ſecum ſtatuentes, omnibus injuriis per alios ſibi illatis, ſemper ignoſcere.

SEXTA PETITIO.

Et ne nos inducas in tentationem.

XVI.

Penultimò, cùm via hominis ſit militia ſuper terrám, viamq; cæli hoſtes ſæviſsimi, mundus ſcilicet, caro & diabolus perpetuâ obſidione infeſtent, quorum inſidiis tot millia millium ad inferos tanquam ſpolia rapiuntur, neq; ignoremus, nobis etiam inſidias eſse paratas ad ruinam; ideo timentes Deum in viſceribus ſuis, ab eo humilimè petant, ut tentationes benigniſsimè averte-

avertere dignetur, ne in eas inducantur, in quibus peccarent, aut finaliter perirent: hinc in conſpectu Dei, Omniumq; Sanctorum in comparatione ſuorum hoſtium ſe, tanquam parvulos, contra mille gigantes æſtimabunt.

SEPTIMA PETITIO.

Sed libera nos à malo.

XVII.

Ultimò, quia nemo coronabitur, niſi, qui legitimè certaverit, in ſeptimo Pater noſter ad calicem tentationum heroicè ſe Patri cæleſti offerentes victoriam finalem, & tam liberationem à peccatis, quàm damnatione æternâ vehementiſſimè poſtulent, deſiderantes à malo æterno, liberari. Et hæ quatuor petitiones adtres ptimas, tanquam media ad finem, ordinatæ eſse cernuntur.

XVIII.

Quantùm ad ſeptem Ave Maria; in primo donum timoris Domini petant. In ſecundo, donum fortitudinis in arduis & adverſis. In tertio, donum ſcientiæ, cujus beneficio ſciant, quid Deo ſuo in omni re ſit acceptum, ſimulq; nequitias ſpirituales mundi, carnis & diaboli in cæleſtibus dignoſcant; quibus debitâ prudentiâ præmuniti; congruè occurrere, & diſcernentes bonum à malo, in bono malum vincere poſſint. In quarto, donum pietatis. In quinto, donum conſilii. In ſexto, donum intellectûs, ad intelligendum, contemplandum, atq; interpretandum Sacras Scripturas. In ſeptimo denique, donum Sapientiæ & libertatis Filiorum Dei, quâ omnes ſuas cogitationes, verba & actiones ſemper rectè inſtituere noverint.

Statio Nocturna.

XIX.

Veſperi priuſquam cubitum ibunt, ad recollectiones ſpiritûs omnes revertantur, gratias agentes Deo pro beneficiis, quæ per decurſum diei in nos contulit. In hunc finem unam partem Pſalterii Beatæ Virginis Mariæ, & Pſalmum De profundis, unà cum duabus collectis (modò infra tradendo) comprecentur; quibus nocturnum Examen conſcientiæ, & quinque Pater & Ave adjungent.

MODUS RECITANDI

Pſalterium Beatæ Virginis Mariæ per hebdomadem.

De exercitio primæ partis Pſalterii ad diem Lunæ, & Jovis ordinato.

XX.

Cùm fides ſit fundamentum reliquarum virtutum, Pſalterium à Symbulo Apoſtolorum ordidiantur; ſub quo mentem ad Deum elevent, & Stationem ſuam ſpiritualem in conſpectu Sanctiſſimæ Trinitatis, Chriſti Domini, Beatæ Mariæ Virginis, Omniumq; Sanctorum inſtituant; oſtendentes Patri Cæleſti mundum cum omnibus ſtatibus, veluti quandam domum leproſis, aliisq; morbidis innumeris ſcatentem, pro quibus ſunt deprecaturi.

XXI.

Ut majorem efficaciam eorum petitiones apud Deum Patrem ſortiantur, poſt Symbolum Apoſtolorum, ſicut & poſt ſingulas Decades, unum Pater noſter addant, ſub quo Filium Dei Unigenitum Jeſum Chriſtum; utpote infiniti pretii victimam, in Cruce & Altari immolatam, Patri cæleſti offerant, cujus intuitu ad commiſerationem flectatur; non enim negabit, quæ per Filium ejus, in quo ſibi ſuper omnia complacuit, ad illius gloriam, & animarum ſalutem, petiverint.

XXII.

Primam Decadem pro errantibus in fide perſolvant, deprecantes Beatam Virginem Mariam, ut per meritum & gaudium, quo Filium Dei concepit, à divina bonitate impetrare velit gratiam, quâ convertantur. Sunt autem hujusmodi in

triplici differentia, primò Pagani, Ethnici & Athei, qui vero Deo debitam gloriam auferunt. Secundò Judæi, qui ſua incredulitate Filium Dei, & Sanctiſſimam Trinitatem blasphemant. Tertiò Hæretici, qui Eccleſiam & Spiritum Sanctum contemnunt. Quæ tria genera infidelium, per Gentes, Populos & lingvas in Sacra Sriptura notantur. Hanc injuriam, quam iſti Deo quotidie inferunt, penſantes, vehementer Divinam bonitatem, mediante Chriſto Domino, & Beata Virgine Maria, ad miſerationem perurgeant, deſideria amoris & doloris diverſa coram Curia cæleſti exponendo, prout unicuiq; præſens devotio ſuggeſserit.

XXIII.

Jn ſecunda decade pro converſione peccatorum intercedant, qui in aliquo peccato mortali exiſteni

tes, imaginem Dei ſupernaturalem abjecerunt, ſerviq; diabolorum effecti, Creatorem ſuum, & Dominum dereliquerunt cum extrema ingratitudinis nota, quam doloroſè ſecum penſent, & intimâ affectûs teneritudine Beatæ Virginis Mariæ inexplicabilem peccatorum miſeriam oſtendant; unicè ſolicitantes, quatenus per meritum & gaudium, quo Filium ſuum Jeſum in utero Virginali portavit, cæleſtem gratiam à Deo exorare dignetur, quæ eos è ſtatu damnationis reſurgere, & jugum ſervitii divini portare faciat.

XXIV.

Jn tertia Decade pro imperfectis orent, & Beatæ Mariæ Virgini oſtendant omnes ſtatus Eccleſiæ humillimè ſupplicantes, ut per meritum & gaudium, quo Filium ſuum genuit, & in lucem edidit,

imperfectionibus nimiis, quibus omnes ſtatus carnali hoc ſæculô, quaſi ad ocaſum vergente, redundant, remedium à Deo impetrare velit; viros ſcilicet perfectos, qui ſingulos ſtatus veluti ſtellæ illuminent, dirigant & ad antiquum ſpiritûs vigorem reducant.

XXV.

Quartam Decadem pro ſagis, maleficis, & aliis obſtinatis peccatoribus perſolvant; conſiderantes, quanta ex hoc capite malorum injuria Domino Deo fiat, Beatam Virginem Mariam intenſo quodam doloris affectu rogent, quatenus per meritum & gaudium præſentationis, hujusmodi miſeras animas Filio ſuo ad miſericordiam præſentare, & inpoſterum ſuo patrocinio impedire velit, ne homines taliter ſeducantur.

XXVI.

Jn quinta Decade pro innocenti Juventute, & aliis in gratia Dei existentibus ſupplicent; deprecantes Matrem Chriſti, ut per meritum & gaudium Jnventionis, à Filio ſuo omnibus gratiam, & cuſtodiam contra lapſum in peccatum mortale impetrare dignetur, ſemperque Filius inveniatur in ſuo templo, quod ſunt animæ juſtorum.

De Exercitio ſecundæ partis Pſalterii Beatæ Virginis Mariæ, pro die Martis & Veneris.

XXVII.

Decadem ſextam pro univerſo ſtatu Clericali recitent, & ad pedes Matris Dei ſupplicibus lacrymis provoluti, ingentes hujus ſtatûs miſerias illi oſtendant, ſimulq,

petant, ut hanc noſtram vitam Clericalem, tanquam Domina, Magiſtra, & Mater noſtra, ſuo Filio unicè velit commendare, & contra hoſtes ſuos defendere.

XXVIII.

Decadem ſeptimam pro iis, qui præſunt, & pro confeſsariis offerant, divinam aſſiſtentiam ſolicitantes, quâ officia ſua ad beneplacitum Dei, & ſalutem animarum dignè perficiant, vulneribusq; peccatorum congruè medeantur.

XXIX.

Decadem octavam pro ſtatu Virginum, & continentium orent, rogantes Chriſtum ſpinis coronatum, ut tanquam Rex Virginum, per dolorem ſpineæ coronæ omnibus gratiam & cuſtodiam ſuæ virginitatis & & continentiæ largiri velit.

XXX.

Decadem nonam pro iis, qui de

præſenti, aut de futuro, in aliquo mundi angulo propter fidem, & Juſtitiam, tanquam Martyres patiuntur, perſolvant; ſimiliter gratiam cæteris hominibus petant, quâ unusquisq; crucem ſuam tollat, & Chriſtum ad mortem usq; patienter ſequatur.

XXXI.

Jn decima decade non ſolùm Jmperii Romani, Regnorum & Principatuum dilacerationem; verùm etiaam in fide, & moribus diſſonantiam deplorent; humillimèq; Chriſtum Crucifixum rogent, ut omnia ad ſe trahere, & per humilitatem crucis ſuperbiam & æmulationem ſtatuum confundere, ac pacem unitatemq; benigniſſimè imperitiri dignetur.

De Exercitio tertiæ partis Pſalterii Beatæ V. M. pro die Mercurii & Sabbati.

XXXII.

Jn undecima Decade finalem perſeverantiam in bono ſpiritu poſcant, quemadmodum David precatus eſt dicens: Cor mundum crea in me Deus, & ſpiritum rectum innova in viſceribus meis. Ne proiicias me à facie tua, & Spiritum Sanctum tuum ne auferas à me. Redde mihi lætiam ſalutaris tui, & ſpirtu principali confirma me.

XXXIII.

In duodecimâ decade pro parentibus, fratribus & ſororibus; propinquis, & benefactoribus, pro omnibus ſibi commiſſis & commendatis memoriam faciant; gratiam ipſis expoſcentes, quâ ſic tranſeant per bona temporalia, ut non amittant æterna.

XXXIV.

Ju decimâ tertia Decade per viſcera miſericoidiæ Dei à Chriſto,

mediante Beata Virgine Maria, petant, ne Spiritum S. ſuum à Polonia auferat, ſed miſericorditer à ſpiritibus immundis hæreticorum, falſorumq; Chriſtianorum liberet; largiendo ipſi Spiritum Veritatis, Sanctitatis, Charitatis; Spiritum Sapientiæ, unitatis & conſilii.

XXXV.

Jn decima quarta Decade ſupplicent Beatæ Virgini Mariæ pro morientibus, ut per gaudium ſuæ glorioſæ Aſsumptionis illis aſſiſtere, & gratiam benè moriendi à Filio ſuo impetrare velit, ut pòſt hanc vitam ab Angelis in cælum ſuſcipiantur.

XXXVI.

Jn decima quinta Decade pro animabus adhuc in purgatorio detentis commemorationem inſtituant; deprecantes Matrem Dei, ut per gaudium Coronationis ſuæ, miſeris animabus liberationem à

pænis purgatorii, & coronam vitæ æternæ apud Filium ſuum ſolicitare dignetur.

XXXVII.

Cæterùm die Dominica, antequam cubitum concedant, locò Pſalterii Beatæ Virginis Mariæ, Salvatorem ſuum Jeſum Roſariolô ex triginta tribus Pater noſter conſtante venerentur; poſtulentq; ab eodem gratiam, qua ad plenitudinem meritorum pervenire, & in ſtadio ſic currere poſſint, ut bravium vitæ æternæ apprehendant.

XXXVIII.

Poſt Pſalterium B. V. Mariæ Pſalmum *De profundis*, cum duabus Collectis, nempe *Deus veniæ largitor* &c, &. *Fidelium Deus* &c quotidie addant; ut animæ fidelium defunctorum, maximè aliis auxiliis deſtitutæ à pænis ſolvantur.

De Examine nocturno.

XXXIX.

Jn hoc Examine, veluti in ſpeculo quodam greſsus ſuos retro conſiderent; doleantq; vehementer de admiſſis delictis, & de futuris cavere firmiter per divinam gratiam proponant.

XL.

Quinque Pater, & Ave pro peccatis, & admiſſis defectibus in honorem quinque vulnerum Chriſti adjungant, & ſenſuum ſuorum, tam internorum, quàm externorum puritatem petant.

XLI.

Per hæc ſtatuta exercitia quotidiana Spiritualia ad quandam ſolitudinem cordis perpetuam, ac recollectionem mentis, nobis in medio turbarum viventibus ſummè neceſsariam, omnes pro viribus conentur; ad cujus conſecutionem

plurimum juvabit, si tam precibus jaculatoriis, & divinæ præsentiæ familiaritati, quàm etiam piarum stationum, & personarum effictioni (modô paulò post tratendo) circa humanas suas occupationes ritè assuescant: sic, ut in omnibus, salvâ externarum actionum libertate, conversatio eorum sit in cælis.

DE DIVERSIS ORANDI MODIS.

Quibus ad collectionem mentis, & conservationem Spiritûs, pro diversitate temporum, locorum, personarum, & conversationum utentur.

PRIMUS MODUS.

Primus orandi modus est, quô anima ex peccatis suis vel ali-

enis, mentem ad Deum elevat, agnoſcendo reatum, deprecandoq; veniam, & humiliando ſe infra omnia propter nimiam vilitatem ſuam: ſic oravit Manaſses in captivitate ſua, David, & alii, quos imitari ſemper utiliter poſsumus, quando peccatorum noſtrorum, vel mundi in maligno poſiti recordamur.

Secundus orandi modus eſt, ſi anima noſtra ex beneficiis & creaturis Dei aſcendat ad Creatorem ſuum, laudando eundem & admirando ejusdem ſapientiam, & bonitatem, &c. Ita oraverunt tres pueri in camino ardenti, fuitq; communis viris Sanctis.

Tertius orandi modus eſt, quando anima interdiu in tentationibus, aut ad conſervandam mentis recollectionem, inter ſua negotia precatiunculis utitur: ſic orare ſolitus fuit S. Franciſcus, dicendo, *Deus meus, & omnia.*

Quartus orandi modus in eo consistit, ut circa actiones suas, & res quascumque obvias, anima considerationem congruam, & spiritualem, ac utilem suscipiat, quâ mens semper (salvâ functionum debitâ libertate) unita maneat cum suo Creatore dilecto. Ad acquirendum hunc orandi modum multùm juvat bona facultas imaginativa, quâ homo sibi vg. in paupere Christum; in Creatura Deum; in leproso peccatorem; in ancilla Martham; in igne infernum; in assato damnatos, in tuba judicem, &c. Spiritualiter effingat.

Quintus orandi modus fit per quandam determinatam vocum & temporum commensurationem: ut si orem Pater noster, Ave Maria, Psalmum; Breviarium, Rosarium &c. Offerendo illud tanquam verba sancta, quibus adoratur Deus

in ejusdem laudem debitam (absque eo, quòd intelligam verba, ad eaque attendam, alteri honestæ, pieque considerationi iutentus) vel adstringendo mentem ad sensum & affectus, qui ex prolatione verborum per apprehensionem simplicem formantur; vel expendendo interim certæ alicujus vocis, ac sententiæ prolatæ significationem; personæ ad quam dirigitur Oratio, dignitatem; vel mei ipsius vilitatem & indigentiam.

DE MODO MEDITANDI.

Primò, qui cupit benè meditari, pridie statutô tempore certam sibi materiam seligere, eamque in unum, duo, vel etiam plura puncta, pro materiæ capacitate, dividendo, prævidere debet: aliquô modo unum, vel alterum finem, quem varietas, vel fæcunditas materiæ

per apprehenſionem quandam ſimplicem ſolet proponere.

Secundò; in meditatione anima ſui ipſius proprius concionator eſt, unde meditationis ſcopus eò tendit; ut per eam homo in aliqua veritate Chriſtiana erudiatur, & clarius illuminetur; vel inſtruatur in moribus; vel deniq; magis accendatur in charitate erga Deum, & proximum, ex dictis, factisq; Chriſti, & Sanctorum ejus; quæ proponuntur.

Tertiò; mane ſtatutâ horâ aggrediatur quis meditationem, præmiſſa invocatione Spiritûs S. de puncto ad punctum exerceat memoriam, intellectum & voluntatem; quæ potentiæ quandoq; pro opportunitate à phantaſia juvantur.

Quartò; memoria profert in medium materiam paratam ad meditationem faciendam, & cùm neceſ-

ſitas exigit, alia vel lecta, vel audita, quæ ad rem faciunt, & meditationem uberiorem reddunt, congruè ſuggerit.

Quintò; intellectus ratiocinatur circa materiam à memoria propoſitam, apprehendendo, judicando, concludendo, rem unam ex alia deducendo. Ea porrò, circa quæ verſatur operatio intellectûs, in iis meditationibus, quæ non pertinent ad myſteria Chriſti, vel Sanctorum; varia ſunt, pro varietate punctorum; in myſteriis ſolent eſse perſonæ, verba & opera perſonarum, earundemq; cogitationes, & affectus interni: virtutes quoq; modus prætereа, & finis verborum, ac operum: item cauſa, effectus, tempus & reliquæ circumſtantiæ, quæ faciunt ad pleniorem myſterii intelligentiam. Jllud ordinarium eſt intellectui in omnibus cujuscunque

materiæ, & generis meditationibus, ut in ſua ratiocinatione utatur rationibus, exemplis, & ſimilitudinibus ex Scriptura, vel libris SS. PP. aliorumq; nobilium Scriptorum deſumptis, ut ſic intellectâ & benè perſpectâ veritate, varia motiva proponat voluntati; donec eam vincat, & ad proſecutionem, vel fugam rei intellectæ prorſus adducat.

Sextò; voluntas afficitur ex iis, quæ intellectus proponit: excitando in ſe ipſa amorem, vel odium: deſiderium, vel fugam, gaudium, vel triſtitiam, ſpem, vel deſperationem; audaciam, vel timorem; aut iram, pro varietate rerum ac motivorum, quæ ab intellectu proponuntur. Dilatari autem poſsunt hujusmodi affectus multîs modis: e. g. admirationis, humiliationis, imitationis, laudis, obſecrationis,

petitionis, profopopeiæ, querelæ reprehenfionis, objurgationis, gratiarumactionis, &c.eofdem conformiter triplici viæ, purgativæ, illuminativæ, & unitivæ exercendo & attemperando.

Septimò, phantafia proponit loca; vultusq; perfonarum, earumq; motus, fitum, magnitudinem; gravitatem, pro exigentia reliquarum trium potentiarum, ut efficaciùs & cum vivacitate exerceantur.

Octavò, colloquia etiam folent efse in meditatione plura, vel pauciora: in eoq, confiftunt, ut meditans, quotiescunque fuggerit affectus, in toto meditationis decurfu, & in ejus fine, colloquatur cum Deo, Chrifto, vel cum B. Virgine Maria, aut cum Sanctis Angelis, reliquisq; Sanctis, five gratias agendo, five offerendo, five petendo, five obfecrando, five confulen-

do, ſive aliquid aliud agendo pro opportunitate & exigentia meditationis, & propriæ neceſſitatis: aliquando aſsumendo perſonam filii agentis cum patre: aliquando ſervi, loquentis cum Domino; aliquando ſponſæ, loquentis cum ſponſo; aliquando amici, converſantis cum amico; aliquando rei, deprecantis judicem; aliquando leproſi, deprecantis ſuum Medicum: aliquando mendici ſtantis ante domum divitis, &c. juxta Spiritûs S. dictamen. Concludentur autem colloquia, quæ fient in fine meditationis, vocalî aliqua oratione ad eas perſonas, quibuscum facta fuerunt colloquia.

MANI-

MANIPULUS
Piarum Precum & Exercitiorum.
Pro uſu Clericorum Sæcularium in Commune viventium.

STATIO MATUTINA.

Mane prima evigilantium cogitatio ſit ad Deum hâc precatiuncula.

Benedicta ſit Sancta, & individua Trinitas, nunc & ſemper, & per infinita ſæcula ſæculorum, Amen.

Dum ſurgunt; ſignent ſe ſignô ſanctæ Crucis dicantque.

Jn nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.

Jn nomine Domini mei JESU Chriſti ſurgo, qui me redemit ſuô pretioſo ſangvine; ille me benedicat, regat, cuſtodiat, & ad vitam perducat æternam, Amen. F

Dum ſe veſtibus induunt, finem ſuum ultimum recogitantes, Deo ſe & omnia ſua offerant, ſequenti precatione.

O Dominus meus, Deus meus, & omnia, juſtitia mea, bonitas mea & miſericordia mea: fiat à te, ut in unione meritorum vitæ, Paſſionis, Reſurrectionis, & Aſcenſionis Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſicut & ſub patrocinio Beatiſſimæ Virginis Mariæ, ac Sanctorum Seraphim, Cherubim, Thronorum, Dominationum, Virtutum, Poteſtatum, Principatuum, Archangelorum, Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apoſtolorum, Martyrum, Confeſſorum, Virginum & Viduarum, omnes mei tam boni, quàm indifferentes cogitatus, intentiones, ſuſpiria, vota, preces, & exercitia, verba, opera,

omiſſiones, commoda, incommoda, tentationes, anguſtiæ, adverſitates, contemptus, irriſiones, unà cum omnibus devotorum tuorum precibus, laboribus, tribulationibus, & quibuscunq; neceſſitatibus ad majorem Sanctiſſimi Nominis tui gloriam unicè cedant, & tu tantùm Deus meus agnoſcaris ab omnibus, timearis, ameris, lauderis Benedictus Deus, qui vivis & regnas in ſæcula ſæculorum, Amen.

Ad Beatiſſimam Virginem.

O Domina mea Sancta Maria, me in tuam benedictam ſidem, ac ſingularem cuſtodiam, & in ſinum miſericordiæ tuæ, hodie & quotidie, & in hora exitus mei, animam meam & corpus meum tibi commendo: omnem ſpem & conſolationem meam, omnes angu-

ſtias, & miſerias meas, vitam & finem vitæ meæ Tibi committo, ut perTuam ſanctiſſimam interceſsionem & per Tua merita,omnia mea dirigantur, & diſponantur eloquia, cogitationes & opera, ſecundùm tuam Tuique Filii voluntatem, & meam ac totius Eccleſiæ utilitatem ac neceſsitatem, Amen.

Ad S. Angelum Tutelarem.

Angele Dei, qui Cuſtos es mei, me tibi commiſsum pietate ſupernâ hodie illúmina, cuſtodi, rege, & guberna.

Vel

Angele mi cuſtos tuæ me commendo tutelæ, cui me cuſtodiendum Divina Bonitas commendavit: duc, quæſo., cæcum, ignorantem inſtrue, imbecillum conforta, pupillum tuere, errantem reduc, pigrum impelle, dormientem excita, gradientem promove; & ex-

tremam illam difficilemq; luctam, quæ cum morte & dæmone mihi aliquando futura est, felicem esse procura, ut in vestrum consortium anima mea, cùm vicerit, recepta lætè decantet : laqueus contritus est, & nos liberati sumus Amen.

Ad Omnes Sanctos.

Sancti Dei omnes intercedant pro nobis ad Dominum, ut nos mereamur ab eo adjuvari, & salvari, qui vivit & regnat in sæcula sæculorum Amen.

Vel

Sancti & electi Patroni mei, N.N. & omnes Sancti, rogo vos & deprecor, subvenite mihi, miseremini mei, corrigite & erigite me misericorditer, & orate pro me instanter, ut per vos mihi detur à Deo conscientia sancta, gratia Spiritûs Sancti, virtus Sacramento-

rum, augmentum gratiæ, virtutum Theologicarum, & Cardinalium ſtudium, converſatio honeſta, vita honorabilis, & conſummatio laudabilis, ut ad vos pervenire merear, Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Dum ſe lavant.

Aspirent ad Dominum Deum, & petant puritatem cogitationum, & rectitudinem verborum, & operum Sanctitatem hâc aratione.

Munda Domine cor meum, ac labia mea, ut te ac tua tantùm cogitem; & quod cor ſentit interius, hoc lingva proferat exteriùs. Da virtutem manibus meis ad abſtergendam omnem maculam, ut ſine pollutione mentis & corporis Tibi ſervire valeam, Amen.

Ad asperſionem aquæ benedictæ.

Aſperge me Domine rore gratiæ Tuæ, munda me à peccatis; do-

leo enim, quod Te, quem ſuper omnia diligo, unquam offenderim: extingue in me omnem affectum tibi adverſum, ut Te ſolùm amem & glorificem in perpetuum, Amen.

Deinde ante Altare domeſticum flexis genibus alternatim pro felici morte recitent Litanias Lauretanas.

LITANIÆ LAURETANÆ.

Kyrie eleyſon,
Chriſte eleyſon,
Kyrie eleyſon,
Chriſte audi nos,
Chriſte exaudi nos,
Pater de cælis, Deus, miſere nobis
Fili redemptor mundi Deus, miſerere nobis.
Spiritus S. Deus, miſerere nobis,
Sancta Trinitas unus Deus, miſerere nobis,

Sancta Maria, Ora pro nobis
Sancta Dei Genitrix,
Sancta Virgo Virginum,
Mater Christi,
Mater Divinæ gratiæ,
Mater purissima,
Mater castisѕima
Mater inviolata,
Mater intemerata,
Mater amabilis,
Mater admirabilis,
Mater Creatoris,
Mater Salvatoris;
Virgo prudentisѕima,
Virgo veneranda
Virgo prædicanda,
Virgo potens,
Virgo clemens,
Virgo fidelis,
Speculum justitiæ,
Sedes Sapientiæ,
Causa nostræ lætitiæ,
Vas Spirituale

Ora pro nobis

Ora pro nobis

Vas honorabile,
Vas insigne devotionis
Rosa mystica,
Turis Davidica,
Turis eburnea,
Domus aurea,
Fæderis arca,
Janua cæli,
Stella matutina,
Salus infirmorum
Refugium peccatorum,
Consolatrix afflictorum.

Ora pro nobis

Auxilium Christianorum,
Regina Angelorum,
Regina Patriarcharum,
Regina Prophetarum,
Regina Apostolorum,
Regina Martyrum,
Regina Confessorum,
Regina Virginum,
Regina Sanctorum omnium.

Ora pro nobis

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miſerere nobis.

Chriſte audi nos,
Chriſte exaudi nos,
Kyrie eleyſon.
Chriſte eleyſon.
Kyrie eleyſon.

Ave Maria, &c.

Antiphona.

Sub Tuum præſidium confugimo, Sancta Dei Genitrix: noſtras deprecationes ne deſpicias in neceſsîtatibus noſtris, ſed à periculis cunctis libera nos ſemper Virgo glorioſa & benedicta.

℣. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix

℟. Ut digni efficiamur promiſsionibus Chriſti.

Oremus.

Gratiam Tuam, quæſumus Domine, mentibus noſtris infunde; ut, qui, Angelo nuntiante, Chriſti Filii tui Incarnationem cognovimus, per paſsionem ejus & Crucem ad reſurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

℣. Ora pro nobis Beatiſsime Joseph.

℟. Ut digni efficiamur promisſionibus Chriſti.

Oremus.

Sanctiſsimæ Genitricis Tuæ Sponſi, quæſumus Domine, meritis adjuvemur; ut, quod poſsibilitas noſtra non obtinet, ejus nobis interceſsione donetur. Qui vivis & regnas in ſæcula ſæculorum, Amen.

Addantur ſequentes verſiculi & reſponſoria cum oratione pro Ordinario loci.

℣. Salvum fac ſamulum tuum N.

℟. Deus meus ſperantem in te.

℣. Eſto ei, Domine, turris fortitudinis

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationem meam

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui facis mirabilia magna ſolus prætende ſuper famulum tuum N. & ſuper gregem ei commiſsum, Spiritum gratiæ ſalutaris; & ut in veritate tibi placeat, perpetuum

ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus per omnia ſæcula ſæculorum, Amen.

℣. Nos cum prole pia

℟. Benedicat Virgo Maria.

Hisce precibûs finitis, probè ſe examinent ſub ſilentio in tribus punctis.

Primò Quomodo præterita nocte, antequam cubitum conceſſerunt, conſcientiam ſuam examinaverint.

Secundò, Quomodo preces & exercitia compleverint, & in quibus cogitationibus atque deſideriis dormitum ſe contulerint.

Tertiò, Quomodo ſe noctu, & mane uſque ad examen geſſerint.

Conscientiâ ſic diſcuſsa ſuper peccata memorata & alia totius vitæ,

contritionem eliciant, cum firmo propoſito emendationis.

Praxis actûs coutritionis frequenter exercendi.

O Amantiſsime Jeſu, doleo ex toto corde meo, quòd te Deum meum, Creatorem meum, Salvatorem meum, ſummum bonum meum, hiſce peccatis meis, quæ deteſtor ſuper omnia deteſtabilia, offenderim: Ideo in Abyſsum miſericordiæ tuæ me conjicio, & propono f.rmiter ampliùs non peccare omnesq; peccandi occaſiones devitare, vel centies mori. Speciatim gratiam tuam invoco, qua me ab hoc N. vitio, quod Majeſtati tuæ in me multùm diſplicet, potenter hac die, & totâ vitâ meâ præſerves, & virtutem N. eidem contrariam miſericorditer animo meo

inferas. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Denique subjungant tria Pater, & Ave; in honorem Sanctissimæ Trinitatis pro augmento trium virtutum Theologicarum Fidei, Spei, & Charitatis; ac rectitudine cogitationum, verborum & operum, item pro lumine, gratia & benedictione supernaturali, tanquam medio ad bonum usu triplicis hujus operationis nostræ valde necessario, impetrandis.

STATIO MERIDIANA

Uno quadrante ante corporis refectionem meridianam, redeant ad altare domesticum, & flexis genibus. clarâ voce pro impetranda unitate ac charitate fraterna inter membra hujus vitæ clericalis Litanias Omnium Sanctorum recitent.

LITANIÆ SANCTORUM OMNIUM.

Kyrie eleyson
 Chryste eleyson.
Kyrie eleyson.
 Christe audi nos.
 Christe exaudi nos.
Pater de cælis Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus, misererere nobis.
Sancta Maria. Ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix,
Sancta Virgo Virginum,
Sancte Michael, ora.
Sancte Gabriel, ora.
Sancte Raphael, ora.
Omnes Sancti Angieli & Archangeli, Orate pro nobis.

Omnes Sancti BeatorumSpirituum Ordines, Orate pro nobis.

Sancte Joannes Baptista, ora.

Sancte Joseph, ora.

Omnes Sancti Patriarchæ, & Prophetæ, Orate pro nobis.

Sancte Petre, ora.

Sancte Paule, ora.

Sancte Andrea, ora.

Sancte Jacobe, ora.

Sancte Joannes, ora.

Sancte Thoma, ora.

Sancte Jacobe, ora.

Sancte Philippe, ora.

Sancte Barholomæe, ora.

Sancte Mathæe, ora.

Sancte Simon, ora.

Sancte Thadæe, ora.

Sancte Mathia, ora.

Sancte Barnaba, ora.

Sancte Luca, ora.

Sancte Marce, ora.

Omnes Sancti Apostoli, & Evangelistæ. Orate pro nobis.

Omnes Sancti Discipuli Domini.
Orate pro nobis.
Omnes Sancti Innocentes, ora.
Sancte Stephane, ora.
Sancte Laurenti, ora.
Sancte Vincenti, ora.
Sancti Fabiane & Sebastiane,
Orate pro nobis.
Sancti Joannes, & Paule. orate.
Sancti Cosma & Damiane, orate.
Sancti Gervasi & Protasi, orate.
Omnes Sancti Martyres. orate.
Sancte Silvester, ora.
Sancte Gregori, ora.
Sancte Ambrosi. ora.
Sancte Augustine, ora.
Sancte Hieronyme, ora.
Sancte Martine, ora.
Sancte Nicolae, ora.
Omnes Sancti Pontifices, & Confessores. orate pro.
Omnes Sancti Doctores, orate.
Sancte Antoni, ora.

Sancte Benedicte. ora.
Sancte Bernarde. ora.
Sancte Dominice, ora.
Sancte Francifce, ora.
Omnes Sancti Sacerdotes & Levite. Orate pro nobis.
Omnes Sancti Monachi, & Eremitæ, Orate pro nobis.
Sancta Maria Magdalena, ora.
Sancta Agatha, ora.
Sancta Lucia, ora.
Sancta Agnes, ora.
Sancta Cæcilia, ora.
Sancta Catharina, ora.
Omnes Sanctæ Virgines, & Viduæ, Orate pro nobis.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei, intercedite pro nobis.
Propitius efto, parce nobis Dom:
Propitius efto, exaudi nos Domine
Ab obmni malo, libera nos Dom:
Ab omni peccato lib.
Ab ira tua, lib.

A ſubitanea &improviſa morte lib.
Ab inſidiis diaboli, lib.
Ab ira & odio, & omni mala voluntate. lib.
A ſpiritu fornicationis lib.
A fulgure & tempeſtate. lib.
A morte perpetua, lib.
Per myſterium Sanctæ Incarnationis tuæ. lib.
Per Adventum tuum. lib.
Per Nativitatem tuam, lib.
Per Baptiſmum & Sanctum Jeiunium tuum, lib.
Per Crucem & paſſionem tuam, lib.
Per mortem & ſepulturam tuam, libera nos Domine.
Per ſanctam Reſurrectionem tuam, libera nos Domine.
Per admirabilem aſcenſsionem tuam, libera nos Domine.
Per adventum Spiritûs ſancti Paracleti, libera nos Domine.
Jn die Judicii. lib.

Peccatores, Te rogamus audi nos.
Ut nobis parcas, te rog.
Ut nobis indulgeas. te rog.
Ut ad veram pœnitentiam nos perducere digneris, te rog.
Ut Ecclesiam tuam sanctam regere, & conservare digneris, te rogamus audi nos.
Ut Domnum Apostolicum, & omnes Ecclesiasticos Ordines in sancta Religione conservare digneris, te reg.
Ut inimicos Sanctæ Ecclesiæ numiliare digneris, te rog.
Ut Regibus & Principibus Chistiastianis pacem & veram concordiam donare digneris, te rogamus audi nos.
Ut cuncto populo Christiano pacem & unitatem largiri digneris, te rogamus audi nos.
Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare & conservare digneris, te rogamus audi

Ut mentes noſtras ad cæliſtia deſideria erigas, te rog.
Ut omnibus benefactoribus noſtris ſempiterna bona retribuas. Te rogamus audi nos.
Ut animas noſtras, fratrum, propinquorum & benefactorum noſtrorum ab æterna damnatione eripias, te rogamus au:
Ut fructus terræ dare, & conſervare digneris, te rog.
Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, te rogamus audi nos
Ut nos exaudire digneris, te rog,
Fili Dei. te rog.
Agnus Dei, qui tolis peccata mundi. parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, axaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miſerere nobis.
Chriſte audi nos.

Chriſte exaudi nos.
Kyrie eleyſon.
Chriſte eleyſon.
Kyrie eleyſon.
Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Lætamini in Domiro, & exultate juſti.

℟. Et gloriamini omnes recti corde.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui nos omnium Sanctorum tuorum memoria ſub una tribuiſti commemoratione venerari, quæſumus, ut deſideratam nobis tuæ propitiationis abundantiam multiplicatîs interceſsoribûs largiaris. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Oratio pro Ordinario Loci, ut ſuprá fol: 132.

℣. Divinum axilium maneat semper nobiscum. ℟. Amen.

Postea fiat examen breve, an proposita matutina in effectum deduxerint, et ubi deviaverint: quibûs deprehensis contritionem eliciant & reliquum saltem diei cursum benè consummare intendant.

CONTRITIONIS ACTUS
Brevior.

O Jesu! amore tui doleo, quòd offenderim Te, quem super omnia diligo: cupio omnia mea peccata, præsertim hæc N. emendare tibi que pro iis satisfacere per auxilium gratiæ tuæ Amen.

Continuò subjungant. 7. Pater & Ave. *Per 7. Pater noster recogitent septem petitiones ejus, ita ut unicuique Pater noster sua petitio correspondeat.*

Prima.

Pater noster, qui es in cælis: Sanctificetur nomen tuum.

Secunda.

Adveniat regnum tuum.

Tertia.

Fiat voluntas tua, ſicut in cælo & in terra.

Quarta.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

Quinta.

Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris.

Sexta.

Et ne nos inducas in tentationem.

Septima.

Sed libera nos à malo, Amen.

Per ſeptem Ave Maria rogent Beatiſſimam Virginem Matrem Dei, ut impetrare velit à dilectiſſimo Filio ſuo ſeptem dona Spiritûs Sancti.

1. Petant donum timoris Domini.

2. Donum fortitudinis in arduis & adverſis.
3. Donum ſcientiæ.
4. Donum pietatis.
5. Donum conſilii.
6. Donum intellectûs.
7. Donum ſapientiæ, & libertatis filiorum Dei.

STATIO VESPERTINA.

Singulis diebus veſperi ad mediam ſextæ, adoleſentes majorum claſſium in loco ad hoc deputato omnes conveniant, & pro incremento gratiæ in vocatione ſua Clericali Veſperas & Completorium, cum matutino & Laudibus in diem ſequentem ex Officio parvo Beatæ MARIÆ Virginis alternatim recitent.

Antequam cubitum eunt, revertantur ad altare domeſticum; & Deo pro acceptis beneficiis gratias acturi,

unam partem Psalterii Beatissimæ Virginis Mariæ, & Psalmum de Profundis alternatim comprecentur: quibus in silentio annectent examen nocturnum. & quinque.

Pater & Ave.

MODUS RECITANDI
Psalterium Beatissimæ.
VIRGINIS MARIÆ.

Formatô imprimis devotè signô Sanctæ Crucis, dicitur symbolum Apostolorum, seu Credo, tum Pater noster.

Hæc tria puncta benè notanda.

I. *Sub symbolo Apostolorum Sanctissimæ TRINITATI ac toti Curiæ cœlesti mundi totius, ac omnium ejus statuum necessitates & miserias ad commiserationem exhibeant.*

II. Ad ſingulas orationes Dominicas Deo Patri Filium ejus unigenitum Crucifixum, velut infiniti pretii victimam, ad majorem precum ſuarum efficaciam conciliandam offerant.

III. Sub exordinm ſalutationis Angelicæ in quavis Decade, Beatiſſimam Virginem ut matrem ſpectent; ac myſterium in ea Decade conſiderandum, uti & petitionem, ad quam dirigitur, in memoriam ſibi revocent.

In qualibet Decade, cùm perventum fuerit ad Nomen Jeſu, adjicitur.

In Roſario Gaudioſo dicendo die Lunæ & Jovis.

Ad Quem (S. Maria Mater Dei &c.):

1. Virgo concepiſti
2. Viſitando Eliſabetham portâſti.
3. Virgo genuiſti.
4. In Templo præſentâſti.
5. In Templo inveniſti.

In Roſario Doloroſo, quod dicitur die Martis & Veneris, Nomini JESUS adjiciatur.

Ad Qui pro nobis:
1. Sangvinem ſudavit.
2. Flagellatus eſt.
3. Spinis coronatus eſt.
4. Crucem bajulavit.
5. Crucifixus eſt.

S. Maria &c.

In Roſario Glorioſo, quod dicitur die Merc: & Sabbati, ad ſingulas Decades poſt Nomen JESU addatur.

Ad Qui:
1. Reſurrexit à mortuis.
2. In cælum aſcendit.
3. Spiritum Sanctum mi-
4. ſit.
5. Te in cælis coronavit.

S. Maria &c.

JNTENTIONES ROSARII GAUDIOSI.

In Decade

1. Orent pro errantibus in fide.
2. Pro conversione existentium in peccato mortali,
3. Pro imperfectis.
4. Pro sagis, maleficis, & aliis obstinatis peccatoribus.
5. Pro innocenti juventute, & in gratia Dei existentibus.

JNTENTIONES ROSARII DOLOROSI.

In Decade

1. Orent pro toto statu Clericali
2. Pro iis, qui præsunt, & confessariis.
3. Pro Virginibus, & continentibus.
4. Pro iis, qui ob fidem, & justitiam patiuntur.

Pro statu politico Christianæ Reipublicæ & præcipuè pro S. R. Jmperio.

JN ROSARIO GLORIOSO:

In Decade

1, *Orent pro perſeverantia finali in bono ſpiritu.*

2. *Pro conſangvineis, Benefactoribus & aliis ſibi commiſſis ac commendatis.*

3. *Pro Polonia*

4. *Pro morientibus.*

5. *Pro animabus Fidelium defunctorum.*

Die verò Dominicâ venerentur Jeſum Salvatorem ſuum Roſariolô 33. Pater noſter, ad impetrandam ab eodem gratiam, quâ ad plenitudinem meritorum pervenire, & in ſtadio ſic currere poſſint, ut bravium vitæ æternæ apprehendant.

Exordium autem fiat à ſymblo Apoſtolorum, cui ſubiiciantur tria Pater noſter; tum ante primam Decadem orationum Dominicarum præcedat unum Ave Maria: idem etiam fiet ante reliquas duas Decades.

Post Rosarium quotidianum sequitur Psalmus De profundis cum duabus collectis pro Defunctis.

De profundis clamavi ad te Domine; Domine, exaudi vocem meam. Fiant aures tuæ intendentes; in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est; & propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus; speravit anima mea inDomino.

A custodia matutina usq; ad noctem speret Israel in Domino.

Qnia apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel ex omnibus iniquitatibus ejus.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℟. Et lux perpetua luceat eis.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus,

Deus veniæ largitor, & humanæ salutis amator: quæſumꝰ clementiam tuam, ut noſtræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc ſæculo tranſierunt, Beatâ Mariâ ſemper Virgine intercedente cum omnibꝰ Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis conſortium pervenire concedas.

Fidelium Deus omnium Conditor, & Redemptor animabus famulorum, famularumque tuarum remiſſionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulentiam, quam ſem-

per optaverunt piîs supplicationibus cunsequantur. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum ℟. Amen.

Oratio pro Ordinario loci, ut suprà fol: 132.

℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

℟. Amen.

Denique fiat examen nocturnum, quod consistit in quinque punctis.

PRIMUM.

Gratiarum actio pro beneficiis acceptis.

O Infita bonitas, gratias tibi ago pro omnibus beneficiis, quæ mihi hodie, & totâ vitâ meâ contulisti, tibi laus, & gloria in infinitas sæculorum myriadas.

SECUNDUM.

Luminis petitio.

O Æterna Sapientia Christe Jesu, da ut quidquid tibi hodie in me displicuit, id mihi integre in memoriam redeat.

TERTIUM.

Hic ſuam quisque conſcientiam examinet, quid ſingulis horis ab ultimo examine elapſis peccaverit; cogitatione, verbo, & opere; & quæ peccata nondum confeſsus fuerit.

QUARTUM.

Peccatorum deprecatio.

O Inexhauſta miſericordia, ignoſce mihi quidquid hodie peccavi coram te: omnes offenſas hujus diei, & totius vitæ meæ depono in abyſsum miſericordiæ tuæ; & per mortem Filii tui te deprecor, ô Deus, dimitte mihi quidquid unquam in te peccavi.

QUINTUM.

Emendationis propoſitum.

O Immenſa Majeſtas, firmiſſimè propono non peccare ampliùs.

Coronidis loco ſubjungantur quinque Pater, & Ave, in honorem quinque vulnerum Chriſti, pro remiſſione pec-

catorum, & puritate ſenſuum tam internorum, quàm externorum impetranda.

Exuentes ſe, & cubitum ſecedentes committant ſe Beatiſſimæ Virgini. ſicut de die ſæpiùs pro commoditate.

O Domina mea Sancta Maria me in tuam benedictam fidem &c. *ut ſupra,* fol: 123.

Ad Sanctum Angelum Cuſtodem.

Angele Dei, qui cuſtos es mei me tibi commiſsum, pietate ſupernâ hâc nocte illumina, cuſtodi, rege & guberna. *Vel*

O Amantiſſime Angele Dei, qui hucusq; tam ſidelis cuſtos es mei, dignare inſuper hâc nocte cor & corpus meum immaculatum conſervare ut tecum merear SS. Trinitatem æternum contemplari; amare, & glorificare, Amen.

Ad Sanctos Patronos, & omnes Sanctos.

Vos Sancti Patroni, mei & omnes Sancti Electi Dei, ſupplete vices meæ imperfectionis in benedicendo & laudando Domino meo: & impetrate mihi meisq; gratiam in ejus amore vivendi, perſeverandi, tandemque ejusdem gloriâ vobiscum æternùm perfruendi.

Anteqnam lectum ingrediantur, aſpergant ſe aquâ benedictâ & dicant:

Aſperge me Domine rore gratiæ tuæ &c. *ut ſupra ſol.* 126.

Lectum ingreſsuri ſignent ſe ſignô S. Crucis, & dicant.

Per ſignum Crucis de inimicis noſtris libera nos Deus noſter.

Jeſus Nazarenus, Rex Judæorum, titulus triumphalis defendat nos ab omnibus malis. Ecce Crucem Domini noſtri Jeſu Chriſti fugite partes adverſæ, vicit Leo de tribu Juda, Radix David. Sancte Deus, Sancte fortis, Sancte & immortalis miſerere mei.

Benedicat me Jmperialis Majeſtas, protegat me regalis Divinitas, cuſtodiat me ſempiterna Deitas, foveat me immenſa divinitas, dirigat me inæſtimabilis bonitas, gubernet me potentia Patris, vivificet me Sapientia Filii, illuminet me virtus Spiritûs Sancti, Amen.

Ex horologio P. Drexelij.

Pater Æterne, per vitam & mortem Filii tui, per omnem bonitatem tuam te rogo, concede mihi, ut in bono perſeverem, & in gratia tua moriar. Bone Jeſu, per extremas illas in Cruce voces, quibus Patri Spiritum commendaſti, te rogo, ſuſcipe Spiritum in fine vitæ meæ.

Spiritus Sancte Deus, miſerere mei & Sanctâ inſpiratione tuâ me ſemper, & potiſſimùm in hora mortis meæ, adjuva.

Sanctiſſima Trinitas unus Deus

miserere mei nunc & in fine vitæ, meæ, Amen.

In lecto modestè compositi & cancellatis ante pectus brachiis in modum crucis, dicant:

Da Domine, ut singulæ meæ respirationes totâ nocte tibi laudem, & gloriam exhibeant. Amen.

In manus tuas Domine commendo spiritum meum.

In pace in idipsum dormiam, & requiescam.

MODUS OBEUNDI SACRAMENTUM POENITENTIÆ.

Oratio ante Examen conscientiæ.

Æterne Parens, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, peccata mea examinaturus, vehementer confundor, sed tu nosti omnia, eorum gravi-

tatem & numerum & indignitatem habes perſpectam. Tu enim ſcrutaris corda & renes, ô Deus meus! Rogo te humillimè, ut omnia & ſingula per gratiam tuam poſſim recordari, expendere & deplorare. Concede mihi Spiritum Sanctum tuum, qui mihi eorum memoriam refricet, cogitationes & diſcuſſionem mentis meæ dirigat, & dolorem animi mei, qui peccata mea diluere poſsit, excitet.

Hymnus.

Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum viſita,
Imple ſupernà gratiâ,
Quæ tu creâſti pectora.
Qui diceris Paraclîtus.
Altiſsimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, charitas,
Et ſpiritualis unctio.
Tu ſeptiformis munere,

Digitus paternæ dexteræ.
Tu ritè promiſsum Patris,
Sermone ditans guttura.
Accende lumen ſenſibus,
Jnfunde amorem cordibus,
Jnfirma noſtri corporis
Virtute firmans perpeti.
Hoſtem repellas longiùs,
Pacemque dones protinus,
Ductore ſic te prævio,
Vitemus omne noxium.
Per te ſciamus, da, Patrem,
Noſcamus atque Filium,
Teque utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.
Deo Patri ſit gloria,
Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito.
In ſæculorum ſæcula Amen.

℣. Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.

℟. Et renovabis faciem terræ.

Oremus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Discussio conscientiæ fiet circa sequentia.

Peccata contra Deum.

Confesſione sacrilegâ, dum peccatum mortale reticui, vel quia de peccatis non dolui, aut propositum emendationis non habui, toties, &c.

Communione sacrilegâ in statu peccati mortalis, toties.

Neglientiâ in præparatione ad confesſionem, vel communionem.

Accuſo me de

Dubitatione voluntariâ circa aliquem ſidei articulum, toties.

Negligentiâ in repellendis cogitationibus contra fidem, ſpem, charitatem, toties.

Blaſphemiâ contra Deum, murmurando contra ejus juſtitiam, & miſericordiam, &c. toties.

Neglientiâ in repllendis tentationibus blaſphemiæ, puſillanimitatis, toties.

Violatione voti in re gravi, toties.

Perjurio; cùm falſum juravi, vel dubitans de veritate, toties.

Vel cum promiſi aut minatus fui cum juramento, vel malum aliquod grave vel leve facturum, animô ſervandi, toties.

Vel dum juravi me rem licitam facturum animô non ſervandi, toties.

Fractione juramenti; quando

Accuso me de

rem licitam juramentô promiſſam non ſervavi, cum poſsem.

Juramentô temerario; quando ſine neceſsitate, vel utilitate verum juravi.

Miſsâ die feriatâ omnino non, vel non integrè auditâ, toties.

Diſtractionibus in ea voluntariè admiſsis, toties.

Negligentiâ in vitandis diſtractionibus in oratione.

Jngratitudine erga Deum pro acceptis ſpecialibus beneficiis, toties.

Contemptu, vel neglectu peccatorum gravium vel levium, toties.

Gloriatione ob peccata gravia vel levia, toties.

Complacentiâ in peccatis mortalibus olim admiſsis, toties.

Superbiâ circa dona naturæ, vel gratiæ; dum ea non Deo, ſed meis meritis attribui, toties.

Jejunio Eccleſiaſtico, ad quod teneor, non obſervatô, toties.

Contra ſeipſum.

Accuſo me de

Superbiâ, arrogantia, ambitione, æſtimatione mei ipſius nimia, complacentia vana, pertinacia in proprio ſenſu & judicio, hypocriſi. toties.

Curioſitate ſciendi res pernicioſas, curioſas, & periculoſas. toties.

Cogitationibus laſcivis, quibus voluntariè inhæſi toties; vel quibus me oblectavi. toties.

Deſideriô deliberato peccandi contra caſtitatem, in tali ſpecie. tòties.

Neglientiâ in præcavendis, & comprimendis illicitis cogitationibus, motibus, illuſionibus. toties.

Negligentiâ gravi, vel levi, in cuſtodiendis ſenſibus, viſu, auditu, odoratu, guſtu, tactu. toties.

Accuſo me de

Jntemperantiâ gravi, vel levi, in cibo & potu. toties.

Negligentiâ & defectu applicationis in ſtudiis.

Otioſitate, ſeu tempore malè collocato.

Contra proximum.

Jnobedientiâ gravi vel levi in parentes, ſuperiores, moderatores.

Murmuratione contra eos, vel eorum contemptu. toties.

Deſpicientia proximi, vel averſione ab eo; odio, ira, invidia, impatientia, ſuſpicione vana, temerariô judicio. toties.

Detractione contra proximum; quando falſum delictum, grave vel leve ipſi affinxi, vel verum occultum detexi. toties. Idque ex odio, & animô ejus famam lædendi.

Mendaciô, cum, vel ſine gravi damno proximi. toties.

Scurrilitate in loquendo, turpiloquio. toties.

Aſperitate verborum, contentione, ſuſurratione, maledicentia, convitiis, contumeliis, irriſione.

Verberatione, vulneratione, gravi læſione. toties.

Deſideriô mali alieni gravis vel levis. toties.

Gaudiô ob malum proximi grave vel leve,

Dolore ob bonum proximi, cum, vel ſine animo tale bonum impediendi. toties.

Voluntate alteri nocendi, vel me vindicandi, quamvis effectus non ſit ſecutus. toties.

Scandalô gravi, vel levi, toties.

Laude delicti alieni. toties.

Jrritatione proximi ad iracundiam, vel aliud malum.

Neglectu correctionis fraternæ, quomodo corrigere debuiſsem. toties.

Ex his, occurrent facilè alia, quæ hoc paradigmate non continentur.

Antequam accedant ad confeſſionem, poterunt præmitere hanc orationem.

O Jeſu! Deus cordis mei, infinitè miſericors & longanimis, infinitè ſuavis & amabilis, cum Patre & Spiritu Sancto multiplicas ſuper me inæſtimabiles divititas miſericordiæ, longanimitatis, & charitatis tuæ; qui hucusque me ingratum toties cum Petro reſpexiſti, cum Magdalena in viam ſalutis reduxiſti & in ſangvine tuo animam meam dealbaſti; toties me prodigum filium in oſculum pacis recepiſti, & infidelem licet famulum ad intimam familiaritatem invitaſti: amplector, veneror, & adoro te, & tanta viſcera miſericordiæ tuæ erga me; atque omnium creaturarum affectû tibi gratias ago pro ineffabili iſto æternæ tuæ dilectio-

nis

nis exceſsu, quô mihi in tot defectus quotidie labenti, ſpatium & gratiam reſipiſcendi, ſpem veniæ, fiduciam perſeverandi, ac gloriam conſequendi tribuiſti. Utinam ô Deus meus, te infinito amore & honore digniſſimum ſemper amâſſem & glorificâſsem! utinam te nunquam offendiſsem, nec offenderem poſt hac in æternum! Sed ô bonitas infinita, quid tibi retribui pro omnibus bonis, quæ tribuiſti mihi, præter innumeras meas offenſiones, ingratitudines, & negligentias? doleo de his ac omnibus & ſingulis vitæ meæ peccatis ex animo, purè propter te Deum meum infinitè amabilem, quia tibi, quem diligo, æternumque diligam ſuper omnia diſplicent: ea propono firmiter ardenterque per gratiam tuam emendare & compenſare. In ſatisfactionem offero Tibi merita

omnia, labores, ac dolores ipſumque ſanguinem Domini mei Jeſu Chriſti, merita Beatiſſimæ Virginis, & Sanctorum omnium, meque, ac vitam meam, cum univerſis meis actionibus, quas cupio dirigere ad gloriam Nominis tui, tibi devoveo. Amen.

Accedens ad confeſſionem, coram Sacerdote genuflexus dicat:

Benedic Reverende Pater.

Deinde facto ſigno S. Crucis recitet.

Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ ſemper Virgini, Beato Michaeli Archangelo, Beato Joanni Baptiſtæ, Sanctis Apoſtolis Petro & Paulo, omnibns Sanctis, & tibi Pater: quia peccavi nimis cogitatione, verbo, & opere.

His dictis peccata ſua integrè, nullô omiſsô, purè, abſq; ulla ſimulatione, humiliter in conſpectu Dei, diſtin-

ctè cum verò emendationis affectu & animo contrito, recenseat, & tandem sic concludat:

De his & omnibus aliis meis peccatis, quorum etiam non recordor, dico: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Jdeo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michaelem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes Sanctos, & te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Post hæc attentè ac devotè excipiat injunctam pœnitentiam, & si quam admonitionem Confessarius impertiat. Denique dum pronuntiatur absolutio, excitet Contritionem superiùs præscriptam.

Peracta in hunc modum Confessione, & impetrata absolutione, si injuncta pœnitentia mox persolvi potest, ne

differatur, sed accuratè præstetur magnô devotionis affectu. Deinde, si commodê fieri poterit, recitetur sequens.

ORATIO.

Ex S. August: lib: de Spirit: docum.

Deprecor te Jesu Salvator, bone Redemptor, qui pretiosissimo Sangvine tuo redemptus sum, ut propter carnis corruptionem non peream, neque veniam in mortem secundam, nec in terram oblivionis. Hæc vox in auribus misericordiæ tuæ sonet, ut tuam faciam voluntatem, & omnis mens mea te meditetur, in te delectetur, te sequatur, te confiteatur, qui redemisti me.

Jn æternum misericordia tua est, & in misericordia tua revixi perditus peccatis, & surrexi â mortuis,

quoniam ſegregâſti me à peccatis adoleſcentiæ meæ; & egi pœnitentiam coram te, quia ſervâſti mihi tempus converſionis, & conſiderans peccata mea compunctus ſum: lætus jam inde tibi nunc & ſemper innumeras gratias refero, quia ut inveniam te, tu priùs quæſiviſti me; ut redirem ad te, tu compuliſti me, ut confiterer tibi, tu es operatus; & ut me recognoſcens plangerem; tu dediſti mihi: tu enim es miſericors Dominus, qui ſperantes in te non confundis, requirentes non derelinquis, revertentes ad te, non reſpuis, ſed exultando & laudando ſuſcipis, atque in æterna beatitudine, unà cum Sanctis & electis tuis æternaliter regnare concedis, quia eſt tibi cum æterno Patre & Spiritu Sancto una Deitas, gloria, virtus, imperium & poteſtas, in ſæcula ſæculorum. Amen.

Modus Sacræ Communionis Euchariſtiæ. Ante Communionem tria ſunt, quæ animam ad digniſſimum hoc convivium piè diſponunt.

Primum; dolor de peccatis, ſive compunctio.

Secundum; deſiderium, ſive fames ſpiritualis.

Tertium; profunda reverentia, & animi demiſſio.

Oratio pia continens dolorem, deſiderium & animi demiſſionem.

Ad menſam dulciſſimi convivii tui, pie Domine Jeſu Chriſte, ego peccator de propriis meritis nihil præſumens, ſed de tua confidens miſericordia & bonitate accedere vereor, & contremiſco. Nam cor & corpus habeo multis criminibus maculatum; mentem, & linguam non cautè coſtoditam. Ergo, ô pia Deitas, ô tremenda

Majeſtas, ego miſer inter anguſtias deprehenſus, ad te fontem miſericordiæ recurro; ad te feſtino ſanandus; ſub tuam protectionem fugio; & quem Judicem ſuſtinere nequeo, Salvatorem habere ſuſpiro. Tibi Domine, plagas meas oſtendo: Tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa & magna, pro quibus damnari timeo. Confido miſericordiis & miſerationibus tuis, quarum non eſt numerus. Reſpice ergo in me oculîs miſericordiæ tuæ, pie Domine Jeſu Chriſte, Rex æterne, Deus & homo, crucifixe propter hominem. Exaudi me ſperantem in te: miſerere mei, pleni miſeriîs & peccatis, tu qui fons miſerationis nunquam manare ceſsas. Salve ſalutaris victima pro me & omni humano genere in patibulo Crucis oblata. Salve nobilis & pretioſe

Sanguis de vulneribus crucifixi Domini mei Jesu Christi profluens, & peccata totius mundi abluens. Recordare Domine, Creaturæ tuæ, quam tuo sanguine redemisti. Pænitet me peccasse: cupio emendare, quod feci. Aufer ergo à me, clementissime Pater, omnes inquitates & peccata; ut purificatus mente & corpore, dignè digustare merear Sancta Sanctorum. Et concede, ut Sancta prælibatio Corporis & Sanguinis tui, quam ego indignus sumere intendo, sit peccatornm meorum remissio; sit delictorum perfecta purgatio, sit turpium cogitationum effugatio ac bonorum sensuum regeneratio operumque tibi placentium salubris efficacia; animæ quoque & corporis contra inimicorum meorum insidias firmissima tuitio. Amen.

Eja ergo laudo te Deus meus &

exalto te in æternum: deſpicio me & ſubiicio tibi in profundum vilitatis meæ: ecce tu Sanctus Sanctorum, ego ſordes peccatorum: ecce tu inclinas te ad me, qui non ſum dignus vel te reſpicere; & tamen tu venis ad me, tu vis eſse mecum, tu me invitas ad convivium tuum.

Sub ipſa Communione primò, pia & modeſta corporis compoſitio adhibenda eſt, accedendo ad altare junctis ante pectus manibus, occulis demiſſis, flectendo genua, capite decenter erectô, corpore quietô, ſine lectione vel labiorum motu, oreque honeſtè apertô, cùm ſacra hoſtia porrigitur, ita ut lingua extremum labium attingat; nec ſit ultrà exerta.

Secundò excitanda ſpes & amor in Chriſtum, non orando voce, ſed meditando ſequentia.

ORATIO MENTALIS.

Sub ipsa Communione.

O Dulcissime Jesu, in te est totum, quod desiderare possum & debeo, tu salus mea, redemptio mea, spes & fortitudo; decus & gloria: amem te ex corde meo o suavissime Jesu: regna in voluntate mea in æternum, ut nihil amem præter Te, & nihil mihi placeat nisi propter Te, sed semper idem velim, quod Tu vis, idem faciam, quod placet Sanctissimæ voluntati Tuæ.

O Virgo Beatissima Maria, Patroni mei & Sancti Dei omnes adjuvate vestrîs precibus, ut præstem constanter, quod firmiter propono ad gloriam dulcissimi mei Salvatoris.

Post sacram Communionem tria præstanda.

1. Agendæ Deo gratiæ.

2. Offerendum cor, & quidquid suadet affectus ac pietas.

3. Petendum à Christo; quod nostra necessitas requirit.

Actio gratiarum & oblatio.

Amabilissime Jesu, Deus cordis mei, unde mihi indignissimo peccatori tanta dignatio, tanta dilectio, tantæ majestatis ut me occulis misericordiæ tuæ tam benignè, tam amanter visitare, tam misericorditer reficere, tam paterne fovere, tam suaviter, efficaciter & mirabiliter ad gloriam mihi, ut spero, prædestinatam, deducere hucusque digneris? Benedicta sit in æternum infinita bonitas, charitas, & misericordia tua, quâ me

ingratum toties cum Patre & Spiritu Sancto ab æterno sic dilexisti, ut decerneres me cum electis omnibus creare, salvare, dotare, vocare ad tuam gratiam, & conservare ad gloriam: sed quanta benignitas & misericordia tua, quòd me in tempore creâris, conservaveris, dotaveris, redemeris pretiô Sanguinis tui pretiosissimi, & hodie animam meam corpore & sanguine tuo refeceris, mihi què pignus amoris tui & futuræ gloriæ te ipsum in Sacratissimo convivio tuo dederis. Agnosco, ô benignissime Jesu, charitatem tuam erga me, & omnium creaturarum affectû, præsertim voce omnium Sanctorum & Spirituum cælestium, te Dominum meum adoro, laudo & glorifico: me infra omnes creaturas in centrum nihili mei demitto, & supremæ tuæ Majestati inclino;

nam tua ſola gratiâ ſum id, quod ſum. Credo in te, ô ineffabilis veritas: in te ſpero, ô fideliſſima mea felicitas: te amo & ſemper amabo ſuper omnia, ô ſumma bonitas! Gaudeo etiam de omni tua perfectione, beatitudine, gloria & beneplacito tuo, meque tibi usq; ad mortem & mei annihilationem reſigno: totus tuus eſse & in æternum permanere deſidero, ſicut tu totus in hac ſuaviſſima communione & in vita ac morte tua meus eſse voluiſti. Omnem vitam meam tuo offero obſequio: offero tibi intellectum meum, ut te cognoſcat, cogitet & meditetur: offero memoriam, ut tui recordetur: offero voluntatem, ut te diligat: offero omnia pia deſideria, quæ unquam habui, aut habiturus ſum: offero ſenſus meos & affectus, ne unquam à te declinent: offero

quidquid ſum, quidquid habeo, aut habiturus ſum, ut totus tibi ex omnibus viribus & ex tota mente ſerviam in æternum, Amen.

Anima Chriſti ſanctifica me.
Corpus Chriſti, ſalva me.
Sanguis Chriſti inebria me.
Aqua lateris Chriſti lava me.
Paſsio Chriſti conforta me.
O bone Jeſu exaudi me.
Jntra vulnera Tua abſconde me.
Ne permittas me ſeparari à te.
Ab hoſte maligno defende me.
Jn hora mortis meæ voca me.
Et jube me venire ad te.
Ut cum Sanctis tuis ladem te.
In ſæcula ſæculorum. Amen.

Subijciat 5. Orationes Dominicas, & totidem ſalutationes Angelicas, ad honorem 5. vulnerum Chriſti, eique commendet;

1. In Sacrum vulnus dexteræ; Ec-

clesiam Catholicam, summum Pontificem, omnesque Ecclesiæ Prælatos.

Pater noster, Ave Maria.

2. *In vulnus manûs sinistræ; magistratus, præsertim supremos, statûs sæcularis, & Superiores suos.*

Pater noster, Ave Maria.

3. *In vulnus Pedis dextri; omnes obduratos & in peccato mortali existentes.*

Pater noster, Ave Maria.

4. *In vulnus pedis sinistri; animas fidelium defunctorum.*

Pater noster, Ave Maria.

5. *In vulnus lateris commendet, se, suos Parentes, nutritios, amicos, & inimicos.*

Pater noster, Ave Maria.

Memor sit diem, quô Sacram Communionem suscepit, peculiari modestiâ ac pietate transigere, & frequenter diebus insequentibus inæstimabilis illius beneficii recordatione se ad

evitanda peccata & ſectandas virtutes incitare.

Modus audiendi devotè Sacrum.

Factô ſignô S. Crucis, Domino Deo, cujus præſentiam recogitabunt, inſtantem ſuam orationem offerant, & gratiam benè precandi petant ſequenti collectâ, quam aliis quoque prolixioribus orationibus, ac univerſim quibuscunque negotiis præmitti convenit.

Actiones noſtras, quæſumus Domine, aſpîrando præveni & adjuvando proſequere ut cuncta noſtra oratio & operatio à te ſemper incipiat; & per te cæpta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Factâ hac oblatione, & benedictionis divinæ invocatione, qui in claſſibus ſuperioribus ſunt, usque ad elevationem quatuor minores Horas, id eſt Primam, Tertiam, Sextam &

Nonam ex Officio B. Mariæ Virginis, pro incremento gratiæ in vocatione ſuæ Clericali recitent. Adoleſcentes verò inferiorum claſſium dicant pro conſervanda caſtitate Officium Immaculatæ Conceptionis B. M. Virginis. & Hymnum S. Caſimiri.

OFFICIUM PARVUM

Jmmaculatæ Conceptionis Beatiſſimæ VIRGINIS MARIÆ.

AD MATUTINUM.

℣. Eia mea labia nunc annunciate

℟. Laudes & præconia Virginis Jmmaculatæ.

℣. Domina in adjutorium meum intende.

℟. Me de manu hoſtium potenter defende.

℣. Gloria Patri, &c.

Hymnus.

Salve mundi Domina,
Cælorum Regina,
Salve Virgo Virginum.
Stella matutina,
Salve plena gratiæ,
Clara lux Divina,
Mundi in auxilium
Domina festina.
Ab æterno Dominus
Te præordinavit
Matrem Unigeniti
Verbi, quô creavit.
Terram, Pontum, æthera,
Te pulchram ornavit
Sibi Sponsam, quæ in
Adam non peccavit.

℣. *Elegit eam Deus, & prælegit eam.*
℟. *In tabernaculo suo habitare fecit eam.*

AD PRIMAM

Hymnus.

Salve Virgo Sapiens,
Domus Deo dicata,
Columna ſeptemplici;
Menſaque exornata,
Ab omni contagio
Mundi præſervata,
Ante Sancta in utero
Parentis, quàm nata.
Tu Mater viventium,
Et porta es Sanctorum;
Nova Stella ex Jacob,
Domina Angelorum.
Zabulo terribilis
Acies caſtrorum,
Portus & refugium
Sis Chriſtianorum.

℣. *Ipſe creavit illam in Spiritu Sancto.*

℟. *Et exaltavit illam inter omnia opera ſua.*

AD TERTIAM.

Hymnus.

Salve Arca fæderis;
Thronus Salomonis,
Arcus pulcher ætheris,
Rubus visionis,
Virga frondens germinis,
Vellus Gedeonis;
Porta clausa Numinis,
Favusque Samsonis.
Decebat tam nobilem
Natum precavere
Te ab originali
Labe Matris Evæ,
Almam, quam elegerat
Genitricem verè,
Nulli prorsus sinens
Culpæ subjacere.

℣. *Ego in altissimis habito,*
℟. *Et Thronus meus in columna nubis.*

AD SEXTAM.

Hymnus.

Salve Virgo puerpera,
Templum Trinitatis,
Angelorum gaudium,
Cella puritatis.
Solamen mærentium,
Hortus voluptatis,
Palma patientiæ,
Cedrus Caſtitatis.
Terra es benedicta,
Et Sacerdotalis,
Sancta, & immunis
Culpæ originalis.
Civitas Altiſsimi,
Porta orientalis,
Jn Te eſt omnis gratia;
Virgo ſingularis.

℣. *Sicut lilium inter ſpinas,*

℟. *Sic amica mea inter filias Adæ.*

AD NONAM.

Hymnus.

Salve Urbs refugii,
Turrisque munita
David, propugnaculis
Armisque insignita.
In Conceptione
Charitate ignita,
Draconis potestas
Est à Te contrita.
O mulier fortis,
Et invicta Judith!
Pulchra Abisag Virgo,
Verum fovens David:
Rachel Curatorem
Ægypti gestavit:
Salvatorem mundi
MARIA portavit.

℣. *Tota pulchra es amica mea.*
℟. *Et macula originalis nunquam fuit in te.*

AD VESPERAS.

Hymnus.

Salve horologium,
Quo retrò gradiatur
Sol in decem lineis,
Verbum incarnatur,
Homo, ut ab inferis
Ad ſumma attollatur,
Jmmenſus ab Angelis
Paulò minoratur.
Solis hujus radiîs
MARIA coruſcat,
Conſurgens aurora
Jn conceptu micat.
Lilium inter ſpinas,
Quæ ſerpentis conterat
Caput, pulchra ut Luna
Errantes colluſtrat.

℣. *Ego feci in cælis, ut oriretur lumen indeficiens.*

℟. *Et quaſi nebula texi omnem terram.*

AD COMPLETORIUM.

Hymnus.

Salve Virgo florens,
Mater illibata,
Regina clementiæ,
Stellis coronata.
Supra omnes Angelos
Pura, Immaculata,
Atque ad Regis dexteram
Stans veſte deauratâ.
Per te Mater gratiæ;
Dulcis ſpes reorum.
Fulgens Stella maris,
Portus naufragorum,
Patens Cæli janua,
Salus infirmorum;
Videamus Regem
Jn aula Sanctorum.

℣. *Oleum effuſum Maria Nomen tuum.*
℟. *Servi tui dilexerunt te nimis.*
℣. *Domina protege orationem meam.*
℟. *Et clamor meus ad te veniat.*

Ore-

Oremus.

Sancta MARIA Regina cœlorum, Mater Domini noſtri Jeſu Chriſti, & mundi Domina, quæ nullum dereliquis, & nullum deſpicis: reſpice nos Domina clementer oculô tuæ pietatis, & impetra nobis apud Tuum dilectum Filium cunctorum veniam peccatorum; ut qui nunc Tuam Sanctam, & Jmmaculatam Conceptionem devotô affectu recolimus, æternæ in ſuturum beatitudinis bravium capiamus, ipſô, quem Virgo peperiſti, donante Domino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum Patre, Spiritu Sancto vivit, & regnat in Trinitate Perfecta Deus, in ſæcula ſæculorum, Amen.

COMMENDATIO.

Supplices offerimus
Tibi Virgo pia,

Hæc laudum præconia.
Fac nos, ut in via
Ducas cursû prospero,
Et in agonia
Tu nobis assiste,
O dulcis MARIA, Amen.

Antiph: Hæc est Virga, in qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpæ fuit.

℣. *In Conceptione Tua, Virgo Immaculata fuisti.*

℟. *Ora pro nobis Patrem, cujus Filium peperisti.*

Oremus.

Deus, qui per Jmmaculatam Virginis Conceptionem dignum Filio Tuo habitaculum præparasti: quæsumus, ut sicut ex morte ejusdem Filii Tui prævisa, eam ab omni labe præservasti, ita nos quoque mundos ejus intercessione ad te pervenire concedas. Per Do-

minum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium Tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum, Amen.

℣. *Immaculata B.M.V. Conceptio.*
℟. *Sit nobis præſidium & protectio.*

HYMNUS SANCTI CASIMIRI

Ad Beatiſſimam Virginem.

Omni die dic MARIÆ
 Mea, laudes, anima.
Ejus feſta, ejus geſta
 Cole devotiſsima.
Contemplare & mirare
 Ejus celſitudinem.
Dic felicem Genitricem,
 Dic Beatam Virginem.
Jpſam cole, ut de mole
 Criminum te liberet.

Hanc appella, ne procella
Vitiorum ſuperet.
Hæc perſona nobis dona
Contulit cæleſtia:
Hæc Regina nos divina
Jlluſtravit gratiâ.
Lingua mea dic trophæa
Virginis puerperæ,
Quæ inflictum maledictum
Miro transfert germine.
Sine fine dic Reginæ
Mundi, laudum cantica:
Ejus bona ſemper ſona,
Semper illa prædica.
Omnes mei ſenſus ei
Perſonate gloriam.
Frequentate tam Beatæ
Virginis memoriam.
Nullus certè tam diſertæ
Extat eloquentiæ,
Qui condignos promat hymnos
Ejus excellentiæ,
Omnes laudent, unde gaudent,
Matrem Dei Virginem.

Nullus fingat, quod attingat
Ejus celſitudinem ;
Sed neceſse, quod prodeſse
Piis conſtat mentibus,
Ut intendam, quòd impendam
Me ipſius laudibus.
Quamvis ſciam, quòd MARIAM
Nemo dignè prædicet,
Tamen vanus & inſanus
Eſt, qui illam reticet.
Cujus vita erudita
Diſciplinâ cælicâ,
Argumenta & figmenta
Deſtruxit hæretica.
Hujus mores, tanquam flores,
Exornant Eccleſiam:
Actiones, & ſermones
Miram præſtant gratiam.
Evæ crimen nobis limen
Paradiſi clauſerat ;
Hæc dum credit, & obedit,
Cœli clauſtra referat.
Propter Evam homo ſævam
Accepit ſententiam :

Per MARIAM habet viam,
Quæ ducit ad Patriam.
Hæc amanda, & laudanda
Cunctis specialiter:
Venerari, & precari
Eam decet jugiter.
Ipsa donet, ut, quod monet
Natus ejus, faciam:
Ut finitâ carnis vitâ,
Lætus hunc aspiciam.

SECUNDA PARS.

O Cunctarum fæminarum
Decus atque gloria!
Quam electam & evectam
Scimus super omnia.
Clemens audi, tuæ laudi
Quos instantes, conspicis.
Munda reos, & fac eos
Donîs dignos cælicîs.
Virga Jesse, spes oppressæ
Mentis & refugium,

Decus mundi, lux profundi,
Domini ſacrarium
Vitæ forma, morum norma.
Plenitudo gratiæ:
DEI templum, & exemplum
Totius Juſtitiæ.
Virgo ſalve, per quam valvæ
Cæli patent miſeris,
Quam non flexit, nec allexit
Fraus ſerpentis veteris.
Generoſa & formoſa
David Regis filia,
Quam elegit Rex, qui regit,
Et creavit omnia.
Gemma decens, roſa recens,
Caſtitatis lilium,
Caſtum chorum ad polorum
Quæ perducis gaudium.
Actionis & ſermonis
Facultatem tribue,
Ut tuorum meritorum
Laudes promam ſtrenue.
Opto nimis, ut imprimis
Des mihi memoriam,

Quâ decenter & frequenter
Tuam cantem gloriam.
Quamvis muta, & polluta
Mea ſciam labia;
Præſumendum, nec ſilendum
Eſt de tua gloria.
Virgo gaude, omni laude
Digna, & præconiô,
Quæ damnatis libertatis
Facta es occaſio.
Semper munda & fœcunda
Virgo tu puerpera,
Mater alma, velut palma
Florens & fructifera.
Ejus flore, & odore
Recreari cupimus;
Cujus fructu nos á luctu
Liberari credimus.
Pulchra tota ſine nota
Cujuscunque maculæ,
Fac nos mundos & jucundos
Te laudare ſedulè.
O Beata! per quam data
Nova mundo gaudia,

Et aperta fide certâ
 Regna ſunt cæleſtia.
Per te mundus lætabundus
 Novô fulget lumine.
Antiquarum tenebrarum
 Exutus caligine.
Nunc potentes ſunt egentes,
 Sicut olim dixeras:
Et egeni fiunt pleni,
 Ut Tu prophetaveras.
Per te morum nunc pravorum
 Relinquuntur devia,
Doctrinarum perverſarum
 Pulſa ſunt præſtigia
Mundi luxus, atque fluxus
 Docuiſti ſpernere:
DEUM quæri, carnem teri,
 Vitiis reſiſtere;
Mentis curſum tendi ſurſum
 Pietatis ſtudio;
Corpus angi, motus frangi
 Pro cæleſti præmio.

Tu portâſti inter caſti
Ventris clauſtra Dominum
Redemptorem, ad honorem
Nos formans priſtinum.
Mater facta ſed intacta
Genuiſti filium,
Regem Regum, atque rerum
Creatorem omnium.
Benedicta, per quam victa
Hoſtis eſt verſutia,
Deſtitutis ſpe ſalutis
Datur Indulgentia.
Benedictus Rex invictus,
Cujus Mater crederis,
Increatus ex te natus,
Noſtri ſalus generis.

TERTIA PARS.

Reparatrix, Conſolatrix
Deſperantis animæ,
A preſsura, quæ ventura
Malis eſt nos redime.

Pro me pete, ut quiete
Sempiternâ perfruar,
Ne tormentîs comburentis
Stagni miſer obruar.
Quod requiro, quod ſuspiro,
Mea ſana vulnera;
Et da menti te poſcenti
Gratiarum munera;
Ut ſim caſtus & modeſtus,
Dulcis, blandus, ſobrius,
Pius, rectus, circumſpectus,
Simultatis nescius,
Eruditus & munitus
Divinîs eloquiis,
Timoratus, & ornatus
Sacrîs exercitiis,
Conſtans, gravis, & ſuavis,
Benignus, amabilis,
Simplex, purus, & maturus,
Patiens & humilis:
Corde prudens, ore ſtudens
Veritatem dicere,
Malum nolens, DEUM colens
Piô ſemper opere;

Esto tutrix & adjutrix
  Christiani populi:
Pacem præsta, ne molesta
  Nos perturbent sæculi;
Salutaris stella maris,
  Summîs digna laudibus,
Quæ præcellis cunctis stellis
  Atque luminaribus;
Tuâ dulci prece fulci
  Supplices & refove.
Quidquid gravat, vel depravat
  Mentes nostras, remove,
Virgo gaude, quòd de fraude
  Dæmonis nos liberas,
Dum in vera & sincera
  Carne DEUM generas.
Illibata & ditata
  Cælesti progenie,
Gravidata nec fraudata
  Flore pudicitiæ:
Nam quod eras, perseveras,
  Dum intacta generas,
Illum tractans atque lactans,
  Per quem facta fueras.

Commendare me dignare
Chriſto tuo Filio,
Ut non cadam, ſed evadam
De mundi naufragio:
Fac me mitem, pelle litem,
Compeſce laſcivam,
Contra crimen da munimen,
Et mentis conſtantiam:
Non me liget, nec fatiget
Sæculi cupiditas,
Quæ indurat & obſcurat
Mentes ſibi ſubditas:
Nunquàm ira, nunquam dira
Me vincat elatio,
Quæ multòrum ſit malorum
Frequenter occaſio;
Ora DEUM, ut cor meum
Suâ ſervet gratiâ,
Ne antiquus inimicus
Seminet zizania:
Da levamen & juvamen
Tuum illis jugiter,
Tua feſta, ſive geſta
Qui colunt alacriter. Amen.

Ad consecrationem & elevationem hostiæ usque ad orationem Dominicam, dicantur tarde & pensiculatè sequentes orationes.

Ave verum corpus natum de Maria Virgine : verè passum immolatum in Cruce pro homine: cujus latus perforatum unda fluxit sanguine; Esto nobis prægustatum in mortis examine. O dulcis, ô pie, ô Jesu Fili Mariæ Miserere mei. Amen.

O Jesu Fili Dei & Mariæ Virginis, Dominus meus, & Deus meus, qui pro me in Cruce mori dignatus es, adoro, amo, & glorîfico te super omnia : credo in te: spero in te: doleo purè propter te, quòd unquam offenderim te. Ex hoc momento paratum cor meum ad omnem nutum tuum. Tuus sum ego, eroque in æternum: possíde me, &

tuæ voluntati penitus me conforma. Pater miſericordiarum reſpice in faciem dilectiſſimi Filii tui, quem in ſacrificium laudis, gratiarum actionis, & propitiationis tibi offero, per illius lachrymas, ſudorem & ſanguinem: per gemitus & ſuſpiria, per labores & obſequia; per dolores & ſupplicia per infinita ejus merita miſerere mei, & omnium, pro quibus mortuus eſt, ut te ſemper perfectè amemus, & tuam Sanctiſſimam voluntatem amplectamur & exequamur in tempore, & in æternitate.

Miſerere etiam miſericordiſſime Pater omnium fidelium defunctorum, eisq; requiem æternam concede, ut te æternum laudent, benedicant & glorificent, cui debetur omnis laus, honor, & gloria, Amen.

Reſpice pie Pater piiſſimum Fi-

lium tuum pro me crucem passum: intuere sacratissima ejus vulnera; cerne manus innoxias promanantes cruore; & remitte placatus scelera, quæ patraverunt manus meæ. Considera inerme latus crudeli perfossum cuspide, & renova me sacrô fonte, quem inde fluxisse credo. Vide immaculata vestigia, quæ non steterunt in via peccatorum, sed semper ambulârunt in lege tua, dirîs confixa clavîs: & perfice gressus meos in semitis tuis, & fac me odio habere omnem viam iniquitatis.

Postmodum cum celebrante recitent orationem Dominicam, quæ sequitur.

ORATIO.

Libera nos, quæsumus Domine ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, & futuris, & intercedente Beatâ & gloriosâ semper

Virgine Dei Genitrice Maria, cum Beatis Apoſtolis tuis Petro & Paulo atque Andrea, & omnibus Sanctis: da propitius pacem in diebus noſtris: ut ope miſericordiæ tuæ adjuti, & à peccato ſimus ſemper liberi & ab omni perturbatione ſecuri. Per eundem Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritùs Sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miſerere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. Miſerere nobis:

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. Da nobis pacem.

Hic ſpiritualem Communionem per varios fidei, ſpei, charitatis & aliarum virtutum actus erga Dèum & Chriſtum in venerabili Sacramento realiter præſentem inſtituant ad hunc modum:

Adoro te Domine Jeſu vivâ, & verâ fide, in hoc Sacramento Corpore & animâ, carne & ſanguine, vi mirabilis potentiæ & bonitatis verè præſentem; & ſpero in te, ó fons omnis bonitatis & miſericordiæ; non enim ſum dignus ut intres ſub tectum meum, ſed tantùm dic verbô, tu qui ſolô nutu potes omnia, & ſanabitur miſera & languens anima mea. Amo Te Domine tam amantem mei ex toto corde meo, ſuper me & omnia: & ideo cupio te ſumere modô ſaltem ſpiritualiter per gratiam tuam, quæ cor meum à tot peccatis & imperfectionibus purificet, meritîs & virtutibus exornet, Sanctîs cogitationibûs & illuſtrationibûs, velut divinæ ſapientiæ tuæ radiîs, illuminet, accendat in charitate, confortet in tentationibus, ne unquam ſeparer à te, conſoletur in

tribulationibus, ut amore tui & propter te feram eas patienter, lubenter & gaudenter; in ſancta vocatione mea ad tuam gloriam, & animarum ſalutem corroberet, atque ſic ad finem usque perſeverantem, ad vitam æternam ſecurè perducat. Amen.

Anima Chriſti ſanctifica me, *ut ſupra fol: 182.*

Tum pro gratiarum actione ob maximum beneficium, quod in Sacramento Euchariſtiæ, & Sacrificio Miſsæ Chriſtus nobis exhibuit, ſe ipſum communicando, & Deo Patri pro nobis offerendo, uti & pro ipſa Sacratiſſima paſſione, quàm hoc Sacrificium repræſentat, dicatur, Antiphona:

O Sacrum Convivium, in quo Chriſtus ſumitur, recolitur memoria paſſionis ejus: mens impletur gratiâ; & futuræ gloriæ nobis pignus datur.

℣. *Panem de cœlo præstitisti nobis.*
℟. *Omne delectamentum in se habentem.*

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti: tribue quæsumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui Sacra Mysteria venerari; ut Redemptionis tuæ fructum iu nobis jugiter sentiamus, qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Sequitur Oratio S. Francisci Xaverii, quam ipse sub sacro pro conversione paganorum dicere solebat, ad hæreticorum, & omnium gravium peccatorum emendationem à Deo exorandam directa.

Æterne rerum omnium effector Deus, memento abs te ani-

mas infidelium, hæreticorum & peccatorum procreatas, easq; ad imaginem & ſimilitudinem tuam conditas. Ecce Domine in opprobrium tuum his ipſis infernus impletur? memento Jeſum dilectum Filium tuum pro illarum ſalute atrociſsimam ſubiiſſe necem: noli, quæſo Domine, ultra permittere, ut Filius tuus ab infidelibus, hæreticis, ac peccatoribus contemnatur; ſed precibus Sanctorum virorum, & Eccleſiæ Sanctiſsimæ Filii tui ſponſæ placatus recordare miſericordiæ tuæ, & oblitus idololatriæ, infidelitatis, contumaciæ & malitiæ eorum, effice, ut ipſi quoque agnoſcant, timeant ac diligant aliquando, quem miſiſti, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui eſt ſalus & vita, & reſurrectio noſtra, per quem ſalvati & liberati ſumus, cui ſit gloria per infinita ſæcula ſæculorum. Amen.

Denique ad finem Missæ ex Officio parvo B. MARIÆ Virginis recitent hymnum & collectam ejus diei, cum versiculo & responsorio, ac cum celebrante percurrant sequens Evangelium.

Initium Evangelii S. Joannis.

In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per Ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat Lux hominum: & Lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non conprehenderunt. Fuit Homo missus à Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in Testimonium, ut Testimonium perhiberet de Lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille Lux, sed ut Testimonium

perhiberet de Lumine. Erat Lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Jn mundo erat, & mundus per ipſum factus eſt, & mundus eum non cognovit. Jn propria venit, & ſui eum non receperunt: Quotquot autem receperunt eum, dedit eis poteſtatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine ejus: Qui non ex ſanguinibus, neque ex voluntate carnis, neq; ex voluntate viri, ſed ex Deo nati ſunt. Et Verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis: Et vidimus gloriam ejus, gloriam quaſi Unigeniti à Patre, plenum gratiæ & veritatis. Deo gratias.

Oratio ante quodvis opus.

Actiones noſtras, quæſumus Domine, aſpirando præveni, & adjuvando proſequcre, ut cuncta noſtra oratio & operatio ſemper à

te incipiat, & per te cæpta finiatur. Per Chriſtum. &c.

Alia

O Chriſte Jeſu, in unione charitatis illius, quâ opus noſtræ redemptionis operatus es in medio terræ, offero tibi hoc opus. N. & omnes actiones meas ad majorem Nominis tui gloriam, meam & proximorum ſalutem.

Oratio poſt quodlibet opus.

Benedictus es Domine Deus meus, qui exordium, progreſsum & exitum huic operi tribuiſti, tuum eſt, ſi quid in eo bonum eſt, propter quod te laudo: meum, ſi quid in eo peccatum, de quo doleo. Dignare ô piiſſimè Domine, ſuſcipere, & meritis Unigeniti Filii tui ſupplere imperfectum meum & da, ut quod à me neglectum, alias juxta beneplacitum tuum corrigatur & perficiatur.

Ante scholam & studia recitetur.

Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende: Qui per diversitatem linguarum cunctarum gentes in unitate fidei congregâsti.

℣. *Emitte Spiritum tuum & creabuntur.*

℟. *Et renovabis faciem terræ.*

Oremus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Oratio ante studia.

Verbum Patris æternu ., & o-

omnis ſapientiæ fons, Domine Jeſu Chriſte, docilitatem mentibus noſtris & intelligentiæ lumen infunde, ut feliciter nobis cedant hæc literarum ſtudia, quibus adjuti ad clariorem tui agnitionem, & perfectum amorem bonitatis tuæ pervenire poſſimus. Qui vivis & regnas Deus in ſæcula ſæculorum. Amen.

Alia Oratio ante ſtudia S. Thomæ Aquinatis.

Creator ineffabilis, qui de theſauro ſapientiæ tuæ, tres Angelorum Hierarchias annotâſti, & eas ſuper cælum Empyreum mirô ordine collocâſti, atque elegantiſſimè partes Univerſi diſtribuiſti. Tu, inquam, qui verus fons luminis & ſapientiæ diceris, atque ſuperemi- nens principium, infundere digneris ſuper intellectûs mei tenebras tuæ radium claritatis, duplices, in

quas natus ſum, à me removens tenebras, peccatum ſcilicet, & ignorantiam. Qui linguas infantium facis eſse diſertas, linguam meam erudias, atq; labiis meis gratiam tuæ Benedictionis infundas. Da mihi intelligendi acumen, retinendi capacitatem, interpretandi ſublimitatem, addiſcendi facilitatem, loquendi gratiam copioſam: ingreſsum inſtruas, progreſsum dirigas, egreſsum compleas. Per Chriſtum Dominum noſtrum. A.

Oratio poſt ſtudia.

Gratiais ago Tibi æterna Sapientia Jeſu Chriſte, cui hæc, quæ modo didici, me docere placuit. Da Domine labori meo incrementum, quô proficiat ad tuam gloriam, & meam ac proximorum meorum æternam ſalutem. Amen.

Quoties auditur ſignnm horæ, recitetur unum Ave Maria cum verſiculis:

MARIA Mater gratiæ,
Dulcis Parens clementiæ,
Tu nos ab hoſte protege
Et mortis horâ ſuſcipe,

Ad ſignum Angelicæ ſalutationis.

1. *Angelus Domini nuntiavit Mariæ, & concepit de Spiritu Sancto.*

Ave MARIA. &c.

2. *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi ſecundùm verbum tuum*

Ave MARIA. &c.

3. *Et Verbum Caro Factum eſt, & habitavit in nobis.*

Ave MARIA. &c.

Oremus.

Gratiam tuam, quæſumus Domine, mentibus noſtris infunde, ut qui Angelo nunciante, Chriſti Filii tui Incarnationem cognovimus, per Paſsionem ejus & crucem ad Reſurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Die Jovis ad Christi agoniam pro opportunitate dicentur septem Pater noster.

℣. *Proprio Filio suo non pepercit Deus.*

℟. *Sed pro nobis omnibus tradidit illum.*

Oremus.

Domine Jesu Christe, qui miserias & angustias, opprobria ac convitia, calumnias & injurias, pænas & afflictiones, passionem & mortem patienter pro nobis miseris peccatoribus redimendis ferre voluisti: te supplices exoramus, ut omnes cruciatus, vitam, & mortem tuam, inter judicium tuum, & animas nostras, nunc & in hora mortis nostræ ponere, & largiri digneris vivis misericordiam & gratiam, defunctis requiem & veniam, Ecclesiæ tuæ pacem & concordiam, patriæ nostræ tranquil-

litatem & nobis peccatoribus vitam & lætitiam ſempiternam. A.

Cum pulſatur die Veneris ad obitum Chriſti, precentur omnes :

Chriſtus factus eſt pro nobis obediens usq; ad mortem, mortem autem Crucis; propter quod Deꝰ exaltavit illum , & dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen.

℣. *Adoramus te Chriſte & benedicimus tibi.*

℟. *Quia per Sanctam Crucem tuam redemiſti mundum.*

Oremus,

Reſpice, quæſumus Domine, ſuper hanc familiam tuam, pro qua Dominus noſter JESUS Chriſtus non dubitavit manibus tradi nocentium & Crucis ſubire tormentum, qui tecum vivit & regnat in ſæcula ſæculorum, Amen.

Bedictio Mensæ ante prandium.

℣. *Benedicite.* ℟. *Benedicite.*

℣. *Oculi omnim in te sperant Domine, & tu das escam illorum in tempore opportuno.*

℟. *Aperis tu manum tuam & imples omne animal benedictione.*

℣. *Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.*

℟. *Sicut erat in principio & nunc & semper & in sæcula sæculorum. A.*

Kyrie eleyson, Christe eleyson.

Kyrie eleyson. Pater noster &c.

℣. *Et ne nos inducas intentationem.*

℟. *Sed libera nos a malo.*

Oremus.

Benedic Domine nos & hæc Tua dona, quæ de Tua largitate sumus sumpturi. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

℣. *Jube Domine benedicere.*

℟. *Mensæ cœlestis participes faciat nos Rex æternæ gloriæ. Amen.*

Post Prandium.

℣. *Tu autem Domine miserere nobis.*

℟. *DEO gratias.*

℣. *Confiteantur tibi Domine omnia opera tua.*

℟. *Et Sancti tui benedicant tibi.*

℣. *Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.*

℟. *Sicut erat in principio & nunc & semper & in sæcula sæculorum. A.*

Agimus tibi gratias omnipotens Deus pro universis beneficiis tuis, Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes, laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus & veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio & nunc

&ſemper& in ſæcula ſæculorum. A.

Kyrie eleyſon, Chriſte eleyſon Kyrie eleyſon. Pater noſter.

℣. *Et ne nos inducas in tentationem.* ℟. *Sed libera nos à malo.*

℣. *Diſperſit dedit pauperibus.*

℟. *Juſtitia ejus manet in ſæculum ſæculi.*

℣. *Benedicamus Dominum in omni tempore.*

℟. *Semper laus ejus in ore meo.*

℣. *In Domino laudabitur anima mea.*

℟. *Audiant manſueti & lætentur.*

℣. *Magnificate Dominum mecum.*

℟. *Et exaltemus nomen ejus in id ipſum.*

℣. *Sit nomen Domini benedictum.*

℟. *Ex hoc uunc & usq; in ſæculum.*

Retribuere dignare Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam æternam. Amen.

℣. *Benedicamus Domino.*

℟. *DEO gratiais.*

℣. *Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.* ℟. *A.*

Pater noster *secreto.*

Deus det nobis suam pacem. ℟. A.

Ante Cœnam.

℣. *Benedicite.* ℟. *Benedicite.*

Edent pauperes & saturabuntur & laudabunt Dominum, qui requirunt eum: vivent corda eorum in sæculum sæculi.

℣. *Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.*

℟. *Sicut erat in principio & nunc & semper & in sacula sæculorum. A.*

Kyrie eleyson. Christe eleyson, Kyrie eleyson. *Pater noster.*

℣. *Et ne nos inducas in tentationem.*

℟, *Sed libera nos a malo.*

Oremus.

Benedic Domine nos & hæc tua

dona, quæ de tua largitate ſumus ſumpturi. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Jube Domine benedicere. Ad cænam vitæ æternæ perducat nos Rex æternæ gloriæ.

Poſt Cænam.

℣. *Memoriam fecit mirabilium ſuorum miſericors & miſereator Dominus.*

℟. *Eſcam dedit timentibus ſe.*

℣. *Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.*

℟. *Sicut erat in principio & nunc & ſemper & in ſæcula ſæculorum. A.*

Benedictus Deus in donis ſuis, & Sanctus in omnibus operibus ſuis; qui vivit & regnat in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes & reliqua *ut ſupra* 224.

In Nativitate Domini usque ad Cænam Vigiliæ Epiphaniæ excluſivè, dicitur.

℣. *Verbum Caro factum est. Alleluia.*
℟. *Et habitavit in nobis. Alleluia.*
Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.
Sicut erat in priucipio & nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen. *In fine dicitur.*
℣. *Notum fecit Dominus Alleluia.*
℟. *Salutare suum Alleluia.*
In Epiphania & per totam 8vam.
℣. *Reges Tharsis & insulæ, munera offerent Alleluia.*
℟. *Reges Arabum & Saba dona adducent. Alleluia.*
Gloria Patri &c. *ut supra.*
In fine dicitur.
℣. *Omnes de Saba venient. Alleluia*
℟. *Aurum & thus defferentes. Allel:*
Gloria Patri & Filio & Spiritui S. Sicut erat in principio & nunc & semper & in sæcula sæculorum. A.
In Cœna Domini dicitur absolutè.
Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem.

Deinde Pater noſter *totum ſecreto.*

In fine iterum dicitur.

Chriſtus factus eſt *ut ſupra*

Poſtea Pſalmus 50. *Miſerere mei Deus, quô finito ſine*

℣. Gloria Patri. *Secreto dicitur.*

Pater noſter. *Deinde abſolutè Oratio.* Reſpice, quæſumus Domine, *ut ſuprà* 222. *ſine* qui tecum &c.

In Paraſceve Domini.

Eodem modo fit ſicut in cœna Domini, ſed dicitur ad.

℣. Chriſtus factus eſt &c.

℟. Mortem autem Crucis.

Sabbato Sancto.

℣. Benedicite. ℟. Benedicite.

℣. Veſpere autem Sabbati, quæ luceſcit in prima Sabbati, Alleluia.

℟. Venit Maria Magdalene & altera Maria videre ſepulchrum, Alleluia.

Gloria Patri, & Filio, &c.

In fine repetitur. ℣.

Veſpere autem Sabbati, *ut ſupra.*
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes, &c.
Kyrie eleyſon. Chryſte eleyſon. Kyrie eleyſon. *& reliqua ut ſupra.*

In die Paſchæ usq; ad cœnam ſequentis ſabbati.

℣. Hæc dies, quam fecit Dominus. Alleluia.

℟. Exultemus & lætemur in ea, Alleluia.

Gloria Patri, &c. *Infine iterum dicitur.*

℟. Hæc dies *ut ſupra, cum reliquis.*

In Aſcenſione Domini usque ad Vigiliam Pentecoſtes excluſivè.

℣. Aſcendit Deus in jubilatione, Alleluia.

℟. Et Dominus in voce tubæ, Al:
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S.
Sicut erat in principio, & nunc, &
ſemper, & in ſæcula ſæculorum. A.

In fine dicitur.

℣. Aſcendens Chriſtus in altum,
Alleluia.

℟. Captivam duxit captivitatem,
Alleluia.

Gloria Patri, & Filio &c.

In Feſto Pentecoſtes, à Vigilia ejusdem incluſivè usque ad cœnam ſequentis Sabbati excluſivè:

℣. Spiritus Domini replevit orbem terrarum, Alleluia.

℟. Et hoc, quod continet omnia, ſcientiam habet vocis. Alleluia.

Gloria Patri, & Filio, &c.

In fine dicitur.

℣. Repleti ſunt omnes SpirituS·Al:

℟. Et ceperunt loqui, Alleluia.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S.
Sicut erat in principio, & nunc, &
ſemper, & in ſæcula ſæculorum. A.

LITANIÆ

De
SVAVISSIMO NOMINE
JESU

Approbatæ à Sede Apostolica ad Instantiam Ducis Bavariæ.

Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Pater de Cælis Deus, Miserere nobis
Fili Redemptor mundi DEUS, Mi:
Spiritus Sancte DEUS, Miserere.
Sancta Trinitas unus DEUS, Mise:
JESU Fili DEI vivi. Miserere nobis
JESU Potentissime.
JESU Fortissime
JESU Perfectissime.
JESU Gloriosissime.
JESU Jucundissime.

JESU Cariſsimè.
JESU Clarior Sole.
JESU Pulchrior Luna.
JESU Splendidior Stellis.
JESU Admirabilis,
JESU Delectabilis,
JESU Honorabilis,
JESU Humillime,
JESU Pauperrime,
JESU Mitiſsime,
JESU Patientiſsime,
JESU Obedientiſsime,
JESU Caſtiſsime,
JESU Amator caſtitatis,
JESU Amator pacis,
JESU Amator noſter,
JESU Speculum vitæ,
JESU Exemplar virtutum,
JESU Decus morum,
JESU Zelator animarum,
JESU Refugium noſtrum,
JESU Pater pauperum,
JESU Conſolator afflictorum,

Miſerere nobis

Miſerere nobis.

JESU Thesaurs fidelium,
JESU Gemma pretiosa,
JESU Armarium perfectionis.
JESU Bone pastor ovium
JESU Stella maris,
JESU Lux vera,
JESU Sapientia æterna,
JESU Bonitas infinita,
JESU Gaudium Angelorum,
JESU Rex Patriarcharum.
JESU Inspirator Prophetarum,
JESU Magister Apostolorum,
JESU Doctor Evangelistarum,
JESU Fortitudo Martyrum,
JESU Lumen Confessorum,
JESU Sponse Virginum,
JESU CoronaSanctorum omnium.

Miserere nobis.

Propitius esto, Parce nobis JESU.
Propitius esto, exaudi nos JESU.
Ab omni malo, Libera nos JESU.
Atransgressione mandatorum tuor:
Ab omni peccandi occasione.
Ab incursu omnium malorum.

A morte perpetua,
A pœnis inferni,
Per incarnationem tuam,
Per Nativitatem tuam,
Per Crucifixionem tuam(tionem
Percæleſtem Nominis Jeſu impoſi
Per dolores tuos.
Per flagella tua,
Per mortem tuam,
Per Reſurrectionem tuam,
Per Aſcenſionem tuam,
Per gaudia tua,
Per gloriam tuam;
Per dulciſsimam Virginem Ma-
trem tuam, Libera nos Jeſu.
Per interceſsionem omnium SS.
tuorum, Libera nos Jeſu.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Ut dulcem melliflui nominis tui memoriam, in tabulis cordis noſtri digitô virtutis tuæ inſcribere digneris, Te rog: audi nos.
Ut Nomen hoc Sanctiſsimum & vi-

Libera nos JESU.

ventes in opere, & morientes in ore habere mereamur, Te rogamus audi nos.

Ut benignissime Jesu, nobis sis Jesus, Te rogamus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis JESU.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. Exaudi nos JESU.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. Miserere nobis JESU.

JESU audi nos.

JESU exaudi nos.

Kyrie eleyson.

Christe eleyson,

Kyrie eleyson.

Pater noster.

℣. Sit Nomen Domini benedictum.

℟. Ex hoc nunc, & usq; in sæculum.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, dirige actus nostros in benepla-

cito tuo, ut in nomine dilecti Filii tui, mereamur bonis operibus abundare.

Deus virtutum, cujus eſt totum quod eſt optimum, inſere pectoribus noſtris amorem tui Nominis, & præſta in nobis religionis augmentum, ut quæ ſunt bona nutrias, ac pietatis ſtudio, quæ ſunt nutrita cuſtodias: Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritu Sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.

LITERÆ APOSTOLICÆ
JN FORMA BREVIUM.

Quibus Sanctissimus Dominus N. D. Benedictus Papa XIII *Institutum Clericorum Sæcularium in Commune Viventium Apostolica Authoritate ab* Innocentio. P. P. XI. *Confirmatum, Archiepiscopis, Regni Poloniæ & M. D. Lithvaniæ commendavit.*

Ima.

Ad Celsissimum Jllustrissimum ac Reverendissimum Dominum Dominum Theodorum á Potok POTOCKI Archiepiscopum Gnesnensem, Legatum Natum Regni Poloniæ & M. D. Lit: Primatem Primumq; Principem Abbatem Tynecensem.

Venerabilis Frater Salutem & Apostolicam Benedictionem. Dignissimam tuo Ordine, tuaq; Pastorali sollicitudine operam reputamus, si ad propagandum Institutum Clericorum in Commune viventium, authoritatis & Zeli tui vires impendas. Neq; vero gratius Tibi quidpiam esse potest,

quàm ea curare atq; provehere, quæ ad Ecclesiasticæ Disciplinæ præsidium comparata esse intelligis, Te proindè Venerabilis Frater Vehementer hortamur, ut ad laudabile illud; atq; ab hac Sancta Sede probatum Clericalis vitæ genus, tuendum & amplificandum, tam in tua ista, quàm in cæteris Provinciæ Tuæ Ecclesiis eam sedulitatem adhibeas, quam in rebus ad Divinum cultum animarumq; salutem pertinentibus eximia cum laude impendere non prætermittis. Ad Divini siquidem Honoris & Disciplinæ Incrementum spectant tam instituti illius orationes, quam nostræ hujusmodi Commendationis Officia; quibus dum Fraternitatem tuam alacri animo obsecundaturam confidimus, Tibi Venerabilis Frater Apostolicam Benedictionem permanenter impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris Die xxv. 9bris MDCCXXVI. Pontificatus nostri Anno tertio.

C. Archiep: Emisseniis [LS.]

2da

Ad Celsissimum Illustrissimum ac Reverendissimum Dominum Dominum. Constantium in Szaniawy SZANIAWSKI. Episcopum Cracoviensem, Ducem Severiæ.

Venerabilis Frater Salutem & Apostolicàm Benedictionem. Salutares fructus, quos ab Instituto Clericorum Sæcularium in Communi viventium provenire dignoscimus, & uberius proventuros esse confidimus, quemadmodum vehementer nos excitant, ut ad illius incrementum in tua ista Diœcesi curas Apostolicas conferamq, ita fraternitatis Tuæ operam deposcunt; neq; nos sinunt, quia Tibi grata futura sint nostræ benignitatis Officia, quibus opem authoritatis, ac pietatis Tuæ requirimus, & flagitamus. Quod igitur Institutum ista Tibi injuncta Pastoralis Ministerii sollicitudo commendet, hoc Virtuti, ac Patrocinio Tuo, studiis etiam nostris

magno-

magnoperè commendamus. Enitere propterea Venerabilis Frater pro ea, quam in colenda Domini vinea præstas vigilantia, ſolertiaq; ut laudatiſſimæ Inſtitutionis opus latius propagetur, Tuiq; Zeli præſidium jugiter experiatur. Id autem, cum filialis Tua erga nos obſervantia, & Eccleſiaſticæ diſciplinæ Zelus cumulataſſimè polliceatur, amplius confirmatura ſperamus Paterna vota, quibus Tuum ſubſidium poſcimus, & præcipuam caritatem, quàm fraternitati Apoſtolicam benedictionem impertimur. Datum Romæ Die 2. Maii 1726.

Ad Illuſtriſsimum Excellentiſsimum ac Reverendiſsimum Dominum Dominum N. PANCERZYNSKI, Epiſcopum Vilnenſem.

Venerabilis Frater Salutem. Quem in cunctis Epiſcopalis Miniſterii Curis & actibus egregiè probas, Zelus Eccleſiaſticæ Diſciplinæ facit: ut

quæcunq; ad illius utilitatem & Incrementum redundatura confidimus Tuæ Virtuti ac Vigilantiæ alacri fidentiq; animo commendemus. Hoc autem in genere potissimum censemus Institutum Clericorum in Communi Viventium, quod hujus Sanctæ Sedis Iudicio probatum, magis adhuc utilitate Ecclesiarum commendari magnopere optamus. Propterea Fraternitatem Tuam ad illius præsidium Paternis Officiis advocamus Tibi certo confirmantes, futurum nobis gratissimum, Tuisq; Pastoralibus laudibꝰ dignum si Tuæ authoritatis ac sollicitudinis opem conferas, & quâ soles animarum saluti advigilare, solertiam adhibeas, ut salutaris Institutio in Tua Diœcesi propagetur. Quanti enim Ecclesiæ intersit, ut Clericalis vita optimis Exemplis abundet, fraternitas Tua sat intelligit, idq; si unquam aliàs, temporum nostrorum conditio vehemen-

ter postulat Te igitur adnitente laudabile Institutum nova Incrementa suscipiat, quod non solum ad consolationis nostræ, sed meritorum etiam Tuorum cumulum accedet, ac Fraternitati Tuæ Apostolicam Benedictionem permanenter impertimur. Datum Romæ Die 2. Maii A.D. 1726.

Similia Brevia ab eodem SSmo sunt data Jllüsmis & Rndissimis Episcopis Posnaniensi, Luceoriensi, Płocensi, &c.

BREVE APOSTOLICUM

Sanctissimi Domini N Jnnocentii Papæ XI Quo jus ad Beneficia &c. declaratur, & titulus ordinationis pro Clericis Sæcularibus in Commune viventibus conceditur.

JNNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

Prospero felicique Instituti dilectorum filiorum Clericorum Sæcularium in Commini viventium statui, & progressui quantùm No-

bis ex alto conceditur providere, eosq; ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares Perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisq; Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, ſupplicationibus eorum nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati: de Congregationis nonnullorum ex Venerabilibus Fratribus Noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & aliquorum ex dilectis filiis Romanæ Curiæ Prælatis à Nobis ſpecialiter deputatæ conſiliô, authoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramꝰ,

eoſdem Clericos Sæculares in communi viventes, quorum Inſtitutum & Conſtitutiones nuper approbavimus, ex aſsumptione ſtatûs & vitæ Communis juxta Inſtitutum & Conſtitutiones hujusmodi nullô modo reddi incapaces Beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura vel ſine curâ animarum & alias cujuscumq; qualitatis conditionis vel naturæ exiſtentium, quæ per Clericos Sæculares in titulum, Commendam vel adminiſtrationem, aut aliàs quovis modo obtineri cenſueverunt, ac proinde ipſos Clericos Sæculares in Communi viventes, tam præſentes, quàm futuros, quæcunq; Beneficia Eccleſiaſtica hujusmodi, quæ de præſenti Canonicè obtinent, retinere, & alia quælibet, ſervatîs de jure ſervandis, conſequi & obtinere poſse; & quatenus ad illa cæ-

teroquiCanonicè præſententur, vel eligantur aut aliàs quovis modo aſsumantur in illis Inſtitui, electionesque de eorum perſonis factas confirmari poſse, & debere in omnibus & per omnia, perinde ac ſi Inſtitutum prædictum minimè aſſumpſiſsent, nec in illo viverent. Ita tamen ut ipſi omnibus & ſingulis eorundem Beneficiorum obligationibus ſatisfaciant, oneraq; illis incumbentia ſupportent, quemadmodum alii Clerici Sæculares illa obtinentes ſatisfacere, & ſupportare deberent. Prætereà eoſdem Clericos in communi viventes, cum Sæculares ſint, omnibus & ſingulis Clericorum Sæcularium juribus, prærogativis, præeminentiis, immunitatibus, facultatibus, & privilegiis uti, frui, potiri, gaudere poſse & debere. Ac demum eiſdem Clericis Sæcularibus

in Communi viventibus , ut licet ſufficientem beneficii vel patrimonii titulum ad ſacros ordines de jure requiſitum non obtineant, nihilominus de Superioris Generalis dicti Inſtituti pro tempore exiſtentis licentiâ ad titulum Communitatis ſive Inſtituti prædicti pro arbitrio, & conſcientia Ordinariorum locorum ad ſacros Ordines hujusmodi, ſervatîs aliàs ſervandis, promoveri valeant, authoritate & tenore præfatis concedimus , & indulgemus, eâ tamen lege, ut ſi eos ſubinde dimitti contingat, idem Inſtitutum eis omnia ad congruam eorum ſuſtentationem neceſsaria ſubminiſtrare teneatur, idque donec, & quousque eis aliunde ſufficienter fuerit proviſum, ad id autem præfatus Superior Generalis bona dicti Inſtituti in forma Juris valida obligare & hypothecare debeat in

manibus eorundem Ordinariorum, quibus cura erit ſedulò inſpicere, an eidem Inſtitututo ſufficientes ſuppetant facultates, ex quibus neceſsaria ſicut præmittitur Clericis prædictis valeant, ſupportatis cæteris ipſius Inſtituti oneribus, ſubminiſtrari. Decernentes eaſdem præſentes litteras ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis ad quos ſpectat & pro tempore ſpectabit in omnibus & per omnia pleniſsimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari, ſicque in præmiſsis per quoſcunq; Judices Ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores judicari & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter vel ignoranter conti-

gerit attentari. Non obſtantibus Apoſtolicis ac in Univerſalibꝰ Provincialibusque &Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, nec non quibusvis etiam confirmatione Apoſtolicâ vel quâvis firmitate roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoq; indultis & litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſsorum quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus & ſingulis illorum tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſsis & ad verbum inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris ad præmiſsorum effectum hâc vice duntaxat ſpecialiter & expreſse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earundem præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam

impreſsis, manû alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillô perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ubique locorum tam in judicio, quàm extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die IX Febr: MDCLXXXV. Pontificatus Noſtri Anno Nono.

J. G. Sluſius.

Loco ✝ Annuli Piſcatoris

Laurentius Bellus.
Cur: Cauſ: Cam: Apoſt; Notar.

Romæ, Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ MDCLXXXV.

BREVE APOSTOLICUM.

Sanctiſsimi D. N. Innocentii Papæ XI Conceſsionis Indulgentiarum pro Inſtituto Clericorum Sæcularium in Commune viventium.

INNOCENTIUS PP. XI,
Ad perpetuam rei memoriam.

Cum Nos Inſtitutum, & Conſtitutiones Clericorum Sæcularium, in Commune viventium auctoritate Apoſtolica confirmaverimꝰ, & (ſicut accepimus) iidem Clerici in vinea Domini ad animarum ſalutem ſtrenuè laborent, multaque pietatis, & Chriſtianæ charitatis opera aſsiduè exerceant: hinc eſt, quod Nos felici eorum in vinea mandatorum Domini progreſsui, dictiq; Inſtituti ad Dei gloriam, & Eccleſiæ Catholicæ, cui Superni diſpoſitione conſilii, meritis licet imparibus præſidemus, utilitatem, ſpiritualemq; Chriſti fidelium ædificationem propagationi, & incremento, quantum Nobis ex alto concreditur, providere cupientes, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis Clericis Sæ-

cularibus, qui dictum Institutum in posterum ingredientur, die primo eorum ingressûs, si vere pæniten-tes, & Confessi, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam, illis quoq; qui Institutum hujusmodi ingressi, & in eo viventes juramentum de perseverando usque ad mortem in eodem Instituto juxta Constitutiones prædictas præstiterint, & verè similiter pœnitentes, & confessi, eo die Sacrâ Communione refecti fuerint, itidem plenariam; ac præfatis Clericis Sæcularibus in Commune viventibus, nunc & pro tempore existentibus, in cujuslibet eorum mortis articulo, si verè pariter pœnitentes, & confessi, ac Sacrâ Communione refecti, vel quatenus id facere nequiverint, saltem contriti, Nomen Jesu ore, si poterint, si minus, corde devotè invocaverint,

etiam plenariam; præterea iisdem præsentibus, & futuris Clericis Sæcularibus verè similiter pœnitentibus & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, qui aliquam dicti Instituti Ecclesiam vel Oratorium, vel Parochialem Ecclesiam loci, ubi pro tempore commorabuntur, die festo S. Petri ad Vincula à primis Vesperis usque ad occasum Solis diei hujusmodi annîs singulis devotè visitaverint, & ibi pro felici Instituti præfati progressu & propagatione ac pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, pariter plenariam; Insuper eisdem Clericis Sæcularibus in Commune viventibus, qui spiritulia exercitia per octiduum continuum in aliqua ejusdem Instituti domo peregerint, & interea

verè quoq; pœnitentes, & confeſſi, Sanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum prædictum ſumpſerint, ac ut præfertur, oraverint, ſimiliter plenariam ſemel in anno omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſsionem miſericorditer in Domino concedimus. Ac demum eiſdem Clericis Sæcularibus præſentibus, & futuris ſub Inſtituto prædicto viventibus, qui ſingulis diebus manè conſcientiam ſuam diligenter examinaverint, cum propoſiito à peccatis abſtinendi, & ſe corrigendi, ac Litanias Beatæ Mariæ Virginis devotè recitaverint, & ut ſupra expreſsum eſt, oraverint, centum dies pro unoquoque die, quô id egerint, de injunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta relaxamus. Præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Volumus autem, ut earundem præsentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſsis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillô perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die XI. Aprilis MDCLXXXV. *Pontificatûs noſtri A. Nono.*

Loco ✝ Annuli Piſcatoris

J. G. Sluſius.

BREVIS DELINEATIO

Vitæ Eximii Servi Dei Bartholomæi HOLZHAUSER Preſbyteri Sæcularis

&

JNSTITUTI CLERICORUM

Sæcularium in Commune viventium. Initium & progreſsus.

Venerabilis Vir Bartholomæus Holzhauſer p. m. in pago Lon-

gnau quatuor horas Dilingâ ſub ditione Jlluſtriſsimorum DD. Comitum Fuggerorum ſito, circa Feſtum S. Bartholomæi 1613. natus, latinitatis rudimenta Auguſtæ Vindelicorum poſuit: litteras humaniores Neoburgi ad Danubium, Ingolſtadii verò Philoſophicas, & Theologicas diſciplinas abſolvit: ubi & S. Presbyteratûs Ordine ritè initiatus ipſo die feſto Pentecoſtes 1639. in Capella B. V. MARIÆ de Victoria primum Sacrum fecit: Anno dein 1640. inſequente, & ſtudiorum ſuorum Theologicorum poſtremo, licentiâ Doctoratûs Theologici inſignitus rectà Salisburgum ſe contulit, prima vitæ Clericorum Sæcularium in communi viventium reſtaurandæ fundamenta poſiturus, id quod cum aliquot ſuæ intentionis Sacerdotibus in Eccleſia Collegiata S. Laurentii in Tittmoning,

in Canonicum Curatum aſsumptꝰ, ipſo D. Petri ad Vincula die ejusdem anni re ipſa præſtitit. Annô 1642. jubetur eſse Vicarius Reverendiſsimi, & Jlluſtriſsimi Principis Epiſcopi Chiememſis & Decanus ad S. Joannem in Leoggonthal; ubi uſque ad annum 1655. cum magno ſubditorum ac pauperum, nec minori complurium Sacerdotúm id temporis furorem Svecicum declinantium, ac aliorum quorumcunq; quâcunq; animi perturbatione pulſatorum, ſubſidio & ſolatio perſtitit. Inde vocatus ab Eminentiſsimo & Celſiſsimo Principe Electore Moguntino Joanne Philippo per triennium Decanus & Parochꝰ Bingæ infra Moguntiam ſuit uſq; ad 20. diem Maii 1658. quâ ſub horam nonam matutinam in præſentia quatuor Sacerdotum animam ejus Deo commendantium, cum perventum

eſset ad illa verba: *Subvenite Sancti Dei, &c.* inter ſereni vultûs indicia, Sacramentis Eccleſiæ ritè proviſus animam Deo reddidit; cum annos vitæ numeraret quadraginta quinq; minus tres menſes; atq: ſecundum reſtitutam à ſe vitam communem in Clero Sæculari ſuperſtes annos egiſset octodecim, vidiſsetq; non ſine magno ſuo ſolatio eandem receptam in binis Archiepiſcopatibus Salisburgienſi & Moguntino, nec non in Epiſcopatibus tribus Chiemenſi, Friſingenſi, ac Herbipolenſi, majoribus identidem incrementis ſuccreſcere; in quorum poſteriorî non ſolùm anno 1654. Clericis vitam hanc communem viventibus Seminarium, & plura Parochialia beneficia collata ſunt, ſed ipſum etiam eorum Inſtitutum anno 1655. publicis literis (prout & anno 1644. ab Jlluſtriſ-

ſimo & Reverendiſsimo Principe Epiſcopo Curienſi, & anno 1653. à pariter Jlluſtriſsimo & Reverendiſsimo Principe Epiſcopo Ratisbonenſi pro eorum Diœceſibus) approbatum, & commendatum per totam Diœceſim extitit. Ab obitu V. D. Bartholomæi cura Sacerdotum ejusdem Inſtituti effecit, ut annô 1661. Moguntiæ Seminarium pro eodem Inſtituto fuerit erectum ac dein ipſius Conſtitututiones approbatæ, ac juſsu & authoritate Eminentiſsimi Archiepiſcopi An: 1662 primò impreſsæ publicatæq; fuerint. Cujus prudentiſsimi Principis Electoris ſecutus exemplum Jlluſtriſsimus ac Reverendiſsimus SRJ. Princeps Præpoſitus ac Dominus Elvacenſis, Epiſcopatûs Auguſtani id temporis Adminiſtrator, huic Inſtituto in Principatum ſuum in modo dicta Auguſtana Diœceſi exi-

ſtentem, jam annô 1663. à ſe introducto, Beneſicia aliquod Parochialia committi, & inſuper Seminarium in Civitate Dilingæ ſub Patrocinio S. Franciſci de Sales, in Epiſcopum electus anno 1665. erigi, ac ipſas etiam Conſtitutiones denuò imprimi curavit, Annîs de hinc 1666. in Diœceſim Paſsavienſem receptum, & 1674. in Archiepiſcopatum Strigonienſem Regni Ungariæ Primatum introductum fuit idem Inſtitutum, ibiq; anno 1676. approbatum, atq; Epiſcopis Comprovincialibꝰ ſingulari Archipræſulis illius Zelo commendatum, an: 1680 26. April: S. Congregatio Eminentiſsimorum Cardinalium in hunc finem ſpecialiter deputata illud authoritate Apoſtolicâ approbandum cenſuit, ſicut eâdem authoritate die 7. Junii ejuſdem anni a SND. Jnnocentio PP. XI. unà cum Conſtitu-

tionibꝰ in fôrma ſpecifica fuit approbatum & confirmatum, atq; Romano Jmperatori, diverſis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Principibus per Brevia Apoſtolica commendatum. Anno 1682. Rex Hiſpaniarum in ejusdem introductionem in Regnis ſuis cum Conſilio Regio, clementiſsimè conſenſit, ac proinde favente Reverendiſsimo & Jlluſtriſſimo Epiſcopo in Civitate Gerundenſi Seminarium cæptum fuit. Jiſdem temporibus Eminentiſſimꝰ Cardinalis de Norfolcia Regnorum Angliæ & Scotiæ Protector, eorundem Regnorum Sacerdotibꝰ omnibus, hocce Inſtitutum Clericorum Communis vitæ Paſtoralibꝰ litteris commendavit; Quod ſimiliter Eminentiſsimus Cardinalis de Alteriis S.R.E. Camerarius pro Regno Hiberniæ præſtitit. Circa idem tempus etiam in Jtaliam plantatum eſt

Inſtitutum, præcipuè in Regno Siciliæ, iam duodecim Domus Collegiatæ à Sacerdotibus Communis vitæ inhabitantur. Anno deinde 1683. Singulari *Sereniſſimi Regis Regni Poloniæ* benevolentiâ, *Illuſtriſſimus & Rendiſſimus Epiſcopus Poſnanienſis* idem Inſtitutum, in ſuum Epiſcopatum introduxit. Quem brevi poſt, nempè 1684. ſecutus *Illuſtriſſimus Episcopus Luceorienſis*, idem Inſtitutum in ſuo Epiſcopatu cum Conſenſu Synodi Diœceſanæ acceptavit & Seminarii Janoviæ fundati, directionem commiſit. Annô verò 1685. Jd ipſum per Comitia Generalia publicè receptum eſt. Eodem annô cum conſenſu V. Capituli Varſavienſis Eccleſiæ Collegiatæ S. Joannis, directio Seminarii penes dictam Eccleſiam erecti, ejuſdem Inſtituti Sacerdotibus concredita. Succeſsu temporis circa

annum 1699. *Illustrissim9 D. Dolski Mareschalcus M.D Lithvaniæ*, in suis bonis HæreditariisCarolin propè Pinscum, Præposituram pro Sacerdotibus Communis vitæ de novâ radice erexit anno dein 1711. *Illustrissim9 & Excellentissimus Dominus Joannes Bonaventura*, in Crasne Comes *Krasinski Palatinus Plocensis*, Parochiam suam Vęgroviensem in Præposituralem erexit, & novâ fundatione auctam, Clericis Sæcularib9 in Commune viventibus tradidit. Iisdem temporib9 nova fundatio Cameneci Lithvaniensis facta, pro eodem Instituto per Synodum & Decretum *Illustrissimi Episcopi Luceoriensis*, atq: V. Capituli confirmata, Recenter verò *Celsissimus Princeps Constantinus Szaniawski Episcopus Cracoviensis* Anno 1726. Sacerdotes Sæculares in Communi viventes in Almam Diæ-

cesim Cracoviensem admisit, tradendo eisdem Clericis Sæminarium Diœcesanum Kielcense; quod à Præfato *Celsissimo*, à fundamentis, in Amplissimâ & magnificâ formâ de muro ædificatum, sufficientique ac largâ dote provisum est & fundatum. *Recentissime Illustrissimusq & Excellentissimus Dominus Archiepiscopus Metropolitanus Leopoliensis Joannes Skarbek* præfatum Institutum ad suam Archidiœcesim introduxit, ad interim Seminarium Diœcesanum hujus vitæ Sacerdotibus committendo. *Illustrissima* verò *Sieniawska Ducissa Regni*, novam in eadem Archidiœcesi fecit fundationem, Sacerdotes hujus Instituti locando ad Ecclesiam Præposituralem in Arce Brzezanensi.

EPISTOLA FUNDAMENTAIS

Ven: Viri Bartholomæi HOLTZHAUSERI Restitutoris vitæ communis Clericorum Sæcularium; quam ad suos Asseclas adversitatibus pressos, iisdem & posteris eorum pro solatio scripsit. Anno 1644.

Pax, Gratia & Charitas Dei cum omnibꝰ vobis A.

Inter cæteras solicitudines, Fratres Charissimi, quibꝰ per omne Tempus erga minimum vitæ Clericalis novum institutum superabundo; quomodo videlicet consummem cursum meum & fidelis inveniar! Omnium maxima est de vobis, non solum autem de vobis, verùm etiam de omnibus, qui in hoc vitæ proposito continentur, ut in obsequio fidei & incorruptæ simplicitatis contra mundi carnis & diaboli machinamenta inviolati subsistant; Quô Fundamento firmiter stante, sicut omnium hostium Tela

in vanum cadent, ita ſanè eôdem labente ſtructura veſtra ſpiritualis totaliter rueret. Et bonam meam ſollicitudinem magis & quidem de vobis illud auget: quòd audivi inter vos murmur & Spiritus diſguſtum exurgere contrarium probationi fidei veſtræ; quod ex parte credo: Cum ſciam, quia ſatan vos cribrabit, habens enim iram magnam ex innumerabilibus fructibꝰ,quos defactó ex hoc modico evenire & magis eventuros aſtutè ſagax prævidet, non ita facilè multos vos tranſire permittet, ſed ſecundùm Tempus & tempora (prout & quantùm Dei diſpenſatio permiſerit) multùm inſidiabitur calcaneo fidei veſtræ, & intelligentias veſtras in humano ſenſu propriæ ſapientiæ exacuans; ſimplicitatem ſpei veſtræ primæ, in quâ olim benè ambulabatis, ex adverſis variè contingentibus enervare conabitur. Ex quo capite tandem omnem confidentiam erga eum, qui hoc negotium dirigit, amitteretis, & remiſſi facti in probatione fidei veſtræ animum deſponderetis, reſpicientes poſt quietam ollarum Egyptiacarum fruitionem; quâ mundum hunc & amatores illius gaudere cum

dolore conſpicitis. Et quamvis in Chriſto Jeſu, qui fidelis Deus eſt penitus confidam, vos ultra id; quod poteſtis ſuſtinere, & utile vobis eſt non tentandos eſse; verùm tamen non tàm præſenti malo remederi, quám de *futuro* præcavere volens, hanc Epiſtolam vobis ſcribo, ex quâ ſciatis contra omnem eventum contrarium in inviolatâ fide probationis veſtræ immoti per gratiam Dei ſtare.

Primum fundamentum, cui in omnibus difficultatibus & adveſitatibus unicè innitamini, eſt fides veſtra; quâ in ſpe filiorum Dei ſine hæſitatione penitùs confidere debetis; Me, etſi indignum ad hoc opus Eccleſiæ Chriſti diſpoſitione miſerantis Dei prorſùs vocatum: deinde vos omnes ſimiliter in ejuſdèm operis Miniſterium præordinatos & vocatos eſse: Quæ vocatio mihi quidèm revelatione divinâ per fidem certò conſtat, de quâ plura litteris conſignare, humilitatis modeſtia, & Perſonæ meæ peccatricis vilitas non ſinunt; vobis verò omnibus ſicut & mihi decurſus omnium eorum, per quæ iſto quatriennio propoſitum noſtrum exurrexit & conatus ſimplicitatis noſtræ fuêre præventi, prædictam

veſtram vocationem tanquam per ſigna credibilitatis omnino indubiam reddit, ſi modo ea penſiculatè per ordinem conſiderare velimus Quam enim mirabiliter conjuncti ſumus! quam conjunctionem neq; caro aut ſanguis, neq; proprii amoris ſtimulus, aut vani alicujus honoris incentivum, nec denique ullum aliud temporale commodum ac humanum intereſse effecêre, cum hæc omnia á noſtro propoſito penitus proſcripta & procul relegata manifeſtè cernantur. Ergo gratia Spiritûs Sancti, qui conſolatur humiles, conjunxit nos, & vocavit conſolatione ſuâ ad opus, in quo parturientes Spiritu laboramus, Deinde, quis nos in hâc unitate hactenus conſervavit, & fortitudinem & Spiritûs longanimitatem ac patientiam Crucis tribuit, quæ tanquam fortes Athelétæ Chriſti per omnia adverſa calcantes gaudio ſpirituali ſuſtinuimus? quod enim anguſtiæ & tribulationes, & Cruces, & perucla ex hoc mundo, ex falſis fratribus, ex inſidiis hominum, ex linguis mendacium, ex ſuſurratione invidentium, ex detractionibus ignorantium & ex inſultibus diabolorum, qui omnia tentaverunt jam ab in-

tra, jam ab extra turbationes animorum, antipathias ingeniorum, contrarietates opinionum & judiciorum: nos ipsos sæpius adversus invicem concitavit! Zelum indiscretum in animis hominum contra nos, tanquam incendium effervescere fecit, quô incensi, multi putantes se obsequium superiori potestati præstare, nos humiles persecuti sunt, & obstacula posuerunt & disturbare nos voluerunt verbô, facto & exemplô & sexcenta alia. Et in his omnibus sustinuimus crucem, didicimus pati; & non solum nemo ex nobis defecit, sed fortiores facti sumus, & exuperavit gaudium, consolatio & gratia Dei in cordibus nostris, quæ omnia certam vocationem nostram reddunt, & solidissimè probant ex hac minimâ, ex humili plantulâ ejusmodi arborem exurrecturam in his ultimis diebꝰ, quæ umbraculum faciat æstuanti huic sæculo in sceleribus suis. Denique finis & media hujus vocationis honestate, necessitate, & utilitate plena & possibilia præ oculis existunt, sicut omnes homines alicujus ingenii, qui institutum legerunt, aut legunt sine affectu judicantes unanimiter fatentur. Quis ergo inspiravit? An

diabolus? Sed contra regnum suum quod per hanc vitam directè destruitur, nihil faciet aut inspirabit. An propria sapientia? Sed ipsi scitis me á puero parvulum lactentem fuisse ubera simplicitatis; neq; in persuasibilibus humanæ Sapientiæ argumentis exuperâsse. Quid ergo aliud dicemus, nisi Jesum Christum per Matrem suam, & voluntátem, & intelligentiam, & opus hoc in manibus nostris posuisse: respexit enim nos humiles & abscondit hæc á Sapientibus qui fuerunt tot sæculis & revelavit ea parvulis suis servis, qui facient & benedicentur & prosperabuntur in multâ humilitate. Ergo vocati sumus à Christo Jesu in opus & coronidem operis sui Sancti in Ecclesiæ ædificationem, ergo etiam omnia cooperabuntur nobis in bonum finaliter. Ergo adversa variè nobis contingentia, quæ subinde secundum præsentem instantiam nos urgent, non destituunt vocationem nostram primam, sed ædificant & probationem fidei nostræ afferunt; probatio autem spem, spes veró non confundit. Quid ergo dicemus in adversis; quod infidelis sit Deus, absit. Quod reprobus sit vester Antesignanus, aut quod seducatur spi-

ritu fallaci fugacitatis, nullô modo; ſed probatio fidei horum omnium finis eſt: Cum etiam Sancti Dei contemptibilles & imbecilles in præſenti vita extiterint: Ergo non conſummaverunt curſum, ergo ſeducti ſunt vanô ſpiritu fugacitatis? nullô modo, ſed probati ſunt in paucis & in multis benè diſpoſiti. Cum enim quis probatus fuerit, & probatio fidei apud, Deum menſuram ſuam impleverit, accipiet coronam fidei, quâ fidelis per omnia adverſa ſubſtitit per gratiam Chriſti.

Secundum Fundamentum eſt ſcientia in adverſis & difficilibus, quâ videlicet prudenter ſciatis, in quem finem divinaProvideutia illa permittat: quod fundamentum quia in vobis radicatum non eſt, in vocatione veſtrâ ſubinde nutantes turbabimini ad tempus, Hoc ergo ſcitote intelligentes, quód Deus omnia ſua opera præcipua in ſummâ humilitate exurgere voluerit. Deinde incrementum aliud etiam Deus ab æterno non diſpoſuit, quam ingentes difficultates, tribulationes, adverſa, cruces, contemptus, detractiones, falſiloquia, judicia contraria hominum, falſos Fratres, Zelum indiſcretum perſecutorum; iuſidias inimi-

corum Crucis Chrifti Machinamenta occulta diabolorum & errores, & tentationes & fexcenta alia, quæ omnia hujusmodi operum incrementum Dei Sapientia efse voluit, ut primi lapides pofteritati in omni humilitate, patientiâ & longanimitate, tanquam puriffimum aurum in igne probati fubfiftentiam mererentur. Elegit enim Deus ftulta hujus mundi, ut confundat fortia. Et hoc Fratres chariffimi, efse veritatem folidiffimè fundatam, vobis conftare poteft non folúm ex fcripturâ, verum etiam ex omnibus retro fæculis, in quibus viri fortes Ecclefiam Dei operibꝰ fuis Sanctis ædificaverant. Ergo adverfa, etfi fecundum præfentem inftantiam prorfus deftructura fubindè exurgentem noftram plantulam videantur; nullô modo deftruunt, fed magis ædificant; & vos omnes in virtutibus & fcientiâ depurant. Quœ facies erat exurgentis Ecclefiæ Xfti; fecti funt, diftenti funt, difperfi funt, lapidati funt; combufti funt. Si hodie Mille Chriftiani facti, fequenti die fæpiús omnes occifi, & turbatio ufq; ad aliquot centenos annos. Contempti funt, ftulti habiti, ducti ad præfides, & quis prudens fibi imaginari tunc poterat Ec-

clesiam hanc sive sectam (ut vocârunt prudentes hujus Saeculi) ad statum Monarchicum mundi perventuram; cum ad aliquot centenos annos, nihil nisi occisio, & turbatio, & inundatio malorum fuerit. Sed vos dicitis: viri illi Spiritum Dei habuerunt, nos autem infirmi sumus, erramus, seducimur, indiscreti sumus, immaturum Zelum habemus: & culpâ nostrâ tribulationes nobis eveniunt. Verùm etsi Spiritum Dei habuerint, tamen hæc ipsis etiam & millies graviora in probationem fidei acciderunt, ingemuerunt sub jugo malorum. Apostolus dicit: tædet nos vivere: infirmi erant, indiscreti erant, tentati sunt, contentiones habebant, æmulabantur, peccaverunt, erraverunt: imponebant manus & dabant Spiritum Sanctum indignis decepti: postea illi utpote ex diabolo inceperunt schismata. hæreses, & docuerunt contra, rebelles facti, sicut maximè conqueritur Apostolus Paulus de falsis fratribus. Quid ergo dicemus de his? ergo Spiritum Dei non habuerunt, aut exciderunt de gratiâ Spiritûs discretionis; nullô modo: Sed Deus permittit subtrahendo ad tempus sine culpâ lumen veritatis in pro-

bationem fidei Sanctorum. Deinde in Temporalibus constituerunt œconomos, Diaconos; et falsi Fratres se magis motivô necessitatis & sustentationis per otium associârunt: postea rebellaverunt, defraudaverunt, acceperunt; discesserunt, elati sunt, & devoraverunt. Ubi hoc scriptum est; in Apostolo Paulo dicente: sustinetis verò, si quis in servitutem redigit, si quis devorat, si quis accipit, si quis extollitur. Secundum ignobilitatem dico, quasi nos infirmi fuerimus in hâc parte. Hoc & ego dico vobis, in hâc parte, quâ vehementer vos disgustatos & impatientes fuisse & esse, scio: Jterum dico, ne quis putet me ideó esse insipientem; quod multi devoraverint, multi acceperint, multi elati sint & discesserint: In his ego gloriabor, quia sustinui sine culpâ, quid dicemus ergo in his; ergo nos peribimus, ergo temporalia in ruinam nobis erunt, ergo nos dissolvemur? nullô modo: sed magis ex hoc sapientes erimus, confirmabimur & divites erimus multum & stabimus gloriantes in omnibus his per Jesum Christum Crucifixum: Si enim ipsi passi sunt, & millies plura, & graviora passi sunt, & nos patientes

talia fidem accipimus firmam de consummando cursu nostro, quem gratiâ Jesu Christi & Ecclesiæ suæ Sanctæ nos evacuantes suscepimus. Ergo ô Fratres mei charissimi, alacres estotē, & omne gaudium existimate, si in varias tentationes incideritis; probatio enim fidei vestræ pretiosior omni aurô & argentô. Itaq; fratres mei charissimi, nolite terreri, nollite turbari in omnibus adversis, sed gaudete & sperate, & omnem confidentiam, hæc videntes in vobis concipite; quia hæc omnia solidissimum fundamentum sunt ex quo scire possumus, cursum nostrum nos feliciter & finaliter consumaturos Cælum non statim ruet, neque statim secundum præsentem malorum instantiam institutum nostrum peribit: sunt muscæ diaboli, & quô major turbatio, eo minus ego turbor, & quo majora pericula, eo minus ego curo in fortitudine Spiritûs per Jesum Christum confirmatus.

Tertium Fundamentum est libertas Filiorum Dei, in qua stantes liberè agimus foras missô timore inani offenssionis humanæ; neq; attendentes ad humanam hujusmodi sapientiam, quæ stultitia est apud Deum; Domi-

num Cæli timemus, Præcepta ejus observamus, implentes etiam ea, quæ Superiorum potestates nobis Canonicè mandant, in cursu nostro & in actibus nostris libertatem servamus, non curantes eos, qui resistere nobis voluerint, aut opera nostra judicantes reprehenderint, & sinistrè omnia interpretati fuerint. Hæc libertas Filiorum Dei, in qua omnes Sancti Dei, & viri fortes stantes olim cursum suum consummaverunt, nobis tam necessaria est, quam necessaria est anima corpori, sine qua mortui sumus: in hac libertate Fratres, vellem ita vos abundare sicut in timiditate inani vos abundare scio: nimis cito turbamini credentes judicantibus vos: nihil arduum audetis timentes etiam minimas confusiones: pacem cordis amittitis nimis inordinatè placere cupientes omnibus, maximè iis qui foris nobis præsunt, quibus impossibile est in cursu nostro semper placere, quidquid dicant homines, non curandum si secundum Regulam mandatorum Christi & Ecclesiæ ejus operemur: Quid verba hominum? Volant, nec lapides movere possunt, neq; maiores neque minores estis ex verbis eorum. Nimis

aniles eſtis attendentes ad omnia, quæ ſparguntur, quibus & cor præbetis, & in iis ſæpius usque ad turbationem & puſillanimitatem & deſponſionem animi involvimini. Judicia hominum nimis ſuperſtitioſè accipitis, mihi autem pro minimo certè eſt, ſi ab hominibus judicor: Hinc vos in vobis ipſis diffiditis, contemptibiles efficiemini, & timidi & nihil audetis arduum in bonis, quia verba & judicia reprehenſioneſq; Hominum timetis. Creditis inimicis veſtris, & dimittitis de ſpe vocationis veſtræ, vocatis in quæſtionem vocationem veſtram, tanquam dubiam rem, quam firmiter credere, ſperare & reſignare humillimè divinæ voluntati deberetis, ſtantes firmi in Fundamento vocationis veſtræ. Quid ergo hic vel ille, qui libertatem carnis & Spiritûs diligit, aut ignorat, neſciens intrinſecam inſtituti ſtructuram. judicat nos, non poſse curſum inceptum conſummare, nos non conſummabimus! An judicium hominum Dei voluntatem evertet, & faciet decreta ejus irrita, opera ſuæ potentiæ impoſſibilia, Sapientiæ inſipientia, fortia imbecillia, ardua non futura, difficilia non poſſibilia? Nullô modo.

Proinde vos infirmi eſtis, & libertatem Sanctam nondum benè radicatam habetis citò in vobis ipſis ex verbis & judiciis hominum inaniter diffluentes. Et ex hoc capite opera noſtra in timore & puſillanimitate fiunt, judicia inſtabilia, propoſita infirma, & Conſilia noſtra tanquam arundo ventis agitata, omni mutabilitati ſubjecta cernuntur. Ergo unuſquisque hujusmodi libertatis ſubſiſtentiam per gratiam Dei & frequentationem actuum in animo acquirere, & probè fundare ſtudeat, in quâ veluti in quodam propugnaculo ſtantes liberè operari, bona propoſita executioni dare, & Conſilia benè ſtabilita habere poſſitis, ſi debitâ circum ſpectione & providentiâ illâ ſemel rectè ponderaveritis. Eſsetis enim hic ſervi, quibus mundus illuderet, & tandem in eam anguſtiam animi coniiceret, quæ vos totaliter in agendo perplexos redderet; cum nihil tam Sanctum & prudens factum ſanumq; Conſilium, quod non Sapientia hujus mundi carpere poſſit.

Quartum Fundamentum eſt ut vobis firmiter perſuadeatis, curſum hujus vitæ propoſiti per media ordinata, quæ in humana providentia ſemper

exiſtant aut exiſtere videantur, conſequenter neq; via ordinaria per humanum ordinem perpetuò decurrere poſse Hoc ſe ita habere ipſi vobis facile perſuadebitis, ſi conſideretis, quod non ſolum nulla via extet, quam ad hanc vitam & Clericornm coniunctionem aliquis nobis ſtravit; verúm etiam quòd Divina Providentia propoſito fine Militibus ſuis ad Majorem Gloriam meritorum media ordinariè abſcondat; ſicut Pater aliquis volens ad ſe attrahere filium, manum oſtendit, nucem veró abſcondit: Hinc ſemper difficultatem & maximam arduitatem mediorum in executione finis ſervis ſuis relinquit, quam poſtea mediante ſuâ gratiâ & auxiliô per ingentes labores, curas, preces, varia Conſilia, induſtriam, cruces, tribulationes, varietates bonorum & malorum proſperorum & adverſorum ſuperantes vincere debent. Et hoc ita Deum aſsolere nobis ex omnibus retro ſæculis conſtat, ubi ſemper propoſitô fine ſervis ſuis abſcondit media, ut illa per Heroicam fidem, ſpem & reſignationem á Domino ſucceſſivè tanquám per violentiam Spiritualem efflagitarent, ſic Deus Abraham promittit, dicens;

Multiplicabo Semen tuum ſicut Stellas Cœli, medium autem ob Saræ ſterilitatem nullum extitit. Sed credidit Abraham, & reputatum eſt ei ad juſtitiam, quâ meruit Filium præter Naturam accipere; poſtea probans Deus Abraham, an infirmus eſset in fide, ſpe & reſignatione; juſſit immolari Filium ſuum: & ſic iterum nullum prorſùs medium ad illum finem cernebatur: Et obedivit Abraham & credidit contra ſpem, de ſpe priori in ſpem alteram, & meruit audire vocem Angeli de non immolando Filio ſuo. Et ſic ſæpiſſimè Deus non ſolum media abſcondit, ſed dans illa denuó irrita ſæpe facit ad tempus, ut ad majorem fidem, ſpem & reſignationem ſervos ſuos alliciat. Sic & nos in noſtro propoſito procedere debemus, etſi media certa ſubindè non appareant, aut apparentia denuó deficiant & irritentur, de fide tamen ſpe & reſignatione in Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum & Matrem ejus, aut de fine propoſito quidquam recedere non debemus, ſed alacriores reddi ad laborandum: Sic omnibus Fundatoribus Statuum Deus propoſuit finem, & media abſcondit, & tamen finem feli-

citer aſsecuti ſunt, non per viam ordinariam & media in humana providentiâ jam exiſtentia, ſed per Fidem mereri debuerunt & per laborem aſſequi, quod non viderant. Sic & mihi Deus ante undecim annos in revelatione per fidem ſinem poſuit, media autem prorſus abſcondit; Et credere didici contra ſpem, de ſpe in ſpem alteram: & accipere merui univerſale ſiſtema alicujus Monarchici Corporis de quo ſcitis, ſed media ulterius non vidi, quibus propoſitum meum inciperem: proinde credidi tanquam cæcus innitens baculo divinæ voluntatis & credidi contra ſpem, de ſpe priori in ſpem alteram. Et Deus movit corda veſtra contra voluntatem veſtram naturalem, ut eſsetis Socii & parati ad hanc vitam, & ſic uſque huc ſicut ipſi ſcitis, in fide, ſpe & reſignatione cordis ambulavi, & pleraq; præter humanam expectationem in confuſionem hujus Sæculi Sapientiæ acciderunt & proſperata ſunt, ut optime memoriâ tenetis, itaque quia media viâ ordinaria in aliqua humanâ providentiâ non exiſtunt, quid mirum eſt, ſi ii, qui foris ſunt, ſiniſtrè diſpoſitionem noſtram judicent & inſipien-

tiam æſtiment, aut quid turbamini, ſi ſubinde errore decipiamur, viam enim à nemine ſtratam quis, ſine errore & peccato maximè politico accedet, quæ tam ardua & ſpinoſa eſt? Hoc ideo dico, ut ſicut ego veſtras libenter infirmitates ſuſtineo, ita vos errores meos & defectus ad extra, quos Deus in mei humiliationem & probationem uberioremque eruditionem ſubinde in meis diſpoſitionibus permittit, aut impoſterum permittet, in ſcientiâ accipiatis; ex animó ſupportantes, donec ego vobiſcum & vos mecum creſcamus in virum perfectum & menſuram plenitudinis Chriſti: neq; impoſterum murmurare contra me vobis expedit in contrariis eventibus, ſed magis æquô animo proſpera & adverſa accipere: neq; nimis ſapere vos decet ſupra id, quod ad vos non ſpectat: Confido enim per gratiam Jeſu Xti, me vobis non fore ignominiam, niſi in Cruce Domini noſtri; neq; vos ſeducam, aut in tentationes nocivas coniiciam, ſicut quidam avaritiæ cultores arbitrantur vos turbare volentes. Scitis enim quomodo hactenus vobis condeſcenderim, è contra me & omnia mea evacuando im-

penderim & ſuperimpenderim & adhuc impendam quamdiu guttulam Sangvinis in corde meo & capillum in capite ſuperſtitem habuero. In ſimplicitate mea ſicut hactenus ambulabo & ſecundum ſcientiam: proinde ſinite me agere. Conſilia veſtra audiam, ſed mihi diſpoſitio & judicandum reſervare erit, quod in quovis negotio agendum vel omittendum. Non expedit vobis in contemptum abire, aut judicare, quando tempeſtas adverſorum ingruit; Socii laborum Socii & præmiorum, Socii in proſperis, Socii in adverſis. Charitas nunquam evacuatur, omnia credit, omnia ſperat, omnia ſuſtinet. An jam ſaturati eſtis, an jam regnatis, an jam Sapientes facti eſtis, an jam ſuper abundatis, an jam Judices eſtis implentes etiam menſuram cum hoc mundo? Hæc ſcribo vobis, ut bonam confidentiam, quám olim habuiſtis, conſervantes de animis veſtris excidere non ſinatis, & in vocatione veſtra, in qua vocati eſtis, firmiter ſtantes, permaneatis, adverſa qualiacunq; illa ſint, vos perturbare non ſinatis; quia ſic oportet fieri in incrementum noſtrum; proinde libertatem animi maximè ad ex-

tra conſervare; certam facite vocationem veſtram coronantes eam conatibûs Sanctis in hoc vitæ propoſito. Et hæc eſt Epiſtola, quam vobis ex intimis medullis Charitatis quâ erga vos omnes & inſtitutum noſtrum in veritate totus incendor ſcribere volui, ut diligatis me, & diligatis & invicem in ſinceritate & ſanctitate & dilectionis veſtræ non ſit finis, usq; dum conveniamus in Patriâ. Interim bonam ſpem habeatis auſû alacri & indefeſsô Studio laborantes, (unusquisq; prout accepit á Domino) uſq; dum curſum noſtrum conſummemus Orate pro me, ſicut ego vos ſemper in orationibus meis habeo. Eſtote ſalutati in oſculo dilectionis Jeſu Chriſti. Gratia Domini noſtri Jeſu Xti cum omnibus vobis Amen. *Bartholomæus Peccator.*

§ FINALIS.

Mementote mei, & miſeremini veſtri homuncionis infimi ó Fratres mei intimi! Mementote quæſo mei, ut hæc faciatis: tanquam parturiens & agonizans, ó Filioli mei, hæc lachrymor & ſcribo. Sobrii eſtote, & in habitu Sancto humiles converſamini in hoc mundo. Omne tempus in Gloriam Dei

& salutem animarum collocate, sicut præscripsi vobis: viam verarum & solidarum Christianarum virtutum a juventute ingredientes, semper in melius ambulate: Communitatem bonorum, tanquam Testamentum vitæ æternæ ambabus ulnis sine decisione & fraude osculo dilectionis amplectentes semper tenete, ut sitis nihil habentes & omnia pòssidentes, & benè utentes hôc mundo, sic transeatis per bona temporalia, ne amittatis æterna. Et qui œconomi sunt fideliter administrent, & in omni charitatis sollicitudine omnium necessitatem semper prævenientes taliter Fratribus alteris dispensent, qualiter sibi dispensari vellent, Familias vestras tam Clericorum, quam Laicorum ita instituere satagite, ut utroq; proportionato passu in timore Domini omni tempore progrediatur. Vocationem vestram ad extra dignam facite vitæ æternæ, congregantes vobis coronam ex lucro animarum, sicut præscripsi vobis: Sed non obliviscimini recollectionis internæ, cujus virtute per quotidianam meditationem, aut saltem lectionem Spiritualem & jacula S. Spiritus, id, quod per labores aut strepitum huius Sæculi deperditum est

iterum restauretur. Scientiam habete & discretionem, tanquam omnium virtutum Matrem & Magistram Sanctam in omnibus vestris actionibus vobis semper præponite & nil operamini maxime ad extra, nisi quod illius Sancta Cynosura post maturam præmeditationem & aliorum audito consilio operandum vel omittendum suaserit. Societatem & Fraternam conversationem in vinculo amoris ad invicem retinete, & á commercio mulierum, tanquam á facie colubri accedentes fugite & deniq; ut hæc ita propagetur & in sempiternum conservetur ad Matricem hujus statꝰ, quam ordinavi attendite & ex eâ per generationem quandam continuam Filios intemeratos ad eandem hanc vitam & vocationem vobis educate. Media instituendi eam Dei misericordia et Gratia Principum ad manum vobis dabunt, si instanter eam deprecantes, discretione et dexteritate agendi uti satagetis, Mementote mei o Fratres medullitꝰ amantissimi, Mementote o Filioli mei existentes et futuri, ut hæc semper faciatis, et nunquam dilabi disciplinam ac jugum permittatis. Et si ad teporem post tempora inclinare videritis, reducite

ad carbones ignis Spiritꝰ S. Custodi- 144
te Institutum; dirigite Fratres in omni humilitate et charitate, ut Filii lucis sitis, mementote mei quæso, ne in utiliter institutum limitantes disciplinâ enervetis, ut fieri solet. Vos o! Superiores Custodes agri, vigiles domus Dei, Virgæ regnantes, circuite vineam Domini, & videte quæso, ut totius hujus instituti circumferentia sine inscissione incolumis subsistat; debilia roborate, ut quæ successu temporis de disciplina dilabi contingit, maturè restaurate. Alloquor hodie omnes existentes et futuros tanquam Filios meos charissimos, si quæ Societas spiritꝰ, si quæ viscera miserationis & si quod vinculum dilectionis, & si quæ vis lacrymarum, implete gaudium meum, ut idem etiam sapiatis, eandem charitatem habentes, unanimes idipsum sentientes, nihil per contentionem, neque per inanem Gloriam, sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes, non quæ sua sunt singuli quærentes, unus alterius onera portate, fragilitati mutuæ invicem condescendite, supportate invicem; & deniq; Fratres, unus alteri obediat in omne bonum, secundum Deum Patrem & D. J. C. Obser-

vate ſedulo obedientiam directionis & ejus ſubordinationem & ſic ſubjacete invicem ſicut membra in corpore. Dirigite vos invicem, et dirigi unusquiſq; ſe ſinat ſecundum præſcriptam ſubordinationem. Nam quemadmodum catena in multis membris per connexionem & quemadmodum corpus humanum ſub uno capite ſecundum ſubordinationem membrorum inferiorum et ſuperiorum in ſua Compage beatum conſiſtit; ita vos ſi hic ab invicem per vitalitatem Spiritualem vegetati & connexi permanſeritis, eritis corpus & Status, & Templum J, Chriſti, Gloria mundi, honor Eccleſiæ, ædificatio populi, confractio Filii perditionis, & odor agri pleni. Complementum Statuum, planta pedum totius Univerſi. Spiritualis Univerſalis Corporis quod eſt Eccleſia conflata ex omnibus ſtatibꝰ ultim a protes. Gratia D: N. J. C. & Benedictio Patris, *& abundantia Spiritûs Sancti vobiſcum ſit & vobiſcum ambulet in ſempiternum; ut vos omnes cum poſteritate videam, deoſculer & amplexu Cœleſti comprehendam in æternâ Beatitudine. Amen.*

* * *